
pArshvAbhyudayam

पारश्वभूष्यदयम्

Document Information

Text title : pArshvAbhyudayam Narrating the life of the 23rd Tirthankara Lord PARshvanAtha

File name : pArshvAbhyudayam.itx

Category : major_works, jaina

Location : doc_z_misc_major_works

Author : AchArya Jinasena

Description/comments : Narrating the life of the 23rd Tirthankara Lord PARshvanAtha using meghadUta

Latest update : August 1, 2020

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

pArshvAbhyudayam

पारश्वभ्युदयम्

॥ pArshvAbhyudayam ॥
meghadUtaveShTita kAvyaM
by AchArya jinasena

Jinasena was a ninth century Digambara Jain monk, best known for his work ॥ Adi purANa. ॥
Very little is known about his personal life. Jinasena is also well-known in the sanskrit
poetic literature for his work, pArshvAbhyudayam ॥ (The Arising of pArshva), which he
wrote before 783 AD. This work is about the life story of the 23rd Jain Saint PARshvanAtha,
and the troubles created by SambarAsura, the brother of the former birth of PARshva.

In his work, ॥ pArshvAbhyudayam ॥ Jinasena has performed the wonderful feat of utilising
each line of the love poem ॥ MeghadUtam ॥ of KALidAsa for narrating the life of the 23rd
Tirthankara Lord ॥ PARshvanAtha. ॥ The whole work of MeghadUtam is incorporated in
this work, and the simple story of MeghadUtam is altogether changed and the incident of
Parshav's harassment caused by Sambara is narrated in a very scholarly manner. What sets
this work apart from other similar biographies is that the author ingeniously incorporated
each ॥ of the 480 line ॥ from every ॥ one of the 120 shloka-s ॥ of MeghadUtam, in the form of
a samasyA pUrana ॥ exercise. Since the conventions of a Samasya Purana requires that the
adopted text not to be changed, scholars feel that this work reflects the authentic version
of KALidAsa's MeghadUtam vogue during his period. (Ref: K B Pathak: KALidAsa's
MeghadUtam (as embodied in the PARshvAbhyudayam)).

The poetical metre of this work is, of course, mandAkrAntA, as is expected. This poetic
work PARshvAbhyudayam consisting of 364 shloka-s in chaste sanskrit. While most of
the shloka-s employ the fourth line as the samasyA from KALidAsa's MeghadUtam, some
shloka-s have used the first or second or third line from KALidAsa, and in several instances,
two lines are taken from KALidAsa's MeghadUtam.

The 364 shloka-s are distributed in four Sargas: Sarga 1 - 118, Sarga 2 - 118, Sarga 3 -
57, Sarga 4 - 71. But the last six shloka-s (in Sarga 4) do not use lines from KALidAsa,

and employ metre different from MandAkrAntA, and are the author's concluding remarks. So, the work uses KAlidAsa's lines only in 358 shloka-s. Among these, Jinasena uses one line of MeghadUtam in 246 shloka-s, and two lines of Meghadutam in 117 (= 234 lines), thus totalling 480 lines of all 120 shloka-s of MeghadUtam that are found in all standard editions of MeghadUtam.

It is not clear why all these 4 sargas have the same name: bhagavatkaivalyavarNanaM, as mentioned in this commentary of this work.

Reference:

shrIjinasenAchAryavirachitaM pArshvAbhyudayam (bhAratIya shruti-darshana kendra, jayapura) 1965 (843 pages), with a commentary in Sanskrit, BAlabodhini, written by Muktendu Varma.

NOTE: Since the ordering of varuious shloka-s in MeghadUtam differ from book to book, and also there are many prakShipta shloka-s scattered here and there in many editions, for the sake of a uniform numbering of the varuious lines of MeghadUtam that appears in this present work, I have used the following text as a basis.

" Complete Works of Kalidasa, edited by V P Joshi and published by E T Brill, Leiden, Netherlands (1976)

Hence all numberings such as (Megha 32c) refer to shlokams in this book, the letters a,b,c,d indicating the pAda number in each shloka.

ADDITIONAL NOTE:

There is a smaller work of the same flavour, MeghadUta shlokamslekhH of Meghavijaya. In this Jain work, the author is sending a message to his Jain Guru through Megha. He has taken 4th line of each shloka of Kalidasa's MeghadUtam as a samasyA, and composed three more lines to complete the samasyA shloka-s, as a samasyA pUrana. Thus, the 4th line of each shlokam in both kAvyas are identical, though the stories are entirely different.

పార్శ్వభ్యుదయమ్

॥ శ్రీపార్శ్వభ్యుదయమ్ ॥

॥ శ్రీజిననాచార్యవిరచితమ్ ॥

॥ ప్రథమః సర్గః ॥

శ్రీమన్మూర్త్యా మరకతమయస్తమ్భలక్ష్మీం వహన్త్యా
యోగైకాగ్నాస్తిమితతరయా తస్థివాంసం నిదధ్యౌః ।
పార్శ్వం దైత్యో నభసి విహరన్ బద్ధవైరేణ దగ్ధః
కశ్చిత్ కాంతావిరహగురుణా స్వాధికారాత్ప్రమత్తః ॥ ౧ ॥ (Megha 1a)

తన్మాహాత్మ్యాత్థితవతి సతి స్వేవిమానే సమాసః
ప్రేక్షాఞ్చక్రేభ్రుకుటివిషమం లబ్ధసంజ్ఞో విభాగాత్ ।
జ్ఞాయానాభ్యుతుర్వియుతపతినా ప్రాక్ కలత్రేణ యోఽభూత్
శాపేనాస్తజ్గమితమహిమా వర్షభోగ్యేణ భర్తుః ॥ ౨ ॥ (Megha 1b)

యో నిర్భత్యైః పరమవిషమైర్హాటితో భ్రాతరి స్వే
బద్ధ్యా వైరం కపటమనసా హా ! తపస్వి తపస్యామ్ ।
సిన్ధోస్తీరే కలుషహరణే పుణ్యపణ్యేషు లుభ్ధో
యక్షశ్చక్రే జనకతనయాస్నానపుణ్యోదకేషు ॥ ౩ ॥ (Megha 1c)

తస్యాస్తీరే ముహురుపలవానూర్ధ్వశోషం ప్రశుష్యన్
ఉద్భాహుస్సన్ పరుషమనసః పఞ్చతాపం తపో యః ।
కుర్వన్న స్మ స్మరతి జడధీస్తాపసానాం మనోజ్ఞాం
స్నిగ్ధచ్ఛాపయాతరుషు వసతిం రామగిర్వాశ్రమేషు ॥ ౪ ॥ (Megha 1d)

యస్మిన్ గ్రావా స్థపుటితతలో దావదగ్ధాః ప్రదేశాః
శుష్కా వృక్షా వివిధవృతయో నోపభోగ్యా న గమ్యాః ।
యః స్మ గ్రైష్మాన్ నయతి దివసాఞ్శుష్కవైరాగ్యహేతోః
తస్మిన్నద్రౌ కతిచిదబలావిప్రయుక్తః స కామీ ॥ ౫ ॥ (Megha 2a)

యం చాఽన్విష్యన్ వనమథ నదీముత్తరారోహశైలాన్
 అత్యుద్భాన్తాశ్చిరమనుశయాద్భ్రాతృభక్తః కనీయాన్ |
 శోకాద్దేహే కదిచిదవశాదత్యనూచానవృత్త్యా
 సీత్వా మాసాన్ కనకవలయభ్రంశరిక్తప్రకోషః || ౬ || (Megha 2b)

యం చాఽపశ్యద్ధిరివననదీః పర్యటన్సోఽపి కృచ్ఛాత్
 అధ్యశ్లాన్తః కతిపయథకైర్వాసరైరద్రికుజ్ఞో |
 దూరాద్ధూమప్రతతవపుషం సీలలేశ్యం యథోఽయైః
 ఆషాఢస్య ప్రథమదివసే మేఘమాల్లిష్టసానుమ్ || ౭ || (Megha 2c) var ప్రతమదివసే

యశ్చావద్ధక్షుకుటికుటిలభ్రూతటో జిహ్వావక్త్రః
 క్రోధావేశాజ్జ్వలదపఘనో భ్రాతరం తం తదాసీమ్ |
 స్నేహోద్ద్రేకాచ్ఛరణపతితం నాఽపదృష్టిర్విరూక్షం
 వప్రక్రీడాపరిణతగజప్రేక్షణీయం దదర్శ || ౮ || (Megha 2d)

సోఽసౌ జాల్యః కపటహృదయో దైత్యపాశో హతాశః
 స్మృత్వా వైరం మునిమపఘ్నుణో హస్తుకామో నికామమ్ |
 క్రోధాత్సూర్జన్నవజలముచః కాలిమానం దధానః
 తస్య స్థిత్వా కథమపి పురః కౌతుకాధానహేతోః || ౯ || (Megha 3a) var కేతకాధానహేతోః

కించితృశ్యన్మునిపమనఘం స్వాత్మయోగే నివిష్టం
 గాఢాసూయాం మనసి నిదధత్తద్వధోపాయమిచ్ఛన్ |
 క్రూరో మృత్యుః స్వయమివ వహన్ స్వేదబిన్ద్వాన్ స రోషాత్
 అన్తరాబ్జప్పశ్చిరమనుచరో రాజరాజస్య దధౌః || ౧౦ || (Megha 3b)

మేఘైస్తావత్సనితముఖరైర్విద్యుదుద్యోతహస్తైః
 చిత్తక్షోభాన్విరదసద్మశైరస్య కుర్వే నికుర్వన్ |
 పశ్చాచ్చైనం ప్రచలితధృతిం హీ హనిష్యామి చిత్రం
 మేఘాలోకే భవతి సుఖినోఽప్యన్యథావృత్తి చేతః || ౧౧ || (Megha 3c)

ధ్యాయన్నేవం మునిపమభణీన్నిష్ఠురాలాపశౌణ్డో
 భో భో భిక్షో భాణతు స భవాన్ స్వాన్తమన్తర్నిరున్ధన్ |
 క్షీణాకేతే సిపిఘషి మతిం కిం నిధత్తేఽజ్గితత్వే
 కణ్ఠాశ్లేషప్రణయిని జనే కిం పునర్దూరసంస్థే || ౧౨ || (Megha 3d)

ఇత్యుక్త్వాఽదో ముహురుపవహాన్ నిశ్చితాత్మోపసర్గో
బద్ధక్రోధః సరభసమసౌ భీమజిమూతమాయామ్ |

స్రాగస్రాక్షీన్మునిపమభితో నోమనాగప్యసూరిః

ప్రత్యాసన్నే నభసి దయితాజివితాలమ్బనార్థీ || ౧౩ || (Megha 4a) var మనసి,
దయితాజివితాలమ్బనార్థాం, దయితాజివితాలమ్బనార్థం

విద్యున్మాలాస్ఫురితరుచిరే మేఘజాతే నతాశే

స్ఫూర్ణద్వజ్జే రుటితి కమరో వృష్టిపాతం ససర్జ |

కాలేనాఽసౌ కిల జలభృతాం యోగినం తం వితన్వన్

జిమూతేన స్వకుశలమయీం హారయిష్యన్ ప్రవృత్తిమ్ || ౧౪ || (Megha 4b)

ఏవం ప్రాయాం నికృతిమధమః కర్తుమారబ్ధ భూయో

మాయాశీలశ్చిరపరిచితాద్వైరబద్ధాత్ ప్రకుప్యన్ |

సిద్ధిస్తాన్నిష్క్రమణసమయే యోగినే భక్తినమ్రైః

స ప్రత్యగ్రైః కుటజకుసుమైః కల్పితార్థాయ తస్మై || ౧౫ || (Megha 4c) var సమ్ప్రత్యగ్రైః

పర్జన్యానాం ధ్వనిమను సకః స్పావయన్ సింహనాదాన్

ఆక్రోశైః సైర్మునిపరిసరాత్ తర్జయన్నాశదైత్యః |

హా ధిజ్ మూఢం భగవతి మునౌ పూర్వబద్ధౌ న చోఽప్రైః -

ప్రీతః ప్రీతిప్రముఖవచనం స్వాగతం వ్యాజహార || ౧౬ || (Megha 4d)

క్వాఽయం యోగీ భువనమహితో దుర్విలజ్ఞ్యస్వశక్తిః

క్వాఽసౌ క్షుద్రః కమతదనుజః క్వేభరాజః క్వ దంశః |

క్వాఽఽసద్ధ్యానం చిరపరిచితధ్యేయమాకాలికోఽసౌ

ధూమజ్యోతిః సలిలమరుతాం సన్నిపాతః క్వ మేఘః || ౧౭ || (Megha 5a)

క్వాఽయం దేవో విలసదణిమాద్యష్టభేదస్థితర్ధిః

క్వాల్పార్ధిత్యాద్గురుసురపశుః క్వాద్దిరాట్ క్వోపతౌఘః |

క్వాస్యోద్యోగః క్వ ను మునిగుణో దుర్విభేదాః క్వ మూకః

సన్దేశ్ఠారాః క్వ పటుకరణైః ప్రాణిభిః ప్రాపణీయాః || ౧౮ || (Megha 5b)

సత్యవ్యేవం పరిభవపథే యోజయన్ స్వం దురాత్మా

మత్యోద్ధత్యాత్ స్వయముపవహాన్ వారివాహచ్ఛలేన |

మాయాయుద్ధం మునిపముపమాక్షీణకో దుర్జయోఽయం

ఇత్యైత్సుక్యాదపరిగణయన్ గుహ్యకస్తం యయాచే || ౧౯ || (Megha 5c)

జాతా రమ్యా సపది విరలైరిన్ద్రగోప్తైస్తదా భూః
సేవ్యా కేకిధ్వనితమసురా భూభృతాం కుఙ్కదేశాః |
యోగీ తస్మిన్జ్వాలదసమయే ప్రాస్థలన్నాత్మధైర్యాత్
కామార్తా హి ప్రకృతికృపణాశ్చేతనాచేతనేషు || ౨౦ || (Megha 5d)

ఊర్ధ్వజ్ఞం తం మునిమతిఘనైః కాళమేఘైః ప్రయుక్తో
ధారాసారో భువి నమయితుం నాశకద్ దుఃసహోఽపి |
జాత్యాశ్వానామివ బహుగుణే భూభృతాముగ్రనామ్నాం
జాతం వంశే భువనవిదితే పుష్కరావర్తకానామ్ || ౨౧ || (Megha 6a)

భూయః ఊభం గమయితుమనాః స్వాన్తవృత్తిం మునీన్దో-
ర్వావాటత్వం ప్రచికటయిషుర్ధీరమేవం జజ్ఞమేభి |
భో భో వీర స్ఫుటమితి భవాణ్ మయ్యగాదల్పమృత్యుం
జానామి త్వాం ప్రకృతిపురుషం కామరూపం మఘానః || ౨౨ || (Megha 6b)

యేనాఽముష్నిన్భవజలనిధౌ పర్యటన్ నైకథా మాం
స్త్వర్థేస్త్వర్థేపరిభవపదం ప్రాపివస్త్యం ప్రమత్తమ్ |
కృచ్ఛాల్లభే పునరితి చిరాద్వైరనిర్యాతనాయాం
తేనాఽర్థిత్వం త్వయి విధివశాద్ధూరబన్ధుర్గతోఽహమ్ || ౨౩ || (Megha 6c)

తస్మాద్వీరప్రథమగణనామాప్తుకాస్త్యకం చేత్
పూర్వప్రీత్యా సుభట ! సఫలాం ప్రార్థనాం మే విధత్స్వ |
కాలాద్యాచేపరమపురుషం త్వాఽభియాయాఽద్య యుద్ధం
యాచ్ఛా మోఘా వరమధిగుణే నాధమే లబ్ధకామా || ౨౪ || (Megha 6d)

జేతుం శక్తో యది చ సమరే మామభీక ప్రహృత్య
స్వర్గస్త్రీణామభయసుభగం భావుకత్వం నిరస్యన్ |
పుథ్వాస్య భక్త్యా చిరమిహ వహన్ రాజయుద్వేతి రూఢిం
సస్తప్తానాం త్వమసి శరణం తత్ పయోదప్రియాయాః || ౨౫ || (Megha 7a)

యాచేదేవం మదసిహతిభిః ప్రాప్య మృత్యుం నికారాత్
ముక్తో వీరశ్రియమనుభవ స్వర్గలోకేఽప్సరోభిః |
నైవం దాక్ష్యం యది తవ తతః ప్రేష్యతామేత్య తూర్ణిం
సన్దేశం మే హర ధనపతిక్రోధవిశ్లేషితస్య || ౨౬ || (Megha 7b)

ఆద్యః కల్పస్తవ న సుకరో దుర్లుటస్తాన్న చాన్త్యః

శ్లాఘ్యై దైన్యాన్మునిమత తతో మధ్యకల్పాశ్రయస్తే |

శ్రేయాంస్తస్మిన్ సుఖమనుభవేరప్పరోభిస్తదుచ్చైః |

గస్తవ్యా తే వసతిరలకా నామ యజ్ఞేశ్వరాణామ్ || ౨౭ || (Megha 7c)

యస్యాం రాత్రేరపి చ విగమే దమృతీనాం విధతే

ప్రీతిం ప్రాతస్తననిధువనగ్లానిముచ్చైర్హరస్తీ |

దృష్టా సాస్తం సతతవిరహోత్కణ్ఠితైశ్చక్రవాకైః

బాహ్యోద్ధ్యానస్థితహరశిరశ్చన్ద్రికా ధౌతహర్మ్యా || ౨౮ || (Megha 7d)

మత్తో మృత్యుం సమధిగతవాన్ యాస్యసీష్టాం గతీం తాం

యస్మిన్ కాలే విధుతసకలోపప్లవస్త్యం సుఖేన |

ద్రష్టారోఽధోనియమితదృశో దివ్యయోషాస్తతోషాః

త్వామారూఢం పవనపదవీముద్ఘ్రహీతాలకాంతాః || ౨౯ || (Megha 8a)

దివ్యే యానే త్రిదివవనితాలిజ్గితం వ్యోమమార్గే

సన్మాణీక్యాభరణకిరణాద్యోతితాఙ్గం తదాసీమ్ |

గాం గచ్ఛన్దం నవజలధరాశఙ్కయాఽధః స్థితాస్తావం

ప్రేక్షిష్యస్తే పథికవనితాః ప్రత్యయాదాశ్వసన్త్యః || ౩౦ || (Megha 8b)

స్యాదాకూతం మమ న పురతః స్వస్థవీరాగ్రణీర్యః

తిష్ఠేదేకం క్షణమితి న తం సామ్ప్రీతం హస్తుమీశః |

నన్వేషోఽహం వద భటమతః కీర్తిలక్ష్మీప్రియో వా

కః సన్నద్ధే విరహవిధురాం త్వయ్యుపేక్షేత జాయామ్ || ౩౧ || (Megha 8c)

శ్రుత్వాఽప్యేవం బహునిగతితం జోపమేవాఽయమాసేత్

యోగీయోగాన్న చలతితరాం పశ్య ధీరత్వమస్య |

స్త్రీమ్మన్యో వాభయపరవశః సోఽయమాస్తే ధిగస్తు

న స్యాదన్యోఽప్యహమివ జనో యః పరాధీనవృత్తిః || ౩౨ || (Megha 8d)

విత్తనిఘ్నః స్మరపవశాం వల్లభాం కాఞ్చిదేకాం

ధ్యానవ్యాజాత్ స్మరతి రమణీం కాముకో నూనమేషః |

అజ్ఞాతం వా స్మరతి సుదతి యామయాదూషితాఽఽసీత్

తాం చాఽవశ్యం దివనగణనాతత్పరామేకపత్నీమ్ || ౩౩ || (Megha 9a)

జానాసి త్వం ప్రథమవయసి స్వీకృతాం తాం నవోథాం

త్యక్తావ్ యాస్యస్యవనిపతినా సాకమేకాకినీం యన్ |

ప్రత్యావృత్తః కథమపి సతీం జీవితం ధారయన్తీ-
మవ్యాపన్నామవిహతగతిర్ద్రక్ష్యసి భ్రాతృజాయామ్ || 3౪|| (Megha 9b)

చిత్రం తన్మే యదుపయమనానన్తరం విప్రయుక్తా
త్వత్తః సాధీస్ సురతరసికా సా తదా జీవతి స్మ |
మన్యే రక్షత్యసునిరసనాద్ధాతుమాపద్గతానాం
ఆశాబన్ధః కుసుమనదృశం ప్రాయశో హ్యుజ్జనానామ్ || 3౫|| (Megha 9c)

తచ్చాశ్చర్యం యదహమభజం త్వద్వియోగేఽపి కామాన్
ప్రాణైరార్యః కిమనుకురుతే జీవతోకో హతాశః |
పుంసాం ధైర్యః కిముద సుహృదాం కిం పునఃసంజమాశా
సద్యఃపాతి ప్రణయిహృదయం విప్రయోగే రుణధి ? || 3౬|| (Megha 9d)

ఇత్యుక్తాఽథో పునరపి సురః సామభేదౌ వ్యతానీత్
యోఽన్తఃస్నేహస్త్యయి చిరమభూత్పూర్వబన్ధోస్తదా మే |
ధిక్కారస్తం తిరయతితరాం త్వత్కృతోఽస్మాన్ స హస్తమ్ |
మన్దం మన్దం నుదతి పవనశ్చానుకూలో యథా త్వామ్ || 3౭|| (Megha 10a)

తస్మాద్యోగం శిథిలయ మునే దేహి యుద్ధక్షణం మే
దానాదన్యన్న ఖలు సుకృతం దేహినాం శ్లాఘ్యమస్తి |
శంసస్తీదం నను వనగజా దానశీలాస్తథాబ్ధా
వామశ్చాయం నదతి మధురం చాతకస్తే సగన్ధః || 3౮|| (Megha 10b)

యుద్ధే శౌణ్డో యది చ భగవాన్ వీరశయ్యాం శ్రితః స్యాః
స్వర్గస్త్రీణామహమహమికాం సంవిధాస్యంస్తదా త్వామ్ |
విద్యాధర్యో నభసి వృణతే పుణ్యపాకాద్విసజ్జ్య-
ధర్మాధానక్షణపరిచయాన్నూనమాబద్ధమాలాః || 3౯|| (Megha 10c)

మూర్చ్ఛసుప్తం త్రిదశనిహితామ్లానమన్దారమాలం
తూర్వధ్వానస్తనితముఖరం దివ్యయానాధిరూఢమ్ |
ద్యాముద్యన్తం సజలజలదాశక్కయాఽఽబద్ధమాలాః
నేవిష్యన్తే నయనసుభగం ఖే భవన్తం బలాకాః || ౪౦|| (Megha 10d)

యోగిన్ పశ్యంస్త్యదతులధృతేర్భక్తహేతూన్ పయోదాం-
స్తద్గమ్భిరధ్వనితమపి చ శ్రోతుమర్హస్యకాలే |
కేకోద్గీవాఞ్శ్శిఖరిషు చిరం నర్తయేయన్మయూరాన్

కర్తుం యచ్చ ప్రభవతి మహీముచ్చిల్లిన్యామవన్ధ్యామ్ || ౪౧ || (Megha 11a)

పశ్యోత్తస్తా ధవలితదిశో మన్దమన్దం ప్రయాన్తః
దృశ్యన్తేమీ గగనమభితో మన్దసానాః స్వనన్తః |
బద్ధోత్కణ్ఠోద్విగలితమదాః ప్రావృషేణ్యాముబ్ధానాం
తచ్చుత్వా తే శ్రవణసుభగం గర్జితం మానసోత్కాః || ౪౨ || (Megha 11b)

తే చావశ్యం నవజలధరైరున్మనీభూయ హంసా
మత్ప్రామాణ్యాత్తవ జిగమిషోర్దామ యక్షేశ్వరాణామ్ |
సంజచ్చన్తే పథి జలముచామాపతన్తః సమన్తాత్
ఆకైలాసాద్భిసకిసలయచ్ఛేదపాథేయవన్తః || ౪౩ || (Megha 11c)

స్థితోత్కణ్ఠావిగలితమదా మన్దమన్దాయమానా
మూకీభూతాః స్థలితగయోఽనున్ముఖాస్సన్తతాశాః |
త్వామన్వేతే పవనపదవీమాశ్రయన్తోఽనురూపాః
సమృత్స్యన్తే నభసి భవతో రాజహంసాః సహాయాః || ౪౪ || (Megha 11d)

భోక్తుం దివ్యశ్రియమనుమతాం యాతుకామో ద్యులోకం
కాలక్షేపదుపరమ రణే మజ్ఞు సన్నహ్యా భిక్షో |
యేనాఽముత్ర స్పృహయసి దివే యశ్చ సంరక్షతి త్వాం
ఆపృచ్ఛస్వ ప్రియసఖమముం తుజమాల్లిక్య శైలమ్ || ౪౫ || (Megha 12a)

భూయశ్చానుస్మర సిషిధుషః కార్యసిద్ధ్యై ప్రయత్స
ప్రాయేణేష్టా మహతి విధురే దేవతానుస్మృతిర్నః |
సిద్ధిక్షేత్రం శరణమథవా గచ్ఛ తం రామశైలం
వన్త్యైః పుంసాం రఘుపతిపదైరఙ్కితం మేఖలాసు || ౪౬ || (Megha 12b)

స్నాతో ధాతామ్బరనివసనో దివ్యగన్ధానులిప్తః
స్రగ్వీ దన్తచ్ఛదవిరచితారక్తతామ్బులరాగః |
ఖడ్గీ యుద్ధే కృతపరికరః ఙ్ఘాతాగఃపరాగః
కాలే కాలే భవతి భవతో యస్య సంయోగమేత్య || ౪౭ || (Megha 12c)

పశ్చాత్తాపాద్వ్యుపరితమహో మయ్యపి ప్రీతిమేహి
భ్రాతః ప్రాథప్రణయపులకో మాం నిగూహ్ స్వదోర్భ్యామ్ |
తత్తే స్నిగ్ధే మయకి జనితతా శ్లాఘనీయా జనైః స్యాత్
స్నేహావ్యక్తిశ్చిరవిరహజం ముఞ్చతో బాష్పముష్ణమ్ || ౪౮ || (Megha 12d)

కిం వా వైరీన్దనదహి మయి ప్రౌఢమానస్త్యమేత-
 న్నాభిప్రేయాః కిమపరమహో నో విలమ్బిన తిష్ఠ ।
 త్వామద్వైవాన్తకముఖబిలం ప్రాపయామి త్వకం మే
 మార్గం మత్తః శ్రుణు కథయతస్త్యత్ప్రయాణానురూపమ్ ॥ ౪౯॥ (Megha 13a) var*
 తావచ్చుణు

శ్రేయోమార్గాన్న హి జినమతాద్భ్రంశితస్యైక ఏవ
 మార్గోఽసహ్యోదసుఖవిషధేర్నారకాత్తారకో యః ।
 తం ముక్త్యా తే శ్రుతిసుఖపదం వచ్చి యత్ర ప్రియాయాః
 సన్దేశం మే తదను జలద శ్రోష్యసి శ్రవ్యబన్ధమ్ ॥ ౫౦॥ (Megha 13b) var శ్రోత్రపేయమ్

తత్రాఽప్యేకోఽన్యజర్పజరతః కోఽపి పన్థాస్తయోర్యో
 వక్రోఽపి త్వా నయతి సుఖతన్తం శ్శృణు ప్రోచ్యమానమ్ ।
 నానాపుష్పద్రుమసుమనసాం సౌరభేణాతతేషు
 భిన్నః భిన్నః శిఖరిషు పదం న్యస్య గన్తాసి యత్ర ॥ ౫౧॥ (Megha 13c)

యస్మిన్ రమ్యాః కృతకగిరయః సేవ్యసానుప్రదేశాః
 నానావీరుద్వితతిసుభగాః పుష్పశయ్యాచితాన్తాః ।
 తేన వ్రజ్యా తవ సుఖకరీ తత్ర యాయాః సుఖేన
 క్షీణః క్షీణః పరిలఘుపయః స్రోతసాం చోపభుజ్య ॥ ౫౨॥ (Megha 13d)

కామం యాయాః పథి నిగదితే కామగత్యా విమానం
 ప్రీత్యారూఢః ప్రథితమహిమా వారివాహీవ బన్ధో ।
 దృష్టోద్వ్యోగే నభసి విరహాన్ భేచరీభిస్త్యముచ్చై-
 రద్రేః శ్శృంజం హరతి పవనః కింస్విదితుస్మన్మఖీభిః ॥ ౫౩॥ (Megha 14a)

మయ్యాముక్తస్ఫురితకవచే నీలమేఘాయమానే
 మన్యే యుక్తం మదనుకృతయే వారివాహోయితం తే ।
 మేఘీభూతో వ్రజ లఘు తతః పాతశక్కాకులాభిః
 దృష్టోత్సాహశ్చక్రితచకితం ముగ్ధసిద్ధాఙ్గానాభిః ॥ ౫౪॥ (Megha 14b)

తస్మాద్విద్యుత్ప్రసవసమయే ప్రాప్య సిద్ధిం వధూనాం
 సద్యః కృత్వా సముచితమదో దివ్యజీమూతరూపమ్ ।
 దివ్యానోభగాన్ సమనుభవితుం కాముకః కామచారే
 స్థానాదస్మాత్సరసనిచులాదుత్పతోదఙ్ముఖః ఖమ్ ॥ ౫౫॥ (Megha 14c)

దిగ్భ్యో బిభ్యత్కథమివ పుమాన్ భీలుకస్తత్ర గచ్ఛే-
దుల్లజ్ఞ్యాదీన్ విషమసరితో దుర్గమాంశ్చ ప్రదేశాన్ |
తస్మా రోదీర్వృజ సునిపుణం వ్యోమమార్గానుసారీ
దిష్ణాగానాం పథి పరిహరన్ స్థూలహస్తావలేపాన్ || ౫౬ || (Megha 14d)

ప్రస్థానే తే విరచితమితస్తోరణం నూనముచ్చైః
కాఞ్శీదామ శ్లథితమథవా స్వర్గలక్ష్యా కిమేతత్ |
వర్ణోపఘ్నం ధనురుత సమావిర్భవత్యత్సుదగ్రం
రత్నచాచయావ్యతికర ఇవ ప్రేక్ష్యమేతత్పురస్తాత్ || ౫౭ || (Megha 15a)

నూనం భూమ్యాన్తరితవిసరం భోగిమూర్ధన్యరత్న-
జ్యోతిశ్చక్రం వియతి కిమితో దృశ్యతే భూమిరన్యాత్ |
ప్రాయేణేదం దినకరకరాశ్లప్తమేఘాశ్రితం యద్-
వశ్రీకాగ్రాత్ప్రభవతి ధనుః ఖణ్డమాఖణ్డలస్య || ౫౮ || (Megha 15b)

ఖణ్డస్యైకం కథమపి దృఢం మే సహస్వ ప్రహారం
వక్షోభాగే కులిశకఠినే ప్రోచ్ఛలదక్షధారమ్ |
విద్యుద్దణ్డస్ఫురితరుచినా వారిదస్యేవ భూయో
యేన శ్యామం వపురతితరాం కాన్తిమాపత్స్యతే తే || ౫౯ || (Megha 15c)

శక్కోరేకం ప్రహృతమథవా ధత్స్వ శూరాగ్రణీరే
పిచ్ఛోపాగ్రప్రతతిరుచిరం యేన శోభాఽతికా తే |
క్రీడాహేతోర్విరచితనోరిన్ద్రానీలత్విషః స్యాద్
బర్హేణేవ స్ఫురితరుచినా గోపవేషస్య విష్ణోః || ౬౦ || (Megha 15d)

ఆస్తాం తావత్ప్రహరణకథా స్వర్యయాఽర్జ్య తవాఽయం
మార్గః స్వర్ణో వియదభివతేః ప్రాగముష్మాత్ప్రదేశాత్ |
జీమూతత్వం దధదనుగతః క్షేత్రిణాం దృష్టిపాతైః
త్వయ్యాయత్తం కృషిఫలమితి భ్రూవిలాసానభిజ్ఞైః || ౬౧ || (Megha 16a)

విద్యున్మాలాకృతపరికరో భాస్వదిన్ద్రాయుధశ్రీ-
రుద్యన్మన్ద్రస్తనితసుభగః సిగ్ధసీలాఞ్జనాభః |
శీఘ్రం యాయాః కృతకజలద త్వత్ప్రయోబిన్దపాత-
ప్రీతిస్సిగ్ధైరనపదవధూలోచనైః పీయమానః || ౬౨ || (Megha 16b)

దృశ్యాన్దేశాణ్ణాలద సకలాన్వేక్ష్య సింహావలోకాత్-
తత్రత్యానాం జనపదభువాం తాపమాహృత్య పశ్చాత్ |
ప్రీత్యాసన్నం జనపదమిమం లజ్ఘయాలం విలమృష్టి
సద్యఃసీరోత్కృషణసురభిక్షేత్రమారుహ్యా మాలమ్ || ౬౩ || (Megha 16c)

యద్యోతుక్యం తవ జనపదప్రేక్షణే దీర్ఘకాలం
ప్రత్యావృత్తస్వవిషయరతేరస్తి భిక్షో కదాచిత్ |
తత్ప్రేపీయస్వ పరిసరితం దక్షిణాశాం భ్రమిత్యా
కించోత్పశ్చాద్ వ్రజ లఘుగతిర్భూయ ఏవోత్తరేణ || ౬౪ || (Megha 16d)

వక్ష్యత్యుచైః పథగతిపరిశ్రాంతితాన్తం నితాన్తం
తుజ్గోఽద్రిః వైశిర్భహువిలసితైర్నిర్దైరాత్తకాన్తిః |
ప్రత్యుద్యాతో ధుతతటవనోపాన్తదైర్మరుద్భిః
త్వామాసారప్రశమితవనోపద్రవం సాధు మూర్ధ్నా || ౬౫ || (Megha 17a) var వనోపప్లవం

త్వయాసన్నే విరలవిరలాన్ ప్రావృషేణ్యోదభిన్దూన్
వస్త్రక్నోపం విసృజతి తథాఽప్యశ్మవేశ్మోదరేషు |
సిద్ధద్వన్ద్యం సురతరసికం ప్రాన్తపర్వస్తపీణం
వక్ష్యత్యధ్యశ్రమపరిగతం సానుమానామ్రకూటః || ౬౬ || (Megha 17b)

త్వాముత్తుజైః శిఖరతరుభిః సజ్గహీష్యత్యవశ్యం
విశ్రాన్త్యర్థ ప్రయముపగతం సోఽచలస్తుజ్వవృత్తిః |
ప్రాప్తం కాలే ప్రణయినమహో కర్తుమర్హత్యపాశం
న క్షుద్రోఽపి ప్రథమసుకృతాపేక్షయా సంశ్రయాయ || ౬౭ || (Megha 17c)

మన్యే మైత్రీం గురుభిరచలైర్వారిదానామహార్యా
యం ప్రత్యేతి విదధతి ధృతిం తస్య తే బన్ధకృత్యమ్ |
కుర్యాదద్దిర్భృశమనుహృదోఽత్యుత్తమస్నిగ్ధవృత్తిః
ప్రాప్తే మిత్రే భవతి విముఖః కిం పునర్వస్తథోచ్యైః || ౬౮ || (Megha 17d)

సేవ్యః సోఽద్రిః ఖవరవనితాధ్యాసిదోదగ్రశృఙ్గః
త్వాం విశ్రాన్త్యై త్వరయతి పురా రమ్యసానుప్రదేశః |
సిద్ధోపాస్యః కుసుమితలతావీరుధాం సన్నివేశ్యః
ఛన్నోపాన్తః పరిణతఫలద్యోతిభిః కాననామైః || ౬౯ || (Megha 18a)

కృష్ణాహిః కిం వలయితతనుర్మధ్యమస్యాతిశేతే

కిం వా నీతోత్పలవిరచితం శేఖరం భూభృతః స్యాత్ |
 ఇత్యాశక్జ్కం జనయతి పురా ముగ్ధవిద్యాధరీణాం
 త్వయ్యారూఢే శిఖరమచలః స్నిగ్ధవేణీనవరే || ౧౦ || (Megha 18b)

అధ్యాసీనః క్షణమివ భవానస్య శైలస్య కుజ్జం
 లక్ష్మీం రమ్యాం ముహురుపహరన్నిద్రనీలోపలస్య |
 ఖేనోన్ముక్తో భువమివ గతః శ్లక్షణిర్మోకఖణ్డో
 నూనం యాస్యత్యమరమిథునప్రేక్షణీయామవస్థామ్ || ౧౧ || (Megha 18c)

త్వయ్యాసీలత్విపి గిరిరసౌ శేఖరత్వం దధానే
 శోభామేష్యత్యమరమిథునశ్లాఘనీయాం తదాసీమ్ |
 నానాపుష్పద్రుమశబలితోపత్యకః సోతిమాత్రం
 మధ్యే శ్యామః స్తన ఇవ భువః శేషవిస్తారపాణ్డుః || ౧౨ || (Megha 18d)

రమ్యశ్రోణీర్వికటదశనాః ప్రోథినీదర్శిహేణాః
 పీనోత్తుజ్జస్తనతటభరాన్మన్దమన్దం ప్రయాస్తీః |
 గ్రావక్షుణ్ణాప్రశిథిలనఖా వాజివక్త్రాః ప్రవశ్యే
 తస్మిన్ స్థిత్యా వనచరవధూభుక్తకుజ్జో ముహూర్తమ్ || ౧౩ || (Megha 19a) var స్థిత్యా
 తస్మిన్

తస్మాదద్రేః కథమపి భవాన్ముక్తకుజ్జః ప్రయాయాత్
 రమ్యస్థనం త్యజతి న మనో దుర్విధానం ప్రతీహి |
 కాలక్షేపం విసృజ గరిమాలమ్బనం యాహి సద్యః
 తోయోత్సర్గద్రుతతరగతిస్తత్పరం వర్త్య తీర్ఠః || ౧౪ || (Megha 19b)

గత్వోదీచీం భువ ఇవ పృథుం హారయష్టిం విభక్తాం
 వన్యేభానాం రదనహతిభిర్భిన్నపర్యవ్రవప్రామ్ |
 వీనాం వృన్దైర్మధురవిరుత్తైరాత్తతీరోపనేవాం
 రేవాం ద్రక్ష్యస్సుఫలవిషమే విన్యపాదే విశీర్ణామ్ || ౧౫ || (Megha 19c)

తాం తస్యాద్రేరుపతటవనం విప్రకీర్ణప్రవాహాం
 తీరోపాన్తస్థలనవిషమోద్వృత్తఫేనాం సమీనామ్ |
 పశ్య స్తీత్యా గిరితటగజక్షోభభిన్నోర్మిమాలాం
 భక్తిచ్ఛేదైరివ విరచితాం భూతిమజ్జే గజస్య || ౧౬ || (Megha 19d)

దత్తం వన్యైరివ కలభకైః పుష్కరేణోత్థిపద్భిః

ప్రాయోగ్యం తే మునిమత చిరం వాసనావాసితస్య ।
 గ్రావచ్చుణ్ణోచ్చలితమథవా త్వం హరేర్వార్యవార్య
 యస్యాస్తిక్తైర్వనగజమదైర్వాసితం వాస్తవృష్టిః ॥ ౭౭ ॥ (Megha 20a) var తస్యాస్తిక్తైః

తత్స్వాదీయః సురభి శిశిరం ప్రార్థనీయం ముసీనాం
 నిజస్తుత్వాదుపలనిపతన్నిర్ధరామృఃప్రకాశమ్ ।
 తస్యాః క్షుణ్ణం వనకరికరాఘట్టనైరప్యజస్రం
 జమ్బూకుఞ్జప్రతిహతరయం తోయమాదాయ గచ్ఛేః ॥ ౭౮ ॥ (Megha 20b)

హృత్వా తస్యా రసమపహృతాశేషమార్గశ్రమస్త్యం
 వ్యోమవజ్ఞాం పునరవిహతప్రకమాం సన్దధీథాః ।
 ప్రాప్తస్త్వైర్వ సపది జలవానప్యసౌ యద్గరీయాన్
 ఆన్తఃసారం ఘన తులయితుం నాఽనిలః శక్యతి త్వామ్ ॥ ౭౯ ॥ (Megha 20c)

మార్గే మార్గే పునరపి జలాన్యాహరేస్త్యం ధుసీనాం
 యేన స్థేమా భవతి భవతో వీర దూరం ప్రయాతః ।
 ఉత్సుజ్ఞ్యాలం లఘిమఘటితాం రిక్తతామేధి పూర్ణో
 రిక్తః సర్వో భవతి హి లఘుః పూర్ణతా గౌరవాయ ॥ ౮౦ ॥ (Megha 20d)

కార్యల్లిఙ్గాత్ స్వయమధిగతాత్ కారణస్యాఽనుమానం
 రూఢం యేషాం తదియమభిమా క్తరువేతి మన్యే ।
 త్వత్వాన్నిధ్యం యదనుమిమతే యోషితః ప్రోషితానాం
 నీపం దృష్ట్వా హరితకపిశం కేసరైరర్ధరూఢైః ॥ ౮౧ ॥ (Megha 21a)

మధ్యేవిన్ద్యం వనభువమియా యత్ర దృష్ట్వా శిలీన్ధ్రాన్
 అధ్యారూఢాననువనమమీ పర్వతీయా మనుష్యాః ।
 త్వామాయాతం కలయితుమలం త్వత్ప్రయోభిన్దపాతైః
 ఆవిర్భూతప్రథమముకులాః కన్దలీశ్చానుకచ్ఛమ్ ॥ ౮౨ ॥ (Megha 21b)

త్వామాసన్నం సపది పథికా జ్ఞాతుమర్హన్యకాలే
 శ్రుత్వా కేకాధ్వనిమనువనం కేకీనామున్మదానామ్ ।
 బర్హక్షేపం నటితమపి చ ప్రేక్ష్య తేషాం సలీలం
 దగ్ధారణ్యేష్వధికసురభిం గన్ధమాపూయ చోర్వాః ॥ ౮౩ ॥ (Megha 21c)

పుష్పామోదైరవిరలమమీ సమృతన్తో వనాన్తే
 బద్ధౌత్సుక్యాత్ సరసవిదలత్కన్దలైశ్చానుకుఞ్జమ్ ।

దఘ్నారణ్యస్థలపరిమలైశ్చానుకృష్టా యథాస్తవం
సారజ్ఞాస్తే జలలవముచః సూచయిష్యన్తి మార్గమ్ || ౧౪ || (Megha 21d)

గమ్భీరత్వం యదిదమధునా లక్ష్యతే ధ్యానహేతోః
సజ్జీభాణాం విరచనశత్రైరప్యధృష్యం మదీయైః |
తద్ దృష్ట్యాఽహం తవ ఘనతయా మాన్ద్యమేవాఽతిధైర్యా-
దుత్పశ్యామి ద్రుతమపి సఖే మత్ప్రియార్థం యియాసోః || ౧౫ || (Megha 22a)

భూయశ్చాహం నవజలధరాధాతసానుప్రదేశే
సృత్యత్యేకిధ్వనిముఖరితే స్వాగతం తన్వతీవ |
పాద్యం చోఽప్సైర్వహతి శిరసా నిర్ధరామ్నోఽభిశజ్కే-
కాలక్షేపం కకుభసురభౌ పర్వతే పర్వతే తే || ౧౬ || (Megha 22b)

నిఃసజ్గోఽపి వ్రజితుమనలం తత్ర తత్ర క్షితిధే
లభ్యాతిధ్యః ప్రియ ఇవ భవానుహ్యమానః శిరోభిః |
అభ్యుద్యాత్వైస్తద్వదుపగమనాదున్మనీభూయ భూయః
శుక్లాపాక్షైః సజలనయనైః స్వాగతీకృత్య కేకాః || ౧౭ || (Megha 22c)

తస్యోత్కణ్ఠావిరుతిముఖరస్యోత్పతిష్ఠోః కథఞ్శీవ్ర
ప్రత్యాసన్నత్వదుపగమనస్యాఽన్తరార్ద్రస్వభావే |
స్నేహావ్యక్తిం త్వయి ఘనయతః కేకీవృన్తస్య మన్యే
ప్రత్యుద్యాతః కథమపి భవాన్ గన్తుమాశు వ్యవస్యేత్ || ౧౮ || (Megha 22d)

విన్ద్యోపాన్తాత్తవ గతవతో నాఽతిదూరే దశార్ణాః
రమ్యారామా నయనవిషయే సమ్పతిష్యన్తి సద్యః |
త్వత్సాన్నిధ్యాత్ కలుషితవయఃపూర్ణశాలేయవప్రాః
పాణ్డుచ్చాయోపవనవృతయః కేతకైః సూచిభిన్నైః || ౧౯ || (Megha 23a)

తేషామావిష్కృతజలలవే త్వయ్యుపాసన్నవృత్తౌ
సీమోద్దేశా నయనసుభగాః సామిసంరూఢసస్యాః |
సజ్జాయేరన్నవపరికరా మూకపుంస్కోకిలాశ్చ
నీడారమైర్గృహబలిభుజుమాకులగ్రామచైత్యాః || ౨౦ || (Megha 23b)

భూయస్తేషాముపవనభువస్తుజ్గశాఖాగ్రఘృష్ట-
వ్యోమోత్పజ్జైర్నిజతరువరైరాత్తశోభాః ఫలాఢ్యాః |
సమ్పద్యేరన్వివిధవిహగైరాకులా నీడకృద్భిః

త్వయ్యాసన్నే పరిణతఫలశ్యామజమ్బూవనాంతాః || ౯౦ || (Megha 23c)

ఇత్యభ్యర్ణే భవతి విలసదీద్వద్వద్ధామహాసే
ముక్తాసారప్రకటితరవే కేకినామున్మదానామ్ |

సృత్యారమ్భం ఘటయతి ముహుర్నూనముదూభాతపజ్ఞాః
సమృత్స్యన్తే కపిపయదినస్థాయిహంసా దశార్ణాః || ౯౧ || (Megha 23d)

గత్వా పశ్యేః పవనవిచలత్కేతుహస్తైరభీష్టం
దూరాదుచైర్భవనశిఖరైరాహ్వయస్తీమివ త్వామ్ |
సాలోదగ్రాం శ్రియమివ భువో రూపిణీం నాభిభూతాం
తేషాం దిక్షు ప్రథితవిదిశాలక్షణాం రాజధానీమ్ || ౯౩ || (Megha 24a)

సాధోత్సక్తే క్షణముపనిషత్ప్రప్త తూణ్ణీం నిషణ్ణో
జాలోద్గిరైః సురభితతనుర్ధూపదూమైర్మనోజైః |
వారస్త్రీణాం నిధువనరతిం ప్రేక్షమాణస్త్యమేనాం
గత్వా సద్యః ఫలమపి మహత్కాముకత్వస్య లభ్ధా || ౯౪ || (Megha 24b) var*
ఫలమవికలం

విశ్రాన్తిస్తే సుభగ విపులా తత్ర యాతస్య మన్యే
కల్టారాఙ్కం సురభి శిశిరం స్వచ్ఛముత్ఫుల్లపద్మమ్ |
వాతాకీరైః కువలయదలైర్వాసితం దీర్ఘకామ్భుః
తీరోపాస్తస్తనితసుభగం పాస్యసి స్వాదు యత్ర || ౯౫ || (Megha 24c) var యస్మాత్ ,
యత్రత్

పాతవ్యం తే రసిక సరసం ప్రాణయాత్రానిమిత్తం
తస్యాం లీలాస్ఫురితశఫరాఘట్టనైరాత్తపఙ్కమ్ |
రోధఃప్రాన్తే విహగకలభైర్బద్ధడిణ్ణీరపిణ్ణం
సభ్రూభఙ్గం ముఖమివ పయో వేత్రవత్యాశ్చలోర్మి || ౯౬ || (Megha 24d)

పీత్వా తస్యాం సలిలమమలం జీవికాం కృత్య కిఞ్చిత్
నీత్వాఽహస్త్యం క్వచిదనుమతే హర్మ్యపృష్ఠేనిషణ్ణః |
దృష్ట్వా దృశ్యం విలసితమదో నాగరాణాం దినాన్తే
నీచైరాఖ్యం గిరిమధివసేన్తత్ర విశ్రాన్తిహేతోః || ౯౭ || (Megha 25a) var విశ్రామహేతోః

త్వం నేవేథాః శిఖరిణమముం తాం నిశాం ముక్తశఙ్కో
విద్యుద్ధామస్ఫురితరుచిమద్దీపికాద్యోతితాశః |

సిద్ధస్త్రీణాం రతిపరిమలైర్వాసితాధిత్యకాన్తం
త్యత్సమృక్కాతులకీతమివ ప్రౌఢపుష్పైః కదమైః || ౯౮ || (Megha 25b)

సోఽసావద్దిర్భవతు నితరాం స్తీతయే తే సమగ్ర-
గ్రావోపాగ్రైర్గ్రహగణమివోపగృహీతుం ఖముద్యన్ |
భోగేద్రేకం కథయతి లతావేశ్మకైః సోపహారైః
యః పణ్యస్తీరతిపరిమలోద్ధారిభిర్నాగరాణామ్ || ౯౯ || (Megha 25c)

ప్రేమాఽముష్మింస్తవ సముచితం విద్ధి శైలే శిలాగ్రైః
వ్యోమోత్సంగం పరిమృజతి వా పుశయాచితాన్తైః |
స్రస్రస్థిర్నిధువనవిధౌ క్రీడతాం దమ్పతీనాం
ఉద్ధామాని ప్రథయతి శిలావేశ్మభిర్యోవనాని || ౧౦౦ || (Megha 25d)

రమ్యోత్సజ్గే శిఖరనిపతన్నిర్ధరారావహృద్యే
పర్యారూఢద్రుమపరిగతోపత్యకే తత్ర శైలే |
విశ్రాన్తః సన్వృజ వననదీతీరజానాం నిపిఞ్చ- (Megha 26a) var* తీరజాతాని సిఞ్చన్
న్నుద్యానానాం నవజలకణైర్యూథికాజాలకాని || ౧౦౧ || (Megha 26b)

అధ్యారూఢేతపతి తపనే పుష్పల్యావకీర్ణా
తస్యాస్తీరక్షితిమతిపతేర్నాతివేగాద్దయాలుః |
గణ్వేద్వాదాపనయనరుజాక్లాన్తకర్ణోత్పలానాం (Megha 26c)
ఛాయాదానాత్క్షణపరిచితః పుష్పలాపీముఖానామ్ || ౧౦౨ || (Megha 26d)

వక్రోఽప్యధ్వా జగతి స మతో యత్ర లాభోఽన్యపూర్వో
యాతుం శక్యం నను వనపథాత్ కాసికాగ్రార్జునాన్తాత్ |
వక్రః పథా యదపి భవతః ప్రస్థితస్యోత్తరాశాం (Megha 27a)
సాధోత్సజ్గప్రణయవిముఖో మా స్మ భూరుజ్జయిన్యాః || ౧౦౩ || (Megha 27b)

జైత్త్రిర్బాణైః కుసుమధనుషో దూరపాతైరమోఘైః
మర్యావిద్భిర్బృఢపరిచితభ్రూధనుర్యష్టిముక్తైః |
విద్యుద్ధామస్ఫురితచకితైర్యత్ర పౌరాజ్ఞానానాం (Megha 27c) var చకితైస్తత్ర
లోలాపాఙ్గైర్వృది న రమసే లోచనైర్యఞ్చితః స్యాః || ౧౦౪ || (Megha 27d) var
లోచనైర్యఞ్చితోఽసి

స్రోతః పశ్యన్ ప్రజ పథి లురస్మీనలోలాయతాఞ్శ్యాః
నిర్విన్యాయాః కిమపి కిమపి వ్యఞ్జితాకూతవృత్తిః |

వీచిక్షోభస్తనితవిహగశ్రేణీకాశ్చోగుణాయాః (Megha 28a)
 సంసర్పవ్రాణ్యః స్థలితసుభగం దర్శితావర్తనాభేః || ౧౦౫ || (Megha 28b)
 త్వయ్యోత్సుక్యం స్ఫుటమివ వినాఽప్యక్షరైర్వ్యజ్ఞాయంత్యాః
 కీశ్చోల్లజ్ఞావలితమివ సందర్శితాప్తాగమాయాః |
 నిర్విన్యాయాః పథి భవ రసాభ్యున్నరః సన్నిపత్య (Megha 28c)
 స్త్రీణామాద్యం ప్రణయవచనం విభ్రమో హి ప్రీయేషు || ౧౦౬ || (Megha 28d)
 హంసశ్రేణీకలవిరుతిభిస్తామివోపాహ్వాయస్తీ
 ధృష్టా మార్గే శిథిలవసనేవాక్లనా దృశ్యతే తే |
 వేణీభూతప్రతనుసలిలా తామతీతస్య సిన్ధుః (Megha 29a) var సావతీతస్య
 పాణ్డుచ్చాయాతటరుహతరుభ్రంశిభిరీరపర్తైః || ౧౦౭ || (Megha 29b)
 జ్ఞామాఽఽపాణ్డుః ప్రతనుసలిలా వేణీకాం ధారయస్తీ
 హంసస్వానైరివ విదధతీ ప్రార్థనాచాటుమేషా |
 సౌభాగ్యం తే సుభగ ! విరహావస్థయా వ్యజ్ఞాయస్తీ (Megha 29c)
 కార్క్యం యేన త్యజతి విధినా స త్వయైవోపపాద్యః || ౧౦౮ || (Megha 29d)
 సత్యవ్యేవం పథి బహువిధే సంవిధానానుషక్తే
 ముఖ్యస్వార్థప్రతిహతిభయాదాశు గత్వాఽధ్యశేషమ్ |
 ప్రాప్యోవస్తీనుదయనకథాకోవిదగ్రామవృద్ధాన్ (Megha 30a)
 పూర్వోద్దిష్టామనుసర పురీం శ్రీవిశాలాం విశాలామ్ || ౧౦౯ || (Megha 30b)
 వ్యావర్ణ్యాలం భువనమహితాం తాం పురీముత్తమార్ధి
 లక్ష్మ్యాః శశ్వన్నివసనభువం సమ్పదామేకసూతిమ్ |
 స్వల్పీభూతే సుచరితఫలే స్వర్గిణాం గాం గతానాం (Megha 30c)
 శేషైః పుణ్యైర్వృత్తమివ దివః కాన్తిమత్థణ్ణమేకమ్ || ౧౧౦ || (Megha 30d)
 యస్యాముచ్చైరుపవనతరూన్నామయన్మాతరిశ్యా
 వీచిక్షోభాదధికశిశిరః సజ్చారత్యప్కృణౌధైః |
 దీర్ఘీకుర్వన్నటు మదకలం కూజితం సారసానాం (Megha 31a)
 ప్రత్యూషేషు స్ఫుటితకమలామోదమైత్రీకషాయః || ౧౧౧ || (Megha 31b)
 కల్లోలాన్తర్వలనశిశిరః శీకరాసరవాహీ
 ధూతోద్వానో మదమధులిహం వ్యజ్ఞాయన్ సిజ్చితాని |
 యత్ర స్త్రీణాం హరతి సురతగ్గానిమజ్గానుకూలః (Megha 31c)

శివోవాతః ప్రియతమ ఇవ ప్రార్థనాచాటుకారః || ౧౧౨ || (Megha 31d) var సిప్ర్రావాతః

తీక్ష్ణస్యాఽరేః స కిల కలహో యుద్ధశౌణ్డో మురుణ్ణః
ప్రద్యోతస్య ప్రియ ! దుహితరం వత్సరోఽత్ర జహ్రా | (Megha 33a)

హైమం తాలద్రుమభవనమభూదత్ర తస్యైవ రాజ్ఞ (Megha 33b)
హాసాలాపైరితి రమయతి స్త్రీజనో యత్ర బాలాన్ || ౧౧౩ ||

శైలం శైలప్రమితవపుషా పీడయన్నున్మదిష్ఠాన్
నిఘ్నన్ వ్యాలాన్ కుపితసమవర్తివ మేఘం మరుద్వత్ |
అతోద్భ్రాన్తః కిల నలగిరిః స్తమభముత్పాట్య దర్షా- (Megha 33c)
దిత్యాగస్తాన్ రమయతి జనో యత్ర బన్ధనానభిజ్ఞః || ౧౧౪ || (Megha 33d)

యస్యాం బిభ్రత్సవనిపపథా రత్నరాశీనుదగ్రాఞ్-
శూరోఽస్మేయాజ్జాలధయ ఇవాపీతతోయా యుగాస్తే |
హారాంస్తారాంస్తరలగుటికాన్కోటిశః శక్కుశుక్తీః (Megha 32a)
శప్పశ్యామాన్మరకతమణీనున్మయాఖప్రోహాన్ || ౧౧౫ || (Megha 32b)

భూయో నానాభరణరచనాయోగ్యరత్నప్రవేకాఞ్-
జ్యోతిర్లఖారచితరుచిమచ్ఛక్రవాపానుకారాన్ |
దృష్ట్వా యస్యా విపణీరచితాన్విద్రుమాణాం చ భజ్గాన్ (Megha 32c)
సంలక్ష్యన్తే సలిలనిధయస్తోయమాత్రావశేషాః || ౧౧౬ || (Megha 32d)

విశ్రమ్యోఽచైర్వలభిషు పురీం ప్రాప్య తాముత్తమార్ధి
స్వర్గావాసప్రణయమురరీకృత్య సౌధైస్తథాఽస్యాః |
జాలోద్గిరైరుపచితవపుః కేశసంస్కారధూపై- (Megha 34a)
ర్పన్ధప్రీత్యా భవనశిఖిభిర్దత్తనృత్వోపహారః || ౧౧౭ || (Megha 34b)

స్వఃసౌధేషు ప్రణయమచిరాత్సంహరిష్యస్యవశ్యం
మన్ద్రాతోద్యధ్వనిషు సతతారబ్ధసజ్జితకేషు |
హర్ష్యోష్యస్యాః కుసుమసురభిష్యధ్వశిన్నాన్తరాత్మా (Megha 34c) var కుసుమసురభిష్యధ్వశేదం
నయేథా

నీత్వా ఖేదం లలితవనితాపాదరాగాఙ్కితేషు || ౧౧౮ || (Megha 34d)
var నీత్వా రాత్రిం, లక్ష్మీం పశ్యంల్లలితవనితాపాదరాగాఙ్కితేషు

|| ఇత్యమోఘవర్షపరమేశ్వరపరమగురుశ్రీజననేనచార్యవిరచితమేఘదూతవేష్టితే
పార్శ్వభ్యుదయే భగవత్కైవల్యవర్ణనం నామ ప్రథమః సర్గః ||

॥ అథ ద్వితీయః సర్గః ॥

విశ్రమ్యాఽథ క్షణమివ భవాన్ పర్యతేత్సన్ద్రిదృక్షుః
 శోభాం తస్యాం శతమఖపురీం ప్రాపయన్త్యాః స్వభూత్యాః |
 స్నిగ్ధశ్యామం వపురుపవహన్నాగరాణాం ఫణాభృ-
 ద్భర్తుః కణ్ఠచ్ఛపిరితి గణైః సాదరం వీక్ష్యమాణః ॥ ౧ ॥ (Megha 35a)

పూర్వం తావద్ధవలితనభోభాగమభంలిహోగ్రం
 కైలాసాద్రిశ్రియమివ హసన్తోహశత్తోర్నిహన్తుః |
 కర్మారీణాం విజితమదనస్యాఽర్హతః సఞ్చిచీఘః
 పుణ్యం యాయాస్త్రిభువనగురోర్ధామ చణ్ణీశ్వరస్య ॥ ౨ ॥ (Megha 35b)

తం నేవేథాః కృతపరిగతిర్వాకిరన్పుష్పవర్షం
 స్తోత్రీకుర్వన్ స్తనితమభితో దున్దుభిస్వానమన్ద్రమ్ |
 వాతోద్ధూతైరనిభృతతరైరుత్తరక్లైః పయోభి-
 ర్ధూతోద్వాసం కువలయరజోగన్ధిభిర్గన్ధవత్యాః ॥ ౩ ॥ (Megha 35c)

సత్యస్యస్మిన్ సురభిశిశిరస్వచ్ఛతోయప్రదాదౌ
 నానాస్వాదౌ పయసి పవితే పీతనస్త్యద్వినోదః |
 వ్యాధూతైస్తైః కథమివ భవేద్వారిభిర్గన్ధవత్యాః
 తోయక్రీడానిరతయువతిస్నానతిక్తైర్మరుద్భిః ॥ ౪ ॥ (Megha 35d)

ద్రష్టుం వాఞ్చా యదీ చ భవతి ప్రేతగోష్ఠీం విచిత్రాం
 తిష్ఠాతిష్ఠన్నుపరినిపతద్గృధ్రవద్ధాన్ధకారే |
 దోషామన్యేఽప్యహని నితరాం ప్రేతగోష్ఠీతి రాత్రే-
 రప్యస్యస్మిన్జ్ఞాలధర ! మహాకాలమాసాద్య కాలే ॥ ౫ ॥ (Megha 36a)

తస్మాజ్జీర్ణద్రుమశతబృహతోఽటరాన్తఃప్రబద్ధ-
 ధ్వానోలూకప్రతిభయరవే ప్రేతశోఘాతిరాద్రే |
 తస్యోపాన్తే పరిణతశివారబ్ధసాంరావిణోగ్రే
 స్థాతవ్యం తే నయనవిషయం యావదత్యేతి భానుః ॥ ౬ ॥ (Megha 36b)

విద్యాసిద్ధిం ప్రతి నియమినో ధౌతవస్త్రస్య మస్త్రై-
 ర్ముంపుఙ్కారైః పితృవనమభి భ్రామ్యతః స్వైర్వైరిష్టైః |
 పూజామాప్తాస్యనఘమధురైః సాధకౌఘస్య తస్మిన్

కుర్వన్ సన్ధ్యాబలిపటహతాం శూలినః శ్లాఘనీయామ్ || ౭ || (Megha 36c)

తత్రాఽస్త్యస్తర్వణమపభియామాసితం సన్మునీనాం

జైనం వేశ్మ స్తుతికలకలాదాత్తతన్నామరూఢి |

తం నేవిత్యా స్తనితపహైరుచ్చరర్థిస్తముచ్చై-

రామన్ద్రాణాం ఫలమవికలం లప్స్యసే గరితానామ్ || ౮ || (Megha 36d)

సాయాహ్నా చేత్తదుపగతవాన్ ధామ తత్కాలపూజా-

సజ్జీతాన్తే శ్రమజలకణైరాచితాజ్ఞీః సుకణ్ఠీః |

మన్దం యాన్తిశ్చతురగణికాః శీకరైః సన్నయేస్త్యం

పాదన్యాసకృణీతరసనాస్తత్ర లీలావధూతై || ౯ || (Megha 37a) var పాదన్యాసైః

కృణీతరశనా

తాస్తత్రాహర్మణీమయరణన్నాపురాః పణ్యయోషాః

ప్రోద్ధాయస్త్రీః సులలితపదన్యాసముదూర్భావిలాసాః |

పశ్యోత్పశ్యా నవజలకణద్విత్రసిక్తా విలోలా

రత్నచ్ఛాయాఖిభితవలిభిశ్చామరైః క్లాన్తహస్తాః || ౧౦ || (Megha 37b)

త్వాం తత్రాఽర్హదృవనవలభేరూర్హభాగే నిషణ్ణం

సన్ధ్యారాగచ్ఛరితవపుషం విద్యుదుద్భాసిదణ్ణమ్ |

ద్రక్ష్యన్తే తా విరచితమివ వ్యోమ్ని లీలావితానం

వేశ్యాస్త్యతో నఖపదసఖాన్ ప్రాప్య వర్షాగ్రభిన్దూన్ || ౧౧ || (Megha 37c)

భూయశ్చ త్వత్తనితవకితాఃకింసిదిత్యాత్తశక్ష్మాః

కిఞ్చిత్తిర్యగ్వలితవదనాస్తత్ర పణ్యాఙ్గనాస్తాః |

బద్ధోత్కమ్పస్తనతటలురల్లోలహారాః సలీలాన్

ఆమోక్ష్యన్తే త్వయి మధుకరశ్రేణీదీర్ఘాన్ కటాక్షాన్ || ౧౨ || (Megha 37d)

ఇత్థం భక్తిప్రకటనపటుస్తత్ర చాతోద్యగోష్ఠీం

కృత్వా మన్గస్తనితమురవధ్వానమావిర్వితన్వన్ |

వన్దారూణాం శృణు సునిభృతః స్తోత్రపాఠం మునీనాం

పశ్చాదుచ్చైర్భుజతరువనం మణ్డలేనాఽభి లీనః || ౧౩ || (Megha 38a) var

మణ్డలేనాభిలీనః

తస్మిన్కాలే జలధరపథే స్వం వితత్య ప్రహర్షా-

ద్విద్యుద్గిష్టైర్జినముపహరన్భక్తిభారావనమ్రుః |

ద్రష్టాసి త్వం దధదివ ముహుః స్వామినేవానురాగం

సాన్ధ్యం తేజః ప్రతినవజపాపుష్పరక్తం దధానః ॥ ౧౪ ॥ (Megha 38b)

భక్తిం కుర్వన్మతమఖ ఇవాఽఽవిర్భవద్దివ్యరూప-
శ్చిత్రాం వృత్తిం స్వరసరచితాం శైఖినీం వా మనోజ్ఞామ్ ।
కణ్ఠచ్ఛాయాం స్వవపుషి వహన్మా యన్ సాధువాదం
నృత్యారమ్భే హర పశుపతేరార్ధనాగాజినేచ్ఛామ్ ॥ ౧౫ ॥ (Megha 38c)

నాట్యం తన్వస్సరుచిరతనుర్నాటయ వ్యోమరజ్జే
తారాపుష్పప్రకరరుచిరే సౌమ్యవిద్యున్నటీం తామ్ ।
నాయం రౌద్రో మృదురితి చిరం సాధువాదైః ప్రియాన్తే
శాన్తోద్వేగస్త్రమితనయనం దృష్టభక్తిర్భవాన్యా ॥ ౧౬ ॥ (Megha 38d)

text of shloka No. 17 not visible clearly in page 155 of the book

గచ్ఛస్తీనాం రమణవసతిం యోషితాం తత్ర నక్తమ్ ॥ ౧౭ ॥ (Megha 39a)

గర్జత్సుచైర్భవతి పిహితవ్యోమమార్గే రమణ్యో
గాఢోత్కణ్ఠా మదనవివశాః పుంసు సజ్కేతగోష్ఠీమ్ ।
ఏకాకిన్యః కథమివ రతౌ గన్తుమీశా నిశీధే
రుద్ధాలోకే నరపతిపథే సూచిభేద్వైస్తమోభిః ॥ ౧౮ ॥ (Megha 39b)

text of shlokam No. 19 not visible clearly in page 157 of the book

సౌదామిన్యా కనకనికషస్నిగ్ధయా దర్శయోర్వీమ్ ॥ ౧౯ ॥ (Megha 39c)

క్రీడాహేతోర్యది చ భవతో గర్జనేనోత్సుకత్వం
మన్దం మన్దం స్తనయ వనితాసూపురారావహృద్యమ్ ।
తాసామన్తర్మణితమభగం సమ్భృతాసారధారః
తోయోత్సర్గస్తనితముఖరో మా స్మ భూర్విక్లవాస్తాః ॥ ౨౦ ॥ (Megha 39d)

భ్రాన్తావ కృత్స్నాం పురమితి చిరం రాత్రిసమ్భోగధూపై-
ర్లభ్నామోదః సుఖమనుభవ త్వం గరీయానశేషామ్ ।
తాం కస్యాఞ్చిద్భవనవలభౌ సుప్తపారావతాయా (Megha 40a)

నీత్వా రాత్రిం చిరవిలసనాత్ ఖిన్నవిద్యుత్కలత్రః ॥ ౨౧ ॥ (Megha 40b)

యద్యప్యస్యాం క్షణపరిచయః స్వర్గవాసాతిశాయీ
తత్రాఽఽసక్తిం సపది శిథిలీకృత్య వైరం చ యోగాత్ ।
దృష్టే సూర్యే పునరపి భవాన్ వాహయేదధ్వశిష్టం (Megha 40c) var వాహయేదధ్వశేషం
మన్దాయన్తే న ఖలు సుహృదామభ్యుపేతార్థకృత్యాః ॥ ౨౨ ॥ (Megha 40d)

రుద్రే భానౌ నయనవిషయం నోపయాతి త్వయా౨సౌ

భాసో భక్తాదఘనిరసనం మా స్మ భూత్వన్నిమిత్తమ్ |

తస్మిన్కాలే నయనసలిలం యోషితాం ఖణ్డితానాం (Megha 41a)

శాన్తిం నేయం ప్రణయిభిరతో వర్త్య భానోస్త్యజాశు || ౨౩ || (Megha 41b)

అన్యచ్ఛాన్యవ్యసనవిధురేణా౨౨ర్య మిత్రేణ భావ్యం

తస్మా భానోః ప్రియకమలిసీసంస్తవం త్వం నిరున్ధాః |

ప్రాలేయాస్తం కమలవదనాత్స౨పి హర్తుం నలిన్యాః (Megha 41c)

ప్రత్యావృత్తస్త్యయి కరరుధి స్యాదనల్పాభ్యసూయః || ౨౪ || (Megha 41d)

గమ్భిరేతి త్వమపి సుభగాం తాం ధునీం మా౨వసంస్థాః

గత్వా తస్యా రసమనుభవ త్వయ్యుతిస్వచ్ఛవృత్తేః |

గమ్భిరాయాః పయసి సరితశ్చేతసీవ ప్రసన్నే (Megha 42a)

ఛాయాత్మా౨పి ప్రకృతిసుభగో లప్స్యతే తే ప్రవేశమ్ || ౨౫ || (Megha 42b)

తస్మాదేవం ప్రణయపరతాం త్వయ్యుభివ్యజ్ఞాయస్తీ

లీలాహాసానివ విదధతి సా ధునీ శీకరోత్థాన్ |

తస్మాదస్యాః కుముదవిశదాన్యర్హసి త్వం న ధైర్యా- (Megha 42c) var తస్మాత్ తస్యాః

న్యోఘికర్తుం చటులశఫరోద్వర్తనప్రేక్షితాని || ౨౬ || (Megha 42d)

జ్ఞాన్యస్యజైఃపులినజఘనాదుచ్ఛరన్పక్షిమాలా-

భాన్యత్కాఞ్చీమధురరణితాత్ కామనేవాప్రకర్షమ్ |

తస్యాః కిఞ్చిత్కరధృతమివ ప్రాప్తవాసీరశాఖం (Megha 43a)

హృత్వా నీలం సలిలవసనం ముక్తరోఢోనితమృమ్ || ౨౭ || (Megha 43b) var నీత్వా

తాముత్పల్లప్రతతలతికాగూఢపర్వన్నదేశాం

కామావస్థామితి బహురసం దర్శయస్తీం నిపద్య |

ప్రస్థానం తే కథమపి సఖే లమ్బమానస్య భావి (Megha 43c)

జ్ఞాతాస్యాదో వివృతజఘనా కో విహాతుం సమర్థః || ౨౮ || (Megha 43d) var

వివృతజఘనాం

ఉత్తిర్యామూం కథమపి తతో గన్తుముద్యచ్ఛమానం

త్వామున్నేప్యత్యనువనమసౌ గన్ధవాహః సుగన్ధః |

త్వన్నిష్యన్తోచ్ఛ్విసితవసుధాగన్ధసమృర్కరమ్యః (Megha 44a)

స్రోతోరన్ధ్రధ్వనితమధురం దన్తిభిః పీయమానః || ౨౯ || (Megha 44b)

var స్రోతోరస్థధ్వనితసుభగం

గత్వా కింఞ్చిచ్చుమపరిజషస్త్యత్కమచ్ఛేదదక్షః

ప్రత్యుద్యాసుః ప్రియసుహృదివారూఢసౌగంధ్యయోగః ।

నీవైయాస్వస్యత్యుపజగమిషోదేవ పూర్వం గిరిం తే (Megha 44c)

శీతో వాయుః పరిణమయితా కాననోదుమ్భరాణామ్ ॥ 30 ॥ (Megha 44d)

ఈశోమాభ్యామపచితపదం తం పుపుత్రీయిపుభ్యాం

పూజాం జైనీం విరిరచయిపుం సౌకసి ప్రాజ్యభక్త్యా ।

తత్ర స్కన్ధం నియతవసతిం పుష్పమేఘీకృతాత్మా (Megha 45a)

పుష్పాసారైః స్వపయతు భవాన్వ్యోమగంగాజలార్ద్రైః ॥ 30 ॥ (Megha 45b)

పూజ్యం దేవైరినపతిమజం పూజయన్తం సదైనం

దృష్ట్వా పూతం త్వమపి భవతాదేవవృన్దే దివాఽగ్న్యమ్ ।

రక్షాహతోర్నవశశిభృతా వాసవీనాం చమూనా- (Megha 45c)

మత్యాదిత్యం హుతవహముఖే సంభృతం తద్ధి తేజః ॥ 31 ॥ (Megha 45d)

సోఽపి త్వత్తః శ్రుతిపథసుఖం గర్జితం ప్రాప్య బర్హీ

తుష్టః కేకాః ప్రతివికురుతే వాహనం తస్య భర్తుః ।

జ్యోతిర్లేఖావలయి గలితం యస్య బర్హం భవానీ (Megha 46a)

పుత్రప్రేక్షా కువలయపదప్రాపి కరే కరోతి ॥ 33 ॥ (Megha 46a)

యః సద్ధర్మాత్సకలజగతాం పావకాల్లబ్ధజన్మా

తస్య ప్రీత్యా ప్రథమముచితాం సత్సపర్యా విధేహి ।

ధౌతాపాఙ్గం హరశశిరుచా పావకేస్తం మయూరం (Megha 46c)

పశ్చాదద్రిగ్రహణగురుభిర్గర్జితైర్నర్తయేథాః ॥ 34 ॥ (Megha 46d)

హృద్యే స్వచ్ఛేసరసి విపులే ధర్మసంక్షోభవత్వా-

ల్లబ్ధాభిఖ్యం భువనజనతామాననీయం వ్రజాఽఽశు ।

ఆరద్యైసం శరవణభవం దేవముల్లజ్జితాధ్వా (Megha 47a)

సిద్ధదృష్టైర్జలకణభయాద్వీణిభిర్ముక్తమార్గః ॥ 35 ॥ (Megha 47b)

గత్వా తస్మాదవిరలగలన్నిర్ఘరాన్తర్మలాం తాం

ప్రాప్యాఽకీర్తి జనవదనజాం జాలయన్పుణ్యతోయైః ।

వ్యాలమేభ్రాః సురభితనయాలమ్భజాం మానయిష్యన్ (Megha 47c)

స్రోతోమూర్త్యా భువి పరిణతాం రన్తిదేవస్య కీర్తిమ్ ॥ 36 ॥ (Megha 47d)

తస్యా మధ్యేజలముపజితామ్భానికాయే ముహూర్త
 ఛాయాం కృష్ణాజినమదహరాం సన్తధానే సమగ్రామ్ |
 మన్యే యుక్తం సరితి సుతరాం తత్ర చర్మణ్యతీతి
 త్వయ్యాదాతుం జలమవనతే శార్ఙ్గణో వర్ణచౌరే || 3౭ || (Megha 48a)

త్వయ్యభ్యుర్ణే హరతి సలిలం తత్ర రాహోస్సవర్ణే
 నూనం జ్యోత్స్నావిసరవిమలం తర్కయేయుర్నభోగాః |
 మధ్యే నీలం సితమివ దుకూలోత్తరీయం పృథివ్యాః
 తస్యాః సిన్ధోః పృథుమపి తనుం దూరభావాత్ప్రవాహమ్ || 3౮ || (Megha 48b)

two pages in the original text (pages 182, 183) missing, so unable to get the shloka-s 39 and 40; the fourth lines of the missing shlokams are given below

ప్రేక్షిష్యన్తే గగనగతయో నూనమావర్జ్య దృష్టిః || ౩౯ || (Megha 48c)

ఏకం ముక్తాగుణమివ భువః స్థూలమధ్యేన్ద్రనీలమ్ || ౪౦ || (Megha 48d)

ఏవమ్ప్రాయాం సలిలవిహృతిం తత్ర కృత్వా ముహూర్తం
 వారాం పుణ్యాం సురగజ ఇవ వ్యోమమార్గానుసారీ |
 లీలాం పశ్యన్ ప్రజవిపవనోద్ధూతపీచీచయానాం
 తాముత్తీర్య వ్రజ పరిచితభ్రూలతావిభ్రమాణామ్ || ౪౧ || (Megha 49a)

తస్యాః సిన్ధోరనువనముదక్తీరభాజాం లతానా-
 ముత్ఫుల్లనాం తతమధులిహాం ముక్తధారాం ప్రవర్షన్ |
 సీతాపూరం వ్రజ లఘు తతో జాతహార్దస్తు మానాత్
 పక్షోత్క్షేపాదుపరివిలసత్కృష్ణశరప్రభాణామ్ || ౪౨ || (Megha 49b)

గచ్ఛన్మార్గే ప్రియముపహరేః ప్రాణనాథోపయాన-
 ప్రత్యాశ్వాసాద్యయతి సుదృశాం కృష్ణశారోదరాణామ్ |
 లక్ష్మీకుర్వన్ పథికవనితాలోచనోల్లాసకానాం
 కున్దకేపానుగమధుకరశ్రీముషామాత్మబిమ్బమ్ || ౪౩ || (Megha 49c)

తస్మిన్నధ్వన్యనతిచిరయన్నధ్వసినః ప్రయాయాః
 యస్మిన్యాత్రాఫలమవికలం లప్స్యసే దైవయోగాత్ |
 జైత్రేషూణామివ హృదిశయస్యాయతానాం స్వబిమ్బం
 పాత్రికుర్వన్దశపురవధూనేత్రకౌతూహలానామ్ || ౪౪ || (Megha 49d)

రమ్యాన్తేశానితి బహువిధాన్సాదరం వీక్షమాణః

దేశాతిథ్యం వ్రజతు స భవాంస్తత్ర తత్రాపి వర్షన్ ।

సస్యక్షేత్రే గిరిషు సరితామన్తికే చ స్థలే చ

బ్రహ్మవర్తం జనపదమథ చ్చాయయా గాహమానః ॥ ౪౫॥ (Megha 50a) var
జనపదమథశ్చాయయా

యస్మిన్నద్యః క్షతజకలుషాః కౌరవీణాం చమూనాం

ప్రావర్తన్త ప్రతియుయుధిరే యత్ర చామోఘశస్త్రాః।

పాణ్డోః పుత్రాః ప్రతిహాననతః పాపభీతాః సశక్జ్ం

క్షేత్రం క్షతప్రధనపిశునం కౌరవం తద్ భజేథాః ॥ ౪౬॥ (Megha 50b)

వీరక్షోణీం భువనవిదితాం తాం క్షణేన వ్యతీయాః

క్షాత్రం తేజః ప్రతిభయభటస్తమ్భనైః సూచయన్తిమ్ ।

రాజన్యానాం శితశరశతైర్యత్ర గాణ్డీవధన్వా (Megha 50c)

ధారాపాతైస్తస్మివ కమలాన్యభ్యవర్షన్ముఖాని ॥ ౪౭॥ (Megha 50d)

పుణ్యక్షేత్రం తదపి భజనీయం హి తస్యోపకణ్ఠే

యస్మిన్నోస్తాత్తపసి హలభృత్ ప్రాత్రరాజర్షివృత్తః ।

శార్ణిణ్యస్తం గతవతి మహీనిఃస్పృహో మన్మథీయాం

హిత్వా హాలామభిమతరసాం రేవతీతోచనాఙ్కామ్ ॥ ౪౮॥ (Megha 51a)

తాస్తే పుణ్యం విదధతి పురా భూమయో దృష్టమాత్రాః

వన్ద్యాః పుంసాం పరిగమనతస్తావం పునన్త్యేవ సద్యః ।

పుష్కీమేనాం స కిల విహరన్నాత్తదీక్షః ప్రజాసు

బధ్నన్నేహోతమరవిముఖో లాఙ్గలీ యాః సిషేవే ॥ ౪౯॥ (Megha 51b) var బద్ధప్రీత్యా

సద్భిష్టీరాః ప్రవిమలతరాః పుష్కలాః సుప్రసన్నాః

హృద్యాః సద్యః కలిమలముషో యాః సతీనాం సదృక్షాః ।

కృత్వా తాసామభిగమమపాం సౌమ్య సారస్వతీనాం (Megha 51c)

అన్తఃశుద్ధస్తవమపి భవితా వర్ణమాత్రేణ కృష్ణః ॥ ౫౦॥ (Megha 51d)

యాస్తా నద్యః కులగిరిభవాః స్వర్ధునీరూఢిభాజః

తాసామేతాః ప్రతినిధితయా తత్సమాఖ్యాః కునద్యః।

తీర్థలోకే త్వముపసర తాం జాహ్నవీం యన్మయోక్తం

తస్మాద్గచ్ఛేరనుకనఖలం శైలరాజావతీర్ణామ్ ॥ ౫౧॥ (Megha 52a)

మోపేక్షిష్టాస్తాముపనదికేత్యాశు గత్వా ప్రవిశ్య

ప్రాహుస్తీర్థప్రతినిధిమపి జాలనం కశ్మలానామ్ |
తాం నేవేథాః సుభగ సురసాం లోకరూఢేః ప్రతీతాం
జహ్ంః కన్యాం సగరతనయస్వర్గసోపానపక్షిమ్ || ౫౨ || (Megha 52b)

తామేవైనాం కలయ సరితం త్వం ప్రపాతే హిమాద్రేః
గణ్గాదేవ్యాః ప్రతినిధిగతస్యాదిదేవస్య భర్తుః |
గౌరీ వక్త్రభ్రుకుటిరచనాం యా విహస్యేవ ఘేనైః (Megha 52c)
శమోభాః కేశగ్రహణమకరోద్దిన్దులగ్నోర్మిహస్తా || ౫౩ || (Megha 52d)

స్వాదు స్వచ్ఛం శుచి హిమశిలాసమ్భవం హారి నీరం
ప్రాప్తామోదం తటవనపతత్పుపకిణ్ణాల్కవానైః |
అధ్వశ్రాన్తిం శ్లథయితుమధః ప్రాప్తమాత్రోఽధ్యవన్యేః
తస్యాః పాతుం సురగజ ఇవ వ్యోమ్ని పూర్వాద్ధలమ్బి || ౫౪ || (Megha 53a)

తీవ్రోదన్యాశ్రమపరిగతో న త్వకం చేత్తదనీం
తూష్ణీం స్థిత్యా క్షణమివ గతాధ్వశ్రమో జాతవర్షః |
మధ్యేగజం హృదమధివనేరూఢి తస్యాః ప్రపాతుం
త్వం చేదచ్ఛస్ఫటికవిశదం తర్కయేస్తీర్యగమ్భః || ౫౫ || (Megha 53b)

తిష్ఠత్వేకం క్షణమివ భవానిద్రనీలస్య లక్ష్మీ-
మాతన్వానః స్వవపుషి భృశం వీతతోయోఽపి యేన |
సంసర్పన్త్యా సపది భవతః స్రోతసి చ్ఛాయయా సా (Megha 53c) var ఛాయయాసా
స్యాదస్థానోపగతయమునాసజ్జమేవాభిరామా || ౫౬ || (Megha 53d)

పుణ్యామ్బూనామితి భృతితరం చర్మపూరం ప్రపూర్ణః
కిఞ్చోర్ధత్వా హిమవదచలస్యాఽనుపాదం నిషీద |
తత్పర్వస్తే వనపరికరం ప్రేక్షణీయం ప్రపశ్య-
న్నాసీనానాం సురభితశిలం నాభిగనైర్మృగాణామ్ || ౫౭ || (Megha 54a)

విశ్రమ్యాఽథో ఘన ఘనపథోల్లఙ్ఘికూటం హిమాఙ్కం
పశ్యోదగ్రేః శిఖరతరుభిస్తాభివోపాస్తయస్తమ్ |
స్వస్యాఃకీర్తేరివ విధురుచో నాకభాజాం స్రవన్త్యా-
స్తస్యా ఏవ ప్రభవమచలం ప్రాప్య గౌరం తుషారైః || ౫౮ || (Megha 54b)

ఆరుహ్యోవిర్మదకలమయూరారవైః కృష్యమాణః
కుఞ్ఞో కుఞ్ఞో దధి ఘనమివ ప్రేక్షమాణో హిమానీమ్ |

దృష్ట్యా పూతస్త్వమపి భవతాద్వై పినర్ధూరతోఽముం
కల్పిష్యన్తే స్థిరగణపదప్రాప్తయే శ్రద్ధధానాః ॥ ౬౬ ॥ (Megha 57d) var సంకల్పన్తే

తస్యోపన్తే రిరచయిపవో నూనమాతోద్యగోష్ఠిం
శబ్దాయన్తే మధురమనిలైః కీచకాః పూర్యమాణాః (Megha 58a)

తత్రాసేవాం వితితనుషుభిర్లోకభర్తుర్జినస్య
సంరక్తాభిస్త్రిపురవిజయో గీయతే కిన్నరీభిః ॥ ౬౭ ॥ (Megha 58b)

వేణుష్యేషు సుపుటమితి తదా మన్ద్రతారం ధ్వనత్సు
ప్రోద్ధాయన్తీష్వతికలకలం తజ్జయం కిన్నరీషు |
నిర్ఘ్రాదీ తే మురవ ఇవ చేత్కన్తరీషు ధ్వనిః స్యాత్ (Megha 58c) var మురజ ఇవ చేత్కన్తరీషు
సజ్జీతార్థో నను పశుపతేస్త్ర భావీ సమస్తః ॥ ౬౮ ॥ (Megha 58d) var సమగ్రః

ప్రాలేయాద్దేరుపతటమతిక్రమ్య తాంస్తాన్ విశేషాన్ (Megha 59a)

తస్యాఽదూరే కుకవితాకల్పితం తత్ప్రృతీయాః |
హంసద్వారం భృగుపతియశోవర్తమ్ యత్ క్రౌంచురన్తమ్ | (Megha 59b)

దణ్డేనాఽఽవిష్కృతమివ గుహాద్వారకం వైజయార్థమ్ ॥ ౬౯ ॥

బహ్వశ్చర్యే హిమవతి కృతాలోకనత్వాదసజ్జః
తేనాదీచీం దిశమనుసరేస్త్రిర్యగాయామశోభీ | (Megha 59c)

కృష్ణః సర్వో గురురివ గిరేర్గహ్వరానిష్పతాశు
శ్యామః పాదో బలినియమనేఽభ్యుద్యతస్యేవ విష్ణోః ॥ ౭౦ ॥ (Megha 59d)

తస్మాద్ధూమప్రచయ ఇవ నిఃసృత్య శైలస్య రన్ధ్రాద్-
గత్వా చోర్ధ్వం దశముఖభుజోచ్ఛాస్వసితప్రస్థసన్ధేః | (Megha 60a)

శుభ్రాదభస్పటికమటనాశోభిగణ్డోపలస్య
కైలాసస్య త్రిదశవనితాదర్పణస్యాతిథిః స్యాః ॥ ౭౧ ॥ (Megha 60b)

క్షీరాదచ్ఛచ్ఛవిభిరభితః ప్రోచ్ఛలన్నిర్ధరౌఘైః
శ్లోజ్ఞోచ్ఛాయైః కుముదవిశదైర్యో వితత్య స్థితః ఖమ్ | (Megha 60c)

సృత్తారమ్భే ప్రతికృతిగతస్యాదిభర్తుః పురస్తాద్-
రాశీభూతః ప్రతిదిసమివ త్ర్యమ్బకస్యాట్టహాసః ॥ ౭౨ ॥ (Megha 60d)

ఉత్పశ్యామి త్వయి తటగతే స్నిగ్ధభిన్నాఞ్జనాభే (Megha 61a)

శోభామద్దైర్వటతరుమతో మణ్డలభ్రాజితస్య |
సద్యఃకృత్తద్విరదదశనచ్ఛేదగౌరస్య తస్య (Megha 61b)

ప్రాలేయాంశోర్గ్రసితమనసా రాహుణేవాశ్రితస్య || ౭౩||

త్వయ్యరూఢేశిఖరమభితిఽధిత్యకాం తస్య మనేః
పార్వాగ్రే వా పునరపి దశాస్యావతారప్రపఞ్చమ్ |

లీలామద్రేః స్తిమితనయనప్రేక్షణీయాం భవిత్రీ- (Megha 61c) var var శోభామద్రేః
మంసన్యస్తే సతి హలభృతో మేచకే వాససీవ || ౭౪|| (Megha 61d)

తస్మిన్స్తాత్వా భుజగవలయం శమ్భునా దత్తహస్తా (Megha 62a) var హితాత్వా తస్మిన్
సమ్ప్రాప్యోచ్చైర్విరచిత ఇవానీలరత్నస్త్యయామ్ |

క్రీడాశైలే యది చ విహరేత్పాదచారేణ గౌరీ (Megha 62b) var విచరేత్
మా స్మ సూర్జః సతిఫణిభయాన్మా స్మ సక్లేదినీ భూత్ || ౭౫||

ఇన్యాణీ చేదుపగతవతి జైనగేహానుపాతం

తస్మిన్నిజ్యాం రచయితుమనా దేవభక్త్యా తదాస్యాః|

భక్తిభక్త్యా విరచితవపుః స్తమ్భితాన్తర్జలౌఘః (Megha 62c)

సోపానం త్వం కురు మణితటారోహణాయాగ్రచారీ || ౭౬|| (Megha 62d) var
మణితటారోహణాయాగ్రయాయీ

అన్తస్తోయోచ్చలనసుభగాం భావినీం తామవస్థాం

మన్వానాంస్తాస్సునిభృతతరం సానుదేశే నిషణ్ణమ్ |

తత్రావశ్యం వలయకులిశోద్ధట్టనోద్ధీర్ణతోయం (Megha 63a)

నేష్యన్తి త్వాం సురయవతయో యన్త్రధారాగృహత్వమ్ || ౭౭|| (Megha 63b)

ఆకర్షన్తయో దృతిమివ సరస్తోయపూర్ణామధస్తాత్

క్రీడిష్యన్తి త్రిదశవనితాస్తామితశ్చాముతశ్చ |

తాభ్యో మోక్షో యది తవ సఖే ఘర్మలబ్ధస్య న స్యాత్ (Megha 53c) var మోక్షస్తవ యది
సఖే

క్రీడాలోలాః శ్రవణపరుషైర్గర్జితైభీషయేస్తాః || ౭౮|| (Megha 63d) var భార్యయేస్తాః

కృచ్ఛాన్ముక్తో వివిధకరణైస్త్ర రన్తావఽథ తాభి-

రూభయః శైలే విహర గమితో వాయునాఽఽప్తవ్రణాఙ్గమ్ |

హేమామ్భోజప్రసవి సలిలం మానసస్యాఽఽదదానః (Megha 64)

కుర్వన్కామం క్షణముఖపటప్రీతిమైరావణస్య || ౭౯|| (Megha 64b) var కుర్వన్కామాత్,
ఐరావతస్య

క్రీడాద్రీణాం కనకశిఖరాణ్యావసంస్త్ర పశ్యన్

స్వర్గస్త్రిణాం నిధువనలతాగేహసమ్భోగదేశాన్ |
 ధున్వస్కల్పద్రుమకిసలయాన్యంశుకాని స్వవృత్తిః(Megha 64c) var అశుకానీవ వృత్తిః
 నానాచేష్టైర్జలద లలితైర్నిర్విశేస్తం నగేన్ద్రమ్ || ౮౦ || (Megha 64d)

విద్యుద్ధామ్నా వలయితతనుస్తత్ర వర్ష్యేవ రిద్ధో
 దీర్ఘం స్త్రిత్యా సరతి పవనే మన్దమన్దం దినాన్తే |
 తస్మాదద్రేరవతర పురీం స్వేష్టకామో ధనీశాం
 తస్యోత్సజ్జే ప్రణయిన ఇవ స్తన్దగ్జౌదుకూలామ్ || ౮౧ || (Megha 65a)

దృష్టాధ్యాత్మస్థితిరధిగతాశేషవేద్యః సవిద్యః
 యోగాభ్యాసాదుభవనమఖిలం సజ్చరన్దూరదర్శి |
 లక్ష్మ్యా సూతిం భువనవిదితాం తాం పురీం తత్ర సాక్షా-
 న్న త్వం దృష్ట్వా న పునరలకాం జ్ఞాన్యసే కామచారిన్ || ౮౨ || (Megha 65b)

నిర్వాణార్థ తితిపసిషవోఽమీ స్వయం క్లేశయన్తి
 వ్యర్థోద్యోగా మయి తు విత్పషః కిన్ను మత్తోఽధికం తత్ |
 ఇత్యాకూతాద్విహసితమివామ్భోముచామిన్ద్రశుభ్రం
 యా వః కాలే వహతి సలిలోద్ధారముచ్చైర్విమానా || ౮౩ || (Megha 65c)

సౌధేయాగ్రైర్గనపరిషత్కేతుమాలాబలాకం
 రత్నోదగ్రదు్యతివిరచితేన్ద్రాయుధం ప్రావృషేణ్యమ్ |
 ధత్తే యాఽసౌ సజలకణికాసారమభ్రంలిహైః సైః
 ముక్తాజాలగ్రథితమలకం కామినీవాభ్రవృన్దమ్ || ౮౪ || (Megha 65d)

యత్రానీలం హరిమణిమయాః క్షుద్ధశైలా నభోగం
 ప్రోద్యద్దేవద్రుమపరిసరద్ధూపధూమానుబన్ధాః |
 ప్రాసాదాశ్చ ప్రథయితుమలం సర్వదా మేఘకాలం
 విద్యుత్స్వన్తం లలితవనితాః సేన్ద్రచాపం సచిత్రాః || ౮౫ || (Megha 66a)

ప్రోచ్చైః కేకారవముఖరితాన్నర్తయన్తో మయూరాన్
 హంసానుద్యత్కరుణవిరుతాన్మానసే ఘ్నానయన్తః |
 యత్రాఽకాలే విదధనితరాం దేవదిణ్ణ్యేషు సన్ధ్యా-
 సగ్గీతాయ ప్రహతమురజాః స్నిగ్ధపర్జన్యఘోషమ్ || ౮౬ || (Megha 66b) var
 స్నిగ్ధగమీభరఘోషమ్

యత్రాకీర్ణ వితతశిఖరాః సానకా మన్ద్రఘోషం

విద్యుద్భాసా విరచితతనుం రత్నదీపానుయాతాః |
సాధాభోగాస్తులయితుమలం శశ్వదోఘం ఘనానా-
మస్తస్తోయం మణిమయభువస్తుజమభ్రంలిహోగ్రాః || ౮౭ || (Megha 66c)

కూటోచ్ఛాయైస్తుహినవిశదైః శారదానమ్బుదౌఘాన్
మన్ద్రాతోద్యధ్వనిభిరుదధీనుచ్చరద్వారివేలాన్ |
రత్నోదంశుప్రసరరుచిరైర్భిత్తిభాగైః కులార్ద్రీన్
ప్రాసాదాస్త్యాం తులయితుమలం యత్ర తైస్తైర్విశేషైః || ౮౮ || (Megha 66d)

పజ్జీఘాతాః శ్రమజలకణైరాద్రతప్రస్తరాన్తా
బద్ధోత్కణ్ణస్తనతటపరామృష్టవర్ణావిశిర్ణాః |
సమ్భోగాన్తే శ్రమముపచితం నూచయన్త్యజ్గిరాగాః
యత్ర స్త్రీణాం ప్రియతమభుజోచ్ఛాసితాలిజ్గితానామ్ || ౮౯ || (Megha 75a)
var ప్రియతమభుజాలిజ్గనోచ్ఛాసితానాం

యస్యామిన్దోరనతిచరతో నాతిసాన్ద్రం పతన్తో
గౌరీభర్తుర్విరచితజటామౌలిభాజో మయాఖాః |
నేతుం సద్యో విలయమమలాః శక్నుయ్యుర్దమ్పతీనా-
మగ్గణ్ణానిం సురతజనితాం తన్తుజాలావలమ్భాః || ౯౦ || (Megha 75b)

ఏకాకిన్యో మదనవివశా నీలవాసోవగుణ్ణాః
ప్రాప్తాకల్పా రమణవసతీర్యాతుకామాస్తరుణ్యః |
యత్రాపాన్తే తమసి విపణీరాశ్రయన్త్యత్పథేభ్య-
స్త్యత్సంరోధాపగమవిశదైశ్చన్ద్రపాదైర్నిశిథే || ౯౧ || (Megha 75c)

తాసాం పాద్యం వితరితుమివోపహ్వరే నిష్కుటానాం
ధాతోపాన్తా భవనవలభేరిన్దుపాదాభివర్ణాత్ |
యస్యాం రాత్రౌ శ్రమమపథకే ప్రస్తుతాః కాముకీనాం
వ్యాలుమ్పన్తి సుపుటజలలవస్యనినశ్చన్ద్రకాన్తాః || ౯౨ || (Megha 75d)

సంలక్ష్యన్తే చిరయతి మనోవల్లభే కామినీనాం
గచ్ఛన్తీనాం స్థలితవిషమం రాత్రిసమ్భోగహేతోః |
సౌభాగ్యాఙ్కైరివ విలసితైరాతతా రాజమార్గాః
గత్యుత్కమాప్దలకపతితైర్యత్ర మన్దారపుష్పైః || ౯౩ || (Megha 76a)

యత్రోద్యానే కుసుమితలతామణ్ణపేషు స్థితానాం

శయ్యోపానైర్వితతమధుపైరాత్తసమ్భోగగన్ధైః |

నీలోత్తంసైర్నిధువనపదం సూచ్యతే దమ్పతీనాం

క్షుప్తచ్ఛేదైః కనకకమలైః కర్ణవిభ్రంశిభిశ్చ || ౯౪ || (Megha 76b) var పత్రచ్ఛేదైః

మన్దాకిన్యాస్తటవనమను క్రీడతాం దమ్పతీనాం

పుష్యాప్తీర్ణాః పులినరచితా యత్ర సమ్భోగదేశాః |

సంసూచ్యన్తే బహుతరఫలైః కుఙ్కుమారక్రతోభై-

ర్ముక్తాజాలైః స్తనపరిసరచ్ఛిన్నసూత్రైశ్చ హారైః || ౯౫ || (Megha 76c)

గత్యాయాసాధ్గలితకబరీబన్ధముకైః సభృజ్జైః

కీర్తైః పుష్పైః కుసుమధనుషో బాణపాతాయమానైః |

లాఙ్కారగైశ్చరణనిహితైరప్యధిక్షోణి యస్యాం

నైశో మార్గః సవితురుదయే సూచ్యతే కామినీనామ్ || ౯౬ || (Megha 76d)

మన్యే యస్యా జగతి సకలోఽప్యస్తి నౌపమ్యమన్య-

త్సర్వౌపమ్యప్రణిహితధియా వేధసా నిర్మితాయాః |

యామధ్యాన్తే కమలనిలయా సమ్పదశ్చ ప్రజానా-

మానన్దోత్థం నయనసలిలం యత్ర నాఽన్యైర్నిమిత్తైః || ౯౭ || (Megha 70a)

యత్రత్యానాం న పరపరతా చిత్తభర్తుః పరత్ర

నాన్యో భజ్గుః ప్రణయిని జనే మానభజ్గుం విహాయ |

నాఽన్యో బన్ధః ప్రియజనతయా సజ్గమాశానుబన్ధా-

న్నాన్యస్తాపః కుసుమశరజాదిష్టసంయోగసాధ్యాత్ || ౯౮ || (Megha 70b)

యత్రాకల్పాన్నిధిషు సకలానేవ సమ్పాదయతు

నార్థి కశ్చిన్న ఖలు కృపణో నాపి నిఃస్వో జనోఽస్తి |

ధర్మః సాక్షాన్నివసతి సతీం యామలజ్కృత్య యస్మా-

న్నాప్యన్యత్ర ప్రణయకలహోద్విప్రయోగోపపత్తిః || ౯౯ || (Megha 70c) var

నాప్యన్యస్మాత్

యస్యై శక్రః స్పృహయతితరామిష్టసర్వార్థిభాజే

యత్రాసీనాః శతమఖపురీం విస్మరన్త్యేవ సద్యః |

నాన్యచ్ఛిన్త్యం విహరణభయాద్యత్ర మృత్యుజ్ఞాయానాం

విత్తేశానాం న చ ఖలు వయో యౌవనాదన్యదస్తి || ౧౦౦ || (Megha 70d)

నూనం కల్పద్రుమసహచరాస్తత్సధర్మాణ ఏతే

సజ్ఞాతాః స్యుః షదృతుకుసుమాన్యేకశో యత్ప్రదద్యుః |

అక్షీణర్థి ధ్రువముపగతాః పల్లవోల్లాసితా యే

యత్రోన్మత్తభ్రమరముఖరాః పాదపా నిత్యపుష్పాః || ౧౦౧ || (Megha 69a)

తత్సాన్నిధ్యాదివ వనలతాః శిక్షితాస్తన్నియోగం

నానాభేదం వితరితుమలం తాశ్చ దివ్యం ప్రసూనమ్ |

తాభిః స్పర్ధామివ చ గమితా యత్ర భృజ్గోపగీతా

హంసశ్రేణీరచితరశనా నిత్యపద్మా నలిన్యః || ౧౦౨ || (Megha 69b)

యస్యాం నిత్యప్రహతమురవామ్భోదనాదైః ప్రతీతా

నృత్యస్త్వచ్చైర్విరచితలయం తాణ్డవైశ్చిత్రపిచ్ఛాః |

నాణారత్నైరివ చ నిధయో నిర్మితా జగ్గమాన్తే

కేకోత్కణ్ఠా భవనశిఖిన్వో నిత్యభాస్వత్కలాపాః || ౧౦౩ || (Megha 69c)

జ్యోత్స్నంమన్యేష్యమరవసతిం వ్యాహసత్సు స్వభూత్యా

హర్మ్యేషూద్యద్వలభిషు సుధాపక్కుఢౌతేషు యస్యాః |

నిర్విశ్యన్తే నిధిభుగధిపైః స్త్రీసహాయైర్వితన్వ-

న్నిత్యజ్యోత్సాన్నిప్రతిహతతమోవృత్తిరమ్యాః ప్రదోషాః || ౧౦౪ || (Megha 69d) var

నిత్యజ్యోత్సాన్నిః ప్రతిహత

దృష్ట్వా యస్యాః ప్రకృతిచతురామాకృతిం సున్దరీణాం

త్రైలోక్యేఽపి ప్రథమగణనామీయుషీం జాతలజ్ఞా |

మన్యే లక్ష్మీః సపది విస్సజేదేవ సంలుచ్య కేశాన్

హస్తే లీలాకమలమలకే బాలకున్దానువిధమ్ || ౧౦౫ || (Megha 68a)

యత్ర స్త్రీణాం స్మితరుచిలసజ్యోత్స్నయాఽఽబద్ధశోభా

ప్రాలేయాంశోః శ్రియముపహసత్యస్తదోషాఽకలఙ్కా |

భూయో లక్ష్మీం హిమమహిమజాం మానయస్త్రీభిరాభి-

ర్మితా లోధప్రసవరజసా పాణ్ణుతామాననశ్రీః || ౧౦౬ || (Megha 68b) var పాణ్ణుతామాననే

శ్రీః

యత్రాకల్పే స్వరుచిరచితే కల్పవృక్షప్రసూతే

సత్యేవ స్యాత్ప్రియమభినవప్రీతిమాదృత్య కిఞ్చిత్ |

యక్షస్త్రీణాం యదుపనిహితం తాభిరాత్తానురాగం

చూడాపాశే నవకురబకం చారు కర్ణే శిరీషమ్ || ౧౦౭ || (Megha 68c)

పాణౌ పద్మం కురబకయుతం సోచితే ధామ్ని కున్దం
 తాద్రో రేణుః స్తనపరిసరే హారి కర్ణే శిరీషమ్ |
 వ్యక్తివ్యక్తం వ్యతికరమహో తత్ర షణ్ణామృతూనాం
 సీమన్తే చ త్వదుపగమజం యత్ర సీపం వధూనామ్ || ౧౦౮ || (Megha 68d)

శక్రమ్మన్యాః పరిణతశరచ్చన్ద్రికానిర్మలాని
 ప్రోత్తుజ్గాని ప్రణయవివశాః స్వాపతేయోష్మవన్తి |
 ఆక్రీడన్తే ప్రియయువతిభిః సర్వకామాభిత్వప్తా
 యస్యాం యజ్ఞాః సితమణిమయాన్యేత్య హర్యస్థలాని || ౧౦౯ || (Megha 71a)

యత్ర జ్యోత్స్నావిమలితతలాన్యాశ్రితాః కుట్టిమాని
 ప్రాసాదానాం హరిమణిమయాన్యాసవామోదవన్తి |
 రంరమ్యన్తే ద్రవిణపతయః పూర్ణకామాః నికామం
 జ్యోతిశ్చాయాకుసుమరచనాన్యత్తమస్త్రీసహాయాః || ౧౧౦ || (Megha 71b) var
 కుసుమరచితాన్యత్తమస్త్రీసహాయాః

లోలాపాణ్ణాః సురసరసికాః ప్రోన్నతభ్రూవికారాః
 ప్రాణేశానాం రహసి మదనాచార్యకం కర్తుమీశాః |
 స్వాధీనేఽర్థే విఫలమితి వా వామనేత్రా న యస్యా-
 మాసేవన్తే మధు రతిఫలం కల్పవృక్షప్రసూతమ్ || ౧౧౧ || (Megha 71c)

గేహే గేహే ధనదసచివైర్యత్ర ధర్మానురాగాత్
 దివ్యైర్గన్ధైః సురభికుసుమైః సాక్షతైర్ధూపదీపైః |
 సగ్గీతాద్వైరపి జినమహో వర్త్యతే పుణ్యకామై-
 స్త్వద్గమీభరధ్వనిషు మధురం పుష్కరేష్వాహతేషు || ౧౧౨ || (Megha 71d) var
 స్త్వద్గమీభరధ్వనిషు శనకైః

వాసః క్షేమం జిగలిషు శనైర్నూనమాదేష్టుకామం
 యూనాం కామప్రసవభవనం హారి నాభేరధస్తాత్ |
 కాఞ్చీదామ్నా కిమపి విధృతం లక్ష్యతే కామినీనాం
 నీవీబన్ధోఽచ్చస్వసితశిథిలం యత్ర బిమ్బాధరాణామ్ || ౧౧౩ || (Megha 73a)

యస్యాం కామద్విపముఖపటచ్చాయమాస్త్రస్తనీవీ
 శ్రీమచ్ఛ్రోణీపులినవరణం వారి కాఞ్చీవిభజ్గమ్ |
 పూర్వం లజ్జా విగలతి తతో ఘర్మతోయం వధూనాం
 క్షేమం రాగాదనిభృతకరేష్వాక్షిపత్సు ప్రియేషు || ౧౧౪ || (Megha 73b)

ఆక్షిప్తేషు ప్రియతమకరైరంశుకేషు ప్రమోహః-
 దన్తర్లలాతరలితదృశో యత్ర నాఽలం నవోథాః |
 శయ్యోష్ణతాయం వదనమరుతాఽపాసితుం ధావమానా
 అర్చిస్తుష్ణానభిముఖమపి ప్రాప్య రత్నప్రదీపాన్ || ౧౧౫ || (Megha 73c) var
 అర్చిష్టుష్ణానభిముఖమపి

వస్త్రాపాయే జఘనమభితో దృష్టిపాతం నిరోద్ధుం
 యూనాం క్లుప్తా సురభిరచితా యత్ర ముగ్ధాఙ్గనానామ్ |
 కంపాయత్తాత్కరకిసలయాదస్తరాలే నిపత్య
 హ్రీమూఢానాం భవతి విఫలప్రేరణా చూర్ణముష్టిః || ౧౧౬ || (Megha 73d) var
 విఫలప్రేరణచూర్ణముష్టిః

ప్రత్యాసన్నైః శిఖరఖచితైరున్మయాఖైర్విచిత్రై-
 శ్చిత్రై రత్నైర్నభసి వితతాః శక్రచాపానుకారైః |
 బిభ్రతు్యుచ్చైః సజలజలదా సద్వితానస్య లీలాం
 నేత్రా నీతాః సతతగతినా యద్విమానాగ్రభూమీః || ౧౧౭ || (Megha 74a)

అధ్యాసీనా భవనవలభిం శారదీ మేఘమాలా
 యత్రాఽఽముక్తప్రతనువిసరచ్ఛికరాసారధారా |
 భీత్వేవాఽఽలం వ్రజతి విలయం పశ్యతామేవ సాక్షాత్
 ఆలేఖ్యానాం స్వజలకణికాదోషముత్పాద్య సద్యః || ౧౧౮ || (Megha 74b) var
 నవజలకణైరోషముత్పాద్య

|| ఇత్యమోఘవర్షపరమేశ్వరపరమగురుశ్రీజినసేచార్యవిరచితమేఘదూతవేష్టితే
 పార్వాభ్యుదయే భగవత్కైవల్యవర్ణనం నామ ద్వితీయః సర్గః ||

|| అథ తృతీయః సర్గః ||

వేగాసన్తర్భవనవలభేః సమ్ప్రవిష్టాః కథఞ్చిత్
 సూక్ష్మీభూతాః సురతరసికౌ దమ్ప్రతీ తత్ర దృష్టాః |
 శఙ్కాస్పృష్టా ఇవ జలముచస్తాద్వృశా యత్ర జాలై- (Megha 74c) var జాలమార్తైః
 ధూమోద్ధారానుకృతినిపుణా జర్జరా నిష్పుతన్తి || ౧ || (Megha 74d)

స్త్రీభిః సార్థం కనకకదలీషణ్ణభాజాముపాన్తే

క్రీడాద్రీణాం నిధిభుగధిపా యత్ర దీవ్యస్త్యభీక్షమ్ ।

మన్దాకిన్యాః సలిలశిశిరైః సేవ్యమానా మరుద్భిః (Megha 72a)

మన్దారాణాం తటవనరుహం ఛాయయా వారితోష్ణాః ॥ ౨ ॥ (Megha 72b) var

మన్దారాణామనుతటరుహం

సౌందర్యస్య ప్రథమకలికాం స్త్రీమయాం సృష్టిమన్యాం

వ్యాతన్వానా జయకదలికా మీనకేతోర్జిగీషోః ।

అన్వేష్టవ్యైః కనకసికతముష్టినిక్షేపగూఢైః (Megha 72c)

సక్ష్మీడన్వే మణిభిరమరప్రార్థితా యత్ర కన్యాః ॥ ౩ ॥ (Megha 72d)

ఇష్టాన్ కామానుపనయతి యః ప్రాక్తనం పుణ్యపాకం

తం శంసన్తి స్ఫుటమనుచరా రాజరాజస్య తృప్తాః ।

అక్షయ్యాన్తర్భవననిధయః ప్రత్యహం రక్తకణ్ఠైః (Megha 77a)

రుద్ధాయద్భిర్ధనపతియశః కిన్నరైర్యత్ర సార్ధమ్ ॥ ౪ ॥ (Megha 77b)

యస్యాం మన్తానకపటురవైర్భౌధితా విత్తభర్తు-

ర్భృత్యా భృక్తైః సమముపహితప్రీతయః కామదాయ ।

వైభ్రాజాఖ్యం విబుధవనితావారముఖ్యాసహాయాః (Megha 77c)

బద్ధాలాపా బహిరుపవనం కామినో నిర్విశన్తి ॥ ౫ ॥ (Megha 77d)

యస్మిన్ కల్పద్రుమపరికరః సర్వలోకోపభోగ్యా -

నిష్ఠానోభగాన్సుకృతిని జనే శమ్ఫలాన్పముఖీతి ।

వాసశ్చిత్రం మధు నయనయోర్విభ్రమాదేశదక్షం (Megha 78a)

పుషోద్భేదం సహ కిసలయైర్భాషణానం వికల్పమ్ ॥ ౬ ॥ (Megha 78b)

రుచ్యాహారం రసమభిమతం స్రగ్వీకల్పం విపజ్ఞే-

మాహార్యాణి స్వరుచిరచితాన్యంశుకాన్యజ్గరాగమ్ ।

లాఙ్ఘరాగం చరణకమలన్యాసయోగ్యం చ యస్మిన్ (Megha 78c) var యస్యాం

ఏకః సూతే సకలమబలామణ్ణనం కల్పవృక్షః ॥ ౭ ॥ (Megha 78d)

భూమిం స్పృష్టుం ద్రుతముఖఖురా గహ్లామానా ఇవాఽమీ

పత్రశ్యామా దినకరహయస్పర్ధిన్యో యత్ర వాహాః (Megha 67a)

మన్దాక్రాన్తా దిగిభవిభుభిః స్పర్ధమానా ఇవోచ్చైః

శైలోదగ్రాన్త్యమివ కరిణో వృష్టిమన్తః ప్రభేదాత్ ॥ ౮ ॥ (Megha 67b)

మన్యే తేఽపి స్మరపరవశాః కామినీదృష్టిబాణై-

ర్ణాయేరన్యే త్వమివ మునయో ధీధనా యత్ర కేఽమి ।

యోధాగ్రణ్యః ప్రతిదశముఖం సంయుగే తస్థివాంసః (Megha 67c)

ప్రత్యాదిష్టాభరణరుచయశ్చన్యహాసప్రణాజ్ఞైః ॥ ౯ ॥ (Megha 67d)

కామస్యైవం ప్రజననభువం తాం పురీం పశ్య గత్వా

మిథ్యా లోకో వదతి జడధీర్నాన్విదం లోకమూఢమ్ ।

మత్వా దేవం ధనపతిసఖం యత్ర సాక్షాద్వసన్తం (Megha 79a)

ప్రాయశ్చాపం న వహతి భయాన్మన్మథః షట్పదజ్యమ్ ॥ ౧౦ ॥ (Megha 79b)

స్యాద్వా సత్యం కుకవిరచితం కావ్యధర్మానురోధాత్

సత్యప్యేవం సకలముదితం జాఘటీత్యేవ యస్మాత్ ।

సభ్రూభజ్గప్రహితనయనైః కామిలక్ష్యేష్యమోషైః- (Megha 79c)

స్తస్యాఽఽరమృశ్చతురవనితావిభ్రమైరేవ సిద్ధః ॥ ౧౧ ॥ (Megha 79d)

స్యాదారేకా బహునిగతితం కస్తవేదం ప్రతీయాత్

సద్వాఽనద్వా తదితి నను భోః ప్రత్యయం తే కరోమి ।

తత్రాగారం ధనపతిగృహానుత్తరేణాఽస్మదీయం (Megha 80a)

దూరాలక్ష్యం సురపతిధనుశ్చారుణా తోరణేన ॥ ౧౨ ॥ (Megha 80b)

పుషోద్గన్ధిర్మృదుకిసలయో భృజ్గసగ్గీతహారీ

సాన్ద్రచ్చాయః సలిలధరణోపాన్తపుస్తేణశావః ।

యస్యోద్వానే కృతకతనయో వర్ధితః కాన్తయా మే (Megha 80c) var యస్యోపాన్తే

కృతకతనయః కాన్తయా వర్ధితో మే

హస్తప్రాప్యస్తబకనమితో బాలమన్దారవృక్షః ॥ ౧౩ ॥ (Megha 80d)

నాఽహం దైత్యో న ఖలు దివిజః కిన్నరః పన్నగో వా

వాన్తవ్యోఽహం ధనదనగరే గుహ్యకోఽయం మదీయా ।

వాపీ చాఽస్మిన్మరకతశిలాబద్ధసోపానమార్గా (Megha 81a)

హైమైః స్ఫీతా వికచకమల్లైర్ధిర్వైదూర్యనాలైః ॥ ౧౪ ॥ (Megha 81b) var హైమైశ్చన్నా

వికచకమలైః స్నిగ్ధవైదూర్యనాలైః

తాం జానీయాః కమలరజసా ధ్వస్తతాపం తతాపాం

మత్పుణ్యానాం సృతిమివ సతీం వాపికాం విస్తృతోర్మీమ్ ।

తస్యాస్తోయే కృతవసతయో మానసం సన్నికృష్టం (Megha 81c) var యస్యాస్తోయే

నాధ్యాస్యన్తి వ్యపగతశుచస్త్యావపి ప్రేక్ష్య హంసాః ॥ ౧౫ ॥ (Megha 81d) var న ధ్యాస్యన్తి

అన్యచ్ఛ్మిన్నుపవనఘనే మధ్యహోపాస్తదే
 స్యాదాఖ్యేయం మయకి సుతరాం ప్రత్యయో యేన తే స్యాత్ |
 తస్యాస్తీరే విహిశిఖరః పేశలైరిస్త్రినీలైః (Megha 82a) var రచితశిఖరః
 క్రీడాకైలః కనకకదలీవేష్టనప్రేక్షణీయః || ౧౬ || (Megha 82b)

రత్యాధారో రతికర ఇవోత్తుజ్గమూర్తిర్విసీలః
 శైలో మూలే కనకపరిధిర్మే మనోఽద్యాఽనుశాసాత్ |
 మధ్యేహిన్యా ప్రియ ఇతి సఖే చేతసా కాతరేణ (Megha 82c)
 ప్రేక్ష్యోపాస్తస్ఫురితతడితం త్వాం తమేవ స్మరామి || ౧౭ || (Megha 82d)

తన్మే వాక్యాదపగతభయస్త్యం వ్యవస్యాఽఽత్మనీనం
 తీర్థే ధ్యాజ్ఞ స్థితమపనుదన్యాః స్థిరాత్మా మదుక్తే |
 తత్ప్రేవాఽఽస్తే తవ చ దయితా లప్స్యతే లబ్ధజన్మా
 తస్వీ శ్యామా శిఖరదశనా పక్వబిమ్బాధరోష్ఠీ || ౧౮ || (Megha 87a) var
 పక్వబిమ్బాధరోష్ఠీ

యస్యా హేతోస్తవ చ మమ చ ప్రగభవేఽభూద్విరోధః
 తత్రోత్పన్నా నివసతి సతీ సాఽధునా కిన్నరాణామ్ |
 దృష్టా సౌమ్యం సజలనయనా త్వం స్మరన్తీ స్మరార్తా
 మధ్యే ఙామా చకితహరిణీప్రేక్షణా నిమ్ననాభిః || ౧౯ || (Megha 87b)

దృష్టా భూయః స్మరపరవశా చన్ద్రకాన్తోపలాన్తే
 ధ్యాయన్తీ త్వాం సహసహచరం సన్దిదృక్షుర్లిఖితాః |
 యాన్తీ తస్మాన్నయనసలిలైర్దృష్టిమార్గే నిరుద్ధే
 శ్రోణీభారాదలసగమనా స్తోకనమ్రా స్తనాభ్యామ్ || ౨౦ || (Megha 87c)

కామావస్థామితి బహుతిథీం ధారయన్తీ త్వయాఽసౌ
 జ్ఞేయా సాక్షాద్రతిరివ మనోహారిణీ తత్ర గత్వా |
 నానావేషే బహువిలసితే కిన్నరస్త్రీసమాజే
 యా తత్ర స్యాద్యువతివిషయా సృష్టిరాద్యేవ ధాతుః || ౨౧ || (Megha 87d)

సాధ్యం చిత్తే విధినియమితామన్యపౌంస్నే నిరాశాం
 కన్యావస్థాం త్వదుపగమనే బద్ధకామాం సఖీనామ్ |
 భ్రాతుర్వాక్యాత్ప్రణయవివశాం త్వం వితర్క్యాన్యాథాఽలం
 తాం జానీయాః పరిమితకథాం జివితం మే ద్వివీతీయమ్ || ౨౨ || (Megha 88a) var
 జానీథాః

సఖ్యానీతైః సరసకదలీగర్భపాత్రోపవీజ్యైః

లబ్ధ్వాశ్వాసం కిమపి కిమపి మ్లిష్టవర్ణం లపన్తిమ్ |

శీర్ణప్రాయాం విరహవిధురామావయోర్బద్ధసామ్భా-

ధూరీభూతే మయి సహచరే చక్రవాకీమివైకామ్ || ౨౩ || (Megha 88b)

మయ్యాయాతే కరకిసలయన్యస్తవక్రేస్తముగ్ధా

త్వామేవాహర్షిశమభిమనాశ్చిన్తయన్తి వియోగాత్ |

యాతా నూనం బత తవ దశామాశు మర్తవ్యశేషాం

గాఢోత్కణ్ఠాగురుషు దివనేష్యేషు గచ్ఛత్సు బాలా || ౨౪ || (Megha 88c) var గాఢోత్కణ్ఠా
గురుషు

తస్యాః పీనస్తనతటభరాత్నామినపూగ్రభాగా

నిశ్వాసోష్ణప్రదవితముఖామ్నోజకాన్తిర్విరూక్షా |

చిత్తావేశాత్తనురపచితా సాలసాపాజ్గవీక్షా

జాతా మన్యే శిశిరమథితాం పద్మినీవాన్యరూపా || ౨౫ || (Megha 88d) var పద్మినీం
వాన్యరూపామ్

నిద్రాపాయాద్రజనిషు ముహుస్తావకం సమ్ప్రయోగం

దిధ్యాసోః స్వాద్వదనమపరం త్విన్దబిమ్బానుకారి |

నూనం తస్యాః ప్రబలరుదితోచ్ఛాననేత్రం బహూనాం (Megha 89a) var ప్రియాయా

నిశ్వాసానామశిశిరతయా భిన్నవర్ణాధరోష్ఠమ్ || ౨౬ || (Megha 89b) var

నిఃశ్వాసానామశిశిరతయా

త్వాం ధ్యాయన్త్యా విరహశయనాభోగముక్తాఖిలాఙ్గాః

శజ్జే తస్యా మృదుతలమవష్టభ్య గణ్ఠోపధానమ్ |

హస్తన్యస్తం ముఖమసకలవ్యక్తి లమ్బాలకత్వా- (Megha 89c)

దిన్దోరైన్యం త్వదుపసరణక్లిష్టకాన్తేర్బిభర్తి || ౨౭ || (Megha 89d) var త్వదనుసరణక్లిష్టకాన్తేర్బిభర్తి

తస్యాః పీడాం రహయితుమలం తౌ చ మన్యే మృగాఙ్గాః

మద్గేహిన్యాః సహ సహచరీ సేవతే యౌ ద్వితీయా|

రక్తాశోకశ్చలకిసలయః కేసరశ్చాత్ర కాన్తః (Megha 83a)

ప్రత్యాసన్నౌ కురబకవృతేర్మాధపీమణ్ణపన్య || ౨౮ || (Megha 83b)

కామస్యైకం ప్రసవభవనం విద్ధి తౌ మన్నివేశే

మద్గేహిన్యా విరచితతౌ సేవనీయౌ ప్రియాయాః |

ఏకః సఖ్యాస్తవ సహ మయా వామపాదాభిలాషీ (Megha 83c)

కాఙ్క్షత్యన్యో వదనమదిరాం దోహదచ్చద్మనాఽస్యాః || ౨౯ || (Megha 83d)

మూలం వోఽచైర్మనసి నిహితం లక్ష్యతే త్వద్వియోగా-

త్తస్యా సాద్యాధ్యవసితమృతేర్బర్హిణాధిష్ఠితాగ్రా |

తన్మధ్యే చ స్ఫటికఫలకా కాఙ్చ్ఛనీ వాసయష్టి- (Megha 84a)

రూమలే బద్ధా మణిభిరనతిప్రోథవంశప్రకాశైః || ౩౦ || (Megha 84b)

తాం కామిన్యాః కుసుమధనుషో వైజయస్తీమివైకాం

మత్వార్చన్తి ప్రబలరుదితా సాపి సాధ్వీ త్వదాప్త్యై |

తాలైః శిఙ్ఘావలయసుభగైః కాన్తయా నర్మితో మే (Megha 84c) var శిఙ్ఘావలయసుభగైర్మర్మితః

కాన్తయా మే

యామధ్యాస్తే దివసవిగమే నీలకణః సుహృద్వః || ౩౧ || (Megha 84d)

స్తీతిస్తస్యా మమ చ యువతేర్నిర్వివేకా తతోఽహం

జానామ్యేనాం వ్యసనపతితాం మధ్యహే తచ్చరోఽహమ్ |

ఏభిః సాధో హృదయనిహితైర్లక్షణైర్లక్షయేథాః (Megha 85a)

ద్వారోపాన్తే లిఖితవపుషౌ శఙ్ఖపద్మౌ చ దృష్ట్వా || ౩౨ || (Megha 85b)

తస్యా దుఃఖప్రశమనవిధౌ వ్యాప్యతే మత్కలత్రే

మూకీభూతేఽప్యనుచరజనే మన్తమన్తాయమానే |

శ్చామచ్ఛాయం భవనమధునా మద్వియోగేన నూనం (Megha 85c)

సూర్యాపాయే న ఖలు కమలం పుష్యతి స్వామభిఖ్యామ్ || ౩౩ || (Megha 85d)

పశ్యాముష్యాముపవనభువి ప్రేయసీం తాం దధానా-

మాధిం త్వత్తో విరహవిధురాం మద్వచఃప్రత్యయేన |

గత్వా సద్యః కలభతనుతా శీఘ్రసమ్ప్రాతహతోః (Megha 86a) var కలభతనుతాం

క్రీడాశైలే ప్రథమకథితే రమ్యసానౌ నిషణ్ణః || ౩౪ || (Megha 86b) var రమ్యసాణౌ

నో చేదస్తర్భహమధివసేత్సా దశాముద్వహస్తీ

గూఢం దృష్టుం సమభిలషితాం తాం తదా తత్థన్ ఏవ |

అర్హస్యస్తర్భవనపతితాం కర్తుమల్పాల్పభాసం (Megha 86c)

ఖద్యోతాలీలనితనిభాం విద్యుదున్మేషదృష్టిమ్ || ౩౫ || (Megha 86d)

ఆలోకే తే నిపతతి పురా సా బలివ్యాకులా వా (Megha 90a)

త్వత్సమ్ప్రాప్త్యై విహితనియమాన్ దేవతాభ్యో భజన్తి |

బుద్ధ్యరూఢం చిరపరిచితం త్వద్గతం జ్ఞాతపూర్వం

మత్సాదృశ్యం విరహతను వా భావగమ్యం లిఖన్తి || 32 || (Megha 90b)

ఆలిఖ్యాఽతో భవదనుకృతిం చక్షురుస్మీల్య కృచ్ఛాఛ్చ-

త్పశ్యన్తి వా సజలనయనం ప్రాక్షనీం మన్యమానా |

పుచ్ఛన్తి వా మధురవచనాం సారికాం పఞ్జరస్థాం (Megha 90c) var శారీకాం

కచ్ఛిత్పర్తుః స్మరసి రసికే త్వం హి తస్య ప్రియేతి || 32 || (Megha 90d)

ఉత్సజ్జే వా మలినవసనే సౌమ్య నిక్షిప్య వీణాం (Megha 91a) var సోమ్య

గాఢోత్కణ్ఠం కరుణవిరుతం విప్రలాపాయమానమ్ |

మద్గోత్రాఙ్కం విరచితపదం గేయముద్గాతుకామా | (Megha 91b)

త్వాముద్దిశ్య ప్రచలదలకం మూర్చ్ఛనాం భావయన్తి || 32 ||

తస్త్రిరార్థ్యా నయనసలిలైః సారయిత్వా కథఞ్చిత్ (Megha 91c) var తస్త్రిమార్థ్యాం

స్వాఙ్గుల్యగ్రైః కుసుమమృదుభిర్వల్లకీమాస్పృశన్తి |

ధ్యాయం ధ్యాయం త్వదుపగమనం శూన్యచింతానుకణ్ఠీ

భూయో భూయః స్వయమపి కృతాం మూర్చ్ఛనాం విస్మరన్తి || 32 || (Megha 91d)

శేషాన్మాసాన్ విరహాదివసస్థాపితస్యాఽవధేర్వా (Megha 92a)

జన్మాన్యత్వేఽప్యధిగతిమితాన్ దేవభావానుభావాత్ |

విన్యస్యన్తి భువి గణనయా దేహాలీముక్తపుష్పైః (Megha 92b) var దేహాలీదత్తపుష్పైః

స్మృత్యారూఢాన్ స్ఫుటయితుమివ స్వాత్మనో మృత్యుసన్దీన్ || 40 ||

బుధ్యధ్యాసాత్ స్వపన ఇవ విస్పష్టభూయం త్వయాఽమా

సమ్భాగం వా హృదయనిహితారమ్భమాస్వాదయన్తి | (Megha 92c) var (సంయోగం)

మత్సంజం వా

మూర్చ్ఛసుప్తా సభయమథవాఽఽశ్వాస్యమానా సఖీభిః

ప్రాయేణైతే రమణవిరహేష్యఙ్గానానాం వినోదాః || 40 || (Megha 92d)

[షడ్భిః కులకమ్]

సవ్యాలాపైః సుఖవిరుతిభిస్తద్విసోదైస్తథాఽన్వైః

సవ్యాపారామహాని న తథా పీడయేద్విప్రయోగః | (Megha 93a) var పీడయేన్మద్వియోగః

స్వాపాపాయాద్ధృదయనిహితం త్వామజస్రం స్మరన్తి

శక్యే రాత్రౌ గురుతరశుచం నిర్విసోదాం సఖీం తే || 41 || (Megha 93b)

ఏవం ప్రాయైస్త్యయి సుభగతాం వ్యఙ్గాయద్భిర్వ్యథార్థై-

ర్మత్సన్దేశైః సుఖయితుమతః పశ్య సాధీన్విం నిశీథే | (Megha 93c) var సుఖయితుమలం

పర్యస్తాక్షీం కుసుమశయనే నిస్సుఖామాధిరుద్ధాం
తామున్నిద్రామవనిశయనాం సౌధవాతాయనస్థః || ౪౩ || (Megha 93d)

చిత్రస్యస్తామివ సవపుషం మన్మథీయామవస్థా-
మాధిక్షమాం విరహశయనే సన్నిషణ్ణైకపార్శ్వమ్ | (Megha 94a)

తాపాపాస్యై హృదయనిహితాం హారయస్త్రిం దధానం
ప్రాచీమూలే తనుమివ కలామాత్రశేషాం హిమాంశోః || ౪౪ || (Megha 94b)

మత్కామిన్యా ప్రణయరసికైః సన్నిధౌ త్వత్ప్రియాయా
నీతా రాత్రిః క్షణ ఇవ మయా సార్థమిచ్చార్తైర్యా | (Megha 94c) var క్షణమివ
నిద్రాద్విడ్భిర్ముహురుపచితైః పక్షురుద్భిర్గలద్భి-
స్తామేవోష్టైర్విరహమహతిమశ్రుభిర్యాపయన్తిమ్ || ౪౫ || (Megha 94d)

అస్తస్తాపం ప్రపిశునయతయా స్వం కవోష్ణేన భూయో
నిఃశ్వాసేనాఽధరకిసలయక్లేశినా విక్షిపన్తిమ్ | (Megha 96a)
శుద్ధస్నానాత్ పరుషమలకం నూనమాగణ్ణలమ్బం (Megha 96b)

విశ్లిష్టం వా హరిణరచితం లాఞ్ఞనం తన్మృకేన్ద్రోః || ౪౬ ||

మద్విశ్లేషాదుపహితశుచో దూరదేశస్థితస్య
ప్రాణేశస్య స్వయమనుచితానజ్జబాధస్య జాతు |
మత్సమోగః కథముపనమేత్ స్వప్నజోఽపీతి నిద్రా- (Megha 96c) var మత్సమోగః
కథముపనయేత్

మాకాఙ్క్షన్తిం నయనసలిలోత్పిడరుద్ధావకాశామ్ || ౪౭ || (Megha 96d)

ఆద్యే బద్ధా విరహదివసే యా శిఖా దామ హిత్యా (Megha 97a)
జన్మస్యస్మాద్వ్యవహితతరే వేణికా స్మర్యమాణా |
శాపస్యాఽస్తే విగలితశుచా తాం మయోద్వేష్టనీయాం (Megha 97b)
స్వాం నిన్దన్తిం విరహవపుషం సజ్గమం వా విహాయ || ౪౮ ||

తాం వక్త్రేన్దుగ్రసనరసికాం రాహుమూర్తిం శ్రితం వా
వ్యోమచ్ఛాయాం మదనశిఖినో ధూమయస్త్రియమానామ్ |
స్పర్శక్లిష్టామయమితనఖేనాఽసకృత్సారయన్తిం (Megha 97c) var స్పర్శద్విష్టామయమితనఖేనాసక
గణ్ణాభోగాత్కృతినవిషమామేకవేణీం కరేణ || ౪౯ || (Megha 97d)

పాదానిద్దోరమృతశిరాఙ్గాలమార్గప్రవిష్టా- (Megha 95a)
నిష్టాస్ఫస్థానివ మృగయితుం సంశ్రితాన్ సజ్గహీతుమ్ |

పూర్వప్రీత్యా గతమభిముఖం సన్నివృత్తం తథైవ (Megha 95b)
ప్రత్యాహృత్య స్వనయనయుగం చేతసా ధూయమానామ్ || ౫౦ ||

భూయోభూయః శిశిరకిరణే స్వాన్కరాజ్జాలమారై-
రాతన్వానే పునరపి గతాభ్యాగతైః క్లిశ్యమానమ్ |
ఖేదాచ్ఛక్షుః సలిలగురుభిః పక్ష్యభిశ్చాదయన్తీం (Megha 95c) var చక్షుః ఖేదాత్
సాభ్రేఽహీనవ స్థలకమలిసీం నప్రబుద్ధాం నసుప్తామ్ || ౫౧ || (Megha 95d) var న ప్రబుద్ధాం
న సుప్తామ్

[నవభి కులకమ్]

సా నన్యస్తాభరణమబలా పేలవం ధారయన్తీ (Megha 98a) var పేశలం
వీతాహారా నయనసలిలైరాప్లుతాపాణ్ణుగణ్ణమ్ |
శయ్యోత్పల్లజే నిహితమసకృద్ దుఃఖదుఃఖేన గాత్రం (Megha 98b)
త్వామప్యన్తర్విచలితధృతిం తాం దశాం నేతుమర్హేత్ || ౫౨ ||
శయ్యోపాన్తే భృశమపసుఖా మత్యులోలం లులన్తీ
బద్ధోత్కమ్పశ్వసితవివశా కామపాత్రాయితా సా |
త్వామప్యస్రం నవజలమయం మోచయిష్యత్యవశ్యం (Megha 98c)
ప్రాయః సర్వో భవతి కరుణావృత్తిరార్ద్రాన్తరాత్మా || ౫౩ || (Megha 98d)

బన్ధుప్రీతిం గురుజన ఇవాదృత్య కాన్తాద్వితీయే
జానే నఖ్యాన్తవ మయి మనః సంమ్భృతస్నేహమస్మాత్ | (Megha 99a)
సంవాసాచ్ఛ వ్యతికరమిమం తత్త్వతో వేద్మి తస్మా-
దిత్యమ్భూతాం ప్రథమవిరహే తామహం తర్కయామి || ౫౪ || (Megha 99b)

తన్మే సత్యం సకలముదితం నిశ్చిను స్వార్థసిద్ధ్యై
స్నిగ్ధాం వృత్తిం మనసి ఘటయన్ యేన సాధ్యానువిద్ధమ్ |
వాచాలం మాం న ఖలు సుభగమ్మన్యభావః కరోతి (Megha 99c)
ప్రత్యక్షం తే నిఖిలమచిరాద్భృతరుక్తం మయా యత్ || ౫౫ || (Megha 99d)

భూయః ప్రీత్యై భవతు సుదతీ సా మదాజ్ఞాకృతస్తే
స్నిగ్ధం చక్షుస్త్యయి నిదధతీ దృష్టమాశ్రే పురా యత్ |
రుద్ధాపాఙ్గప్రసరమలకైరజ్ఞానస్నేహశూన్యం (Megha 100a)
ప్రత్యాదేశాదపి చ మధునో విస్మృతభ్రూవిలాసమ్ || ౫౬ || (Megha 100b)

మత్ప్రామాణ్యాదసునిరసనే నిశ్చితాత్మా త్వమేనాం

భోక్తుం యాయా ధనదనగరీం తత్ప్రమాణాయ సజ్జే |
 త్వయ్యాసన్నే నయనముపరిస్పన్ది శక్జే మృగాఙ్గా (Megha 100c)
 మీనక్షోభాచ్చలకువలయశ్రీతులామేష్యతీతి || ౫౭ || (Megha 100d)

ఇత్యమోఘువర్షపరమేశ్వరపరమగురుశ్రీజననేనాచార్యవిరచితే మేఘదూతవేష్టితవేష్టితే
 శ్రీపార్శ్వభ్యుదయే భగవత్తైవల్యవర్ణనం నామ తృతీయః సర్గః |

|| అథ చతుర్థః సర్గః ||

సన్దిష్టం చ ప్రణయమధురం కాన్తయా మే ద్వితీయైః
 ప్రాణైః ప్రాణా నవనవవరః సన్నితిః త్వాం ప్రతీదమ్ |
 తత్కర్తుం త్వం త్వరయ లఘు నః కిం కిమేవం న కుర్యాః
 వామశ్చాస్యాః కరరుహపద్మైర్మచ్యమానో మదీయైః || ౧ || (Megha 101a)

భోభో భిక్షో మయి సహరుషి క్వ ప్రయాస్యస్యవశ్యం
 త్వాముద్ధేతిప్రణిపతనకైః సారయిష్యే తదగ్రమ్ |
 న ప్రాణాన్వాన్ప్లుటయితుమలం తావకో నిర్ణయో వా
 ముక్తాజాలం చిరపరిచితం త్యాజితో దైవగత్యా || ౨ || (Megha 101b)

కిం తే వైరిద్విరదనఘటాకుమ్భసమ్భేదనేషు
 ప్రాప్తస్థేమా సమరవిజయీ వీరలక్ష్మ్యాః కరోఽయమ్ |
 నాఽస్మత్కణ్ఠః శ్రితిపథమగార్ద్రక్రపానోత్సవనాం
 సమ్భోగాస్తే మమ సముచితో హస్తసంవాహనానామ్ || ౩ || (Megha 101c)

అస్యుద్గీర్ణే మయి సురభటాస్తేఽపి బిభ్యత్ససభ్యః
 కస్త్వం స్థాతుం భణ మమ పురః కిం న జిహ్వేపి భిక్షో |
 భావతోఽయం మదసివితతాఖణ్ణనాత్తత్పురస్తాద్-
 యాస్యత్సూరుః సరసకదలీస్తమ్భగౌరశ్చలత్వమ్ || ౪ || (Megha 101d)

యస్మిన్పుంసాం పరిభవకలఙ్కాఙ్కనం స్యద్విపక్షా-
 ద్వీరాలాపే సతి మదవతో వీరగోష్ఠీషు వక్త్రమ్ |
 విద్వన్మన్యో భణతు స భవానేవ మానోన్నతానాం
 తస్మిన్కాలే జలద యది సా లబ్ధనిద్రాసుఖా స్యాత్ || ౫ || (Megha 102a)

యా తే బుద్ధిర్మదపచరితాద్విభ్యతీ లుప్తసజ్ఞా

మూకావస్థాం త్వయి విదధతీ రున్ధతీ సత్త్వవృత్తిమ్ ।

సావష్టమ్భం భవ భటతరో వార్ధయుద్ధేఽస్థిరః స-

న్నావస్యేనాం స్తనితవిముఖో యామమాత్రం సహస్వ ॥ ౬ ॥ (Megha 102b)

మాభూద్భితిస్తవ సురభటత్రాసిగర్జోరితేఽసి-

ప్రాప్తే యోధ్యం మయి కిమభియానే మృతిరీవలక్ష్యాః ।

వీరమృనేయ త్వయి మయి తథాఽన్యత్ర వా ప్రేమభక్తో

మా భూదస్యాః ప్రణయిని జనే స్వప్నలభే కథశ్చైత్ ॥ ౭ ॥ (Megha 102c) var ప్రణయిని

మయి

నిస్సంజస్త్యం న హి భువి భయస్యాఽఙ్గమఙ్గాఙ్గసఙ్గాత్

కిం వా జీవన్మతక భవతోఽప్యస్తి భీరఙ్గానామ్ ।

కృత్వా యుద్ధే విదధతి మతిం నాన్విమే యోధముఖ్యాః

సద్యః కణ్ఠమ్యతభుజలతార్గన్ధి గాఢోపగూఢమ్ ॥ ౮ ॥ (Megha 102d)

లక్ష్మీం క్షీణాం స్వవపుషి సతీముద్యమాఖ్యేన దోషా

ప్రోత్థాప్యాఽలం భవ యుధి సతామాశ్రితానుగ్రహోఽర్థః ।

శంసస్తీదం నను నవఘనా ధర్మతప్తక్షతాం జ్ఞాం

ప్రోత్థాప్యేనాం స్వజలకణికాశీతలేనాఽనిలేన ॥ ౯ ॥ (Megha 103a) var తాముత్థాప్య

కీర్తిం చ స్వాం కురు కుసుమితాం స్వోద్యమామ్బుప్రస్నేకైః

సద్వల్లిం వా ప్రధనవిషయైరున్నతానాం క్రమోఽయమ్ ।

కుర్యాత్ కిన్నో నవజలముచాం కుం క్షతాన్తామనేహో

ప్రత్యాశ్వస్తాం సమమభినవైర్జాలకైర్మాలతీనామ్ ॥ ౧౦ ॥ (Megha 103b)

మత్ప్రాప్తిప్యం సమరశిరసి ప్రాప్య దృష్టావదానః

క్షీణాయుస్త్యం కురు సురవధూం కాశ్చిదాపూర్ణకామామ్ ।

ద్యామారోహన్సహజమణిభాభూషితోఽమ్బోద యా

విద్యుద్గర్భః స్తిమితనయనాం త్వత్సనాథే గవాక్షే ॥ ౧౧ ॥ (Megha 103c)

యద్యేతత్తేఽధ్యవసితమతిప్రోధమానోద్ధరస్య

ధ్యానాభ్యాసం శిథిలయ తతో యోధ్యకామో నికామమ్ ।

ఆస్యత్యాతః పటుతరగిరం ప్రోఙ్ఘ్య వాచంయమత్వం

వక్తుం ధీరం స్తనితవచనో మానినీం ప్రక్రమేథాః ॥ ౧౨ ॥ (Megha 103d) var

ధీరస్తనితవచనైర్మానినీం

భీతే శస్త్రం యది భటమతే వావహీమ్యస్తశూన్యే
 స్త్రీమ్మన్యే వా చరణపతితే క్షీణకే వా స కశ్చిత్ |
 పాదస్పృష్ట్యా శపథయతి వా జాతు హింసాం భుజిష్యం
 భర్తుర్మిత్రం ప్రియమభిదధే విద్ధి మామమ్బువాహమ్ || ౧౩ || (Megha 104a) var
 ప్రియమవిధవే

తన్మా భైషీర్విహతగరిమా హస్తముత్తిష్య పాదా-
 వాల్లిష్య త్వం మమ యది చ తే జీవనేఽస్తుత్సుకత్వమ్ |
 కింఞ్చతీప్రిత్యై ప్రియయువతితో మాఽన్యథా త్వం గృహీర్మా
 తత్సన్ధైర్మనసి నిహితైరాగతం త్వత్సమీపమ్ || ౧౪ || (Megha 104b)
 var తత్సన్ధైర్హృదయనిహితైరాగతం

సద్యః క్షప్తో జలదసమయో యో మయాకాలమేఘై-
 రారుద్ధద్యుర్వ్యవధి సహసా సోఽప్యనేనాత్మశక్త్యా |
 ధ్యాన్వస్యైవ ప్రతినిధిరహో యోషితాం జీవనార్థం
 యో వృన్దాని త్వరయతి పథి శ్రామ్యతాం ప్రోషితానామ్ || ౧౫ || (Megha 104c)

సోఽయం యోగీ ప్రకటమహిమా లక్ష్యతే దుర్విభేదో
 విద్యాసిద్ధో ధ్రువమభిమనా యన్మమాప్యాత్తనాశా |
 కర్తుం శక్తా నవఘనఘటా యా మనాంస్యధ్వగానాం
 మన్యస్నిగ్ధైర్ధ్రువిభిరబలావేణిమోక్షోత్సుకాని || ౧౬ || (Megha 104d)

ఇత్యాధ్యాయస్పనరపి మునిం సోఽభణీద్యుద్ధశౌణ్డో
 వీరశ్రీస్తామిహా వనతరౌ మన్మథాకేశముక్తా |
 పశ్యన్త్యాస్తే దశముఖపురోద్యానవృక్షే సతీ స్యా-
 దిత్యాఖ్యాతే పవనతనయం మైథిలీవోన్ముఖీ సా || ౧౭ || (Megha 105a)

సక్ష్యే సజ్జ్యం సుభటవిషయాం పూరయన్నస్మదీయే
 హిత్వా భీతిం త్వమధిశయితో వీరశయాం యదా స్యాః |
 ప్రత్యాసీదత్యపిహితరసా వీరలక్ష్మీన్దైషా
 త్వాముత్కణ్ఠోఽచ్ఛ్విసితహృదయా వీక్ష్య సమ్భావ్య వైవ || ౧౮ || (Megha 105b)

మన్యే శ్రోత్రం పరుషపవనైర్దూషితం తే మదుక్తాం
 వ్యక్తాకూతాం సమరవిషయాం సజ్కథాం నో శ్ంణోతి |
 త్పారుష్యప్రహరణమిదం భేషజం విద్ధి గేయం

శ్రోష్యత్యస్మాత్పరమవహితం సౌమ్య సీమన్తినామ్ || ౧౯ || (Megha 105c)

var శ్రోష్యత్యస్మాత్పరమవహితా

శ్రవ్యం గేయం నయనసుభగం రూపమాలోకనీయం

పేయస్తాసాం వదనసురభిః స్పృశ్యమామ్రాయమగ్గమ్ |

కామాఙ్గం తే సముచితమిదం సఙ్గమం సానుబంధం

కాన్తోపాన్తాత్సుహృదుపగమః సఙ్గమాత్కిఞ్చిదూనః || ౨౦ || (Megha 105d)

var కాన్తోదన్తః సుహృదుపనతః

తస్మాద్వాసః కీసలయమృదు త్వం ముఖస్థాయి దివ్యం

తామ్బూలం చ ప్రణయమచిరాదోషితాం మానయోచ్యైః |

వ్యర్థక్లేశాం విసృజ విరసామార్యవృత్తిం మునీనాం

తామాయుష్పన్తమ చ వచనాదాత్మనశ్చోపకర్తుమ్ || ౨౧ || (Megha 106a)

శ్రేయోమార్గః కిల మునివరైః సేవ్యతే మోక్షహేతోః

సౌఖ్యం ద్వేషా సురయువతిజం ముక్తిలక్ష్మ్యశ్రయం చ |

దూరే ముక్తిః సులభమితరత్నేవమన్యోఽపి విద్వాన్

బ్రూయాదేవం తవ సహచరో రామగిర్యాశ్రమస్థః || ౨౨ || (Megha 106b)

విద్యుద్వల్లీవిలసితనిభాఃసమ్పదశ్చఞ్చలత్వాత్

లభ్యాభోగాః నియతవిపదస్తక్షణాదేవ భోగాః |

తస్మాల్లోకః ప్రణయిని జనే స్థాస్సుభావవ్యపాయాత్

అవ్యాపన్యః కుశలమబలే పృచఛతి త్వాం వియుక్తః || ౨౩ || (Megha 106c)

తద్భోక్తవ్యే స్వయముపనతే శీతకత్వం సముజ్జే-

ర్మృత్యువ్యామ్రో ద్రుతమనుపదీ వామమన్విచ్ఛతీతః |

ఆయుష్కత్వం కుశలకలితం నన్విహాశాధి నిత్యం

పూర్వాశాస్యం సులభవిపదాం ప్రాణినామేతదేవ || ౨౪ || (Megha 106d) var

పూర్వాభాష్యం

సైషా బాలా ప్రథమకథితా పూర్వజన్మప్రియా తే

పశ్యాయాతా రహసి పరిరభ్యాఽనుమోదం నయేత్వామ్ |

అజ్ఞేనాఙ్గం తను చ తనునా గాఢతప్తేన తప్తం (Megha 107a) var ప్రతను తనునా

సాన్తేణాస్పద్రవమవిరతోత్కణ్ఠముత్కణ్ఠితేన || ౨౫ || (Megha 107b) var సాన్తేణాశ్రుద్రుతమవిరతోత్కణ్ఠ

దూరాగాఢప్రణయదివసో మన్మథేనాఽతిభూమిం

నీతో బిభ్యత్స్వదభినరణాదుత్సుకః స్త్రీజన్తాన్వమ్ ।

ఉష్టోచ్ఛాస్వసం నమధికతరోచ్ఛాస్వినా దూరవర్తీ (Megha 107c)

సజ్కత్వైస్తైర్విశతి విధినా వైరిణా రుద్ధమార్గః ॥ ౨౬ ॥ (Megha 107d)

సోఽయం త్వత్తః ప్రణయకణికామప్యలభ్యా విలక్షో

దూరాత్సేవాం తవ వితనుతే పశ్య సార్థో వధూనామ్ ।

శబ్దాభ్యేయం యదపి కిల తే యః సఖీనాం పురస్తాత్ (Megha 108a)

కర్ణే లోలః కథయితుమభూదాననస్పర్శలోభాత్ ॥ ౨౭ ॥ (Megha 108b)

యోఽసౌ స్త్రీణాం ప్రణయమధురో భావగమ్యాఽధికారః

కామాభిఖ్యాం దధదవిరతం లోకరూఢా ప్రసిద్ధిః ।

సోఽతిక్రాంతః శ్రవణవిషయం లోచనాభ్యామదృష్ట- (Megha 108c)

స్తాఽముత్కణ్ఠావిరచితపదం మన్ముఖేనేదమాహ ॥ ౨౮ ॥ (Megha 108d)

యోగిన్ ! యోగప్రణిహితమనాః కిన్తరాం ధ్యేయశూన్యం

ధ్యాయస్యేవం స్మర నను ధియాఽద్యక్షవేద్యం మతం నః ।

శ్యామాస్వజ్గం చకితహరిణీప్రేక్షణే దృష్టిపాతం (Megha 109a)

వక్త్రచ్ఛాయా శశిని శిఖినాం బర్హభారేషు కేశాన్ ॥ ౨౯ ॥ (Megha 109b) var వక్త్రచ్ఛాయాం

పశ్యాఽఽముష్మిన్నవకిసలయే పాణిశోభాం నఖానాం

ఛాయామస్మిన్ కురవకవనే సప్రసూనే స్మితానామ్ ।

లీలాముద్యత్కుసుమితలతామజ్జురీష్యస్మదీయా-

ముత్పశ్యామి ప్రతనుషు నదీవీచిషు భ్రూవిలాసాన్ ॥ ౩౦ ॥ (Megha 109c)

సాదృశ్యం నః స్ఫుటమితి యథా దృశ్యతే సర్వగామి

ధ్యేయం సాక్షాత్సుఖఫలమిదం యోగినాం కామదాయ ।

మిథ్యాధ్యాతేర్మునిషు విధయే హే తపోలక్ష్మి తద్వద్

హనైకస్థం క్వచిదపి న తే చణ్డి సాదృశ్యమస్తి ॥ ౩౧ ॥ (Megha 109d)

var హనైకస్మిన్ క్వచిదపి న తే చణ్డి సాదృశ్యమస్తి

హా ధిజ్ మూఢిం యదయమృషిపః త్వామసాధీవమజానన్

త్వయ్యానక్తిం ముహురుపగతోఽస్మాస్వనాదర్యభూచ్చ ।

చేతోమయ్యాం యదనుకమితాం ధ్యాయతి ప్రేయసీం వా

త్వామాలిఖ్య ప్రణయకుపితాం ధాతురాగైః శిలాయామ్ ॥ ౩౨ ॥ (Megha 110a) var

ప్రణయకుపితా

భో భో సాధో మమ కురు దయాం దేహి దృష్టిం ప్రసీద
 ప్రాయః సాధుర్భవతి కరుణార్ద్రీకృతస్వాస్తవృత్తిః ।
 యోగం తావచ్చిథిలయ మనాక్ ప్రార్థనాచాటుకారైః
 ఆత్మానం తే చరణపతితం యావదిచ్చామి కర్తుమ్ ॥ 33 ॥ (Megha 110b)

త్వత్సాదృశ్యం మనసి గుణితం కాముకీనాం మనోహృత్
 కామాబాధాం లఘుయితుమథో ద్రష్టుకామా విలిఖ్య ।
 యావత్ప్రీత్యా కిల బహురసం నాథ పశ్యామి కోష్టై-
 రస్రైస్తావన్ముహురుపచితైర్దృష్టిరాలుప్యతే మే ॥ 34 ॥ (Megha 110c)

తీవ్రావస్థే తపతి మదనే పుష్పబాణైర్మదజ్గం
 తల్పేనలంబం దహతి చ ముహుః పుష్పభేదైః ప్రకృష్టే ।
 తీవ్రాపాయా త్వదుపగమనం స్వప్నమాత్రేఽపి నాఽఽపం
 క్రూరస్తస్మిన్నపి న సహతే సజ్గమం నౌ కృతాన్తః ॥ 35 ॥ (Megha 110d)

మామాకాశప్రణిహితభుజం నిర్దయాశ్లేషహేతో- (Megha 111a)
 రుత్తిష్టాసుం త్వదుపగమనప్రత్యయాత్వస్వప్నజాతాత్ ।
 సఖ్యో దృష్ట్యా సకరుణమృదువ్యావహాసీం దధానాః
 కామోన్ముగ్ధాఃస్మరయతుమహో సంశ్రయన్తే విబుధామ్ ॥ 36 ॥

నిద్రాసజ్గదుపహితరతేర్గాఢమాశ్లేషవృత్తే -
 ర్లభాయాస్తే కథమపి మయా స్వప్నసందర్శనేషు (Megha 111b)
 విశ్లేషస్యాద్విహితరుదితైరాధిజైరాశుబోధైః
 కామోఽసహ్యాం ఘటయతితరాం విప్రలమ్భావతారామ్ ॥ 37 ॥

తాం తాం చేష్టాం రహసి నిహితాం మన్మథేనాఽస్మదగ్గే
 త్వత్సమృగ్కస్థిరపరిచయావాప్తయే భావ్యమానామ్ ।
 పశ్యన్తీనాం న ఖలు బహుశో న స్థలీదేవతానాం (Megha 111c)
 ముక్తాస్థాలాస్తరుకిసలయేష్వశ్రులేశాః పతన్తి ॥ 38 ॥ (Megha 111d)

సజ్జ్యేష్యత క్షణమివ కథం దీర్ఘయామా త్రియామా (Megha 113a)
 var క్షణ ఇవ

ప్రాణాధీశే విధివిఘటితే దూరవర్తన్యభీష్టే ।
 ఇత్థం కామాకులితహృదయా చిన్తయన్తీ భవన్తం
 ప్రాణారక్షం శ్వసిమి బహుశశ్చక్రవాకీవ తప్తా ॥ 39 ॥

జ్యోత్స్నాపాతం మమ విపహితుం నోతరాం శక్నువన్త్యాః
సర్వావస్థాస్వహరపి కథం మన్దమన్దాతపం స్యాత్ | (Megha 113b)

ఆచిత్రేశప్రథమపరిరమ్భోదయాదిత్యభీష్టం
ధ్యాయామీదం మదనపరతాసర్వచిన్తానిదానమ్ || ౪౦||

కామావేశో మహతి విహితోత్కణ్ఠమాబాధమానే
త్వయ్యాసక్తిం గతమనుగతప్రాణమేతద్ద్యయం చ |
ఇత్థం చేతశ్చటులనయనే దుర్లభప్రార్థనం మే (Megha 113c)

గాఢోష్ణాభిః కృతమశరణం త్వద్వియోగవ్యథాభిః || ౪౧|| (Megha 113d) var
గాఢోష్ణాభిః

తానప్రాక్షం మదనవివశా యుష్మదీయప్రవృత్తిం
ప్రత్యావృత్తాన్ హిమవదనిలాన్ కాతరా మత్సమీపమ్ |
భిత్వా సద్యః కిసలయపుటాన్దేవదారుద్రుమాణాం (Megha 112a)
యే తత్క్షిరస్తుతిసురభయో దక్షిణేన ప్రవృత్తాః || ౪౨|| (Megha 112b)

ఇష్టే వస్తున్యతిపరిచితం యత్తదప్యజ్ఞనానాం
ప్రీతేర్దేతుర్భవతి నియతం యత్త్వదగ్గనురోధాత్ |
ఆలిక్ష్ణ్వై గుణవతి మయా తే తుషారాద్రివాతాః (Megha 112c)
పూర్వం స్పృష్టం యది కిల భవేదజ్జమేభిస్తవేతి || ౪౩|| (Megha 112d)
var పూర్వస్పృష్టం

తన్మే వీర ప్రతివచనకం దేహి యుక్తం వృథాశాం
మా కార్షీర్మా యది చ రుచితం తే తదాభాష్యమేతత్ |
నన్వాత్మానం బహు విగణయన్నాత్మనైవాఽవలమ్బే (Megha 114a)
తత్కల్యాణి త్వమపి నితరాం మా గమః కాతరత్వమ్ || ౪౪|| (Megha 114b)

ఏవం ప్రాయాం నికృతిమసురః స్త్రీమయీమాశు కుర్వన్
వ్యర్థోద్ద్యోగః సమజని మునౌ ప్రత్యుతాఽగాత్స దుఃఖమ్ |
కస్యైకాన్తం సుఖమపనతం దుఃఖమేకాన్తతో వా (Megha 114c)
var కస్యాత్కన్తం

నీచైర్గచ్ఛత్యుపరి చ దశా చక్రనేమిక్రమేణ || ౪౫|| (Megha 114d)

యస్మిన్కాలే సమజని మునేః కేవలజ్ఞానసమ్మ-
ద్యస్మిన్దైత్యో గిరిముదహరన్మూర్ధ్ని చిక్షేపురస్య |

తత్కాలే సా శరదుదభవద్యక్తుకామేతి వోచ్చైః

శాపాన్తో మే భుజగశయనాదుత్థితే శార్కపాణౌ || ౪౬ || (Megha 115a)

జ్యోత్స్నాహాసం దిశి దిశి శరత్తన్వతీ ప్రాదురాసీ-

ద్వైత్యస్యాఽస్య ప్రహసితమివాజ్ఞానవృత్తిం దురన్తామ్ |

వైమల్యేన స్ఫుతమితి దిశాం రున్ధతీవోష్ణకాలం

మాసానన్యాస్థమయ చతురో తోచనే మీలయిత్వా || ౪౭ || (Megha 115b)

var శేషాన్మాసాన్ గమయ

జాతాకమ్పాసననియమితః సావధిర్నాగరాజః

కాన్తాం స్మాఽఽహ ప్రథమమధిపం పూజయావోఽద్య గత్వా |

పశ్చాదావాం విరహగుణితం తం తమాత్మాభిలాషం (Megha 115c)

నిర్వేక్ష్యావః పరిణతశరచ్ఛన్ద్రికాసు క్షపాసు || ౪౮ || (Megha 115d)

ప్రస్థానేఽస్య ప్రహతపటహే దివ్యయానావకీర్ణే

కశ్చిత్కాన్తాం తదనుగజనః సస్మితం వీక్షతే స్మ |

భూయశ్చాహ త్వమపి శయనే కణ్ఠలగ్నా పురా మే (Megha 116a)

నిద్రాం గత్వా కిమపి రుదతీ సస్వనం విప్రబుద్ధా || ౪౯ || (Megha 116b)

యత్తద్వృత్తం స్మరసి మాముపాలబ్ధకామా

మన్యే త్విషత్కుపితమివ మే దర్శయన్తి ప్రపాసి |

సాన్వర్తాసం కథితమసకృత్ప్రచ్ఛతోఽసి త్వయా మే (Megha 116c) var కథితమసకృత్ప్రచ్ఛతశ్చ

ద్భః స్వప్నే కీతవ రమయన్కామపి త్వం మయేతి || ౫౦ || (Megha 116d)

దృష్ట్వాఽహీన్ద్రం స్థితమధిజినం సత్సపర్య సజానిం

ప్రారేభేఽసౌ సభయమసురో ముక్తశైలోఽపయతుమ్ |

రుద్ధశ్చైవం ధరణపతినా భో భవాన్మాఽపయాసీ-

దేతస్మాన్మాం కుశలినమభిజ్ఞానదానాద్విదిత్వా || ౫౧ || (Megha 117a)

దేవస్యాఽస్య ప్రియసహజకః పూర్వజన్మన్యభూష్టం

స్త్రీకామ్యంస్తం ప్రసభమవధీర్వైరకామ్యంస్తదైనమ్ |

తత్రే మౌఢ్యాత్కృతమనుచితం మర్షితం న త్వయాఽపి

మా కౌలీనాదసితనయనే మయ్యవిశ్వాసినీ భూః || ౫౨ || (Megha 117b) var

కౌలీనాచ్ఛక్తనయనే

ధిక్కృత్వైసం ముహురథ సజుకృత్య తం సోఽహిరాజో

భక్త్యా భర్తుశ్చరణయుగలే ప్రాణమత్సేహనిఘ్నః ।

స్నేహానాహుః కిమపి విరహా హ్రాసినస్తేఽప్యభోగా- (Megha 117c)

var ధ్వంసినస్తే త్వభోగాద్

దిష్టే వస్తున్యవచితరసాః ప్రేమరాశిభవన్తి ॥ ౫౩ ॥ (Megha 117d)

సజ్జేపాచ్ఛ స్తుతిమురగరాట్ కర్తుమారబ్ధ భర్తుః

శ్రేయస్సూతే భవతి భగవన్సక్తిరల్పాప్యనల్పమ్ ।

శ్రేయస్కామా వయమత ఇతో భోగినీ నోఽనుకూలా-

మాశ్వాస్యైనాం ప్రథమవిరహా శోకదష్టం సఖీం తే ॥ ౫౪ (Megha 118a) var ఆశ్వాస్యైవం

ప్రథమవిరహోదగ్రశోకాం

సైషా సేవాం త్వయి విదధతః శ్రేయసే మే దురాపం

యన్మాహాత్మ్యాత్పదమధిగతం కాన్తయాఽమా మయేదమ్ ।

యస్మాచ్ఛైనం తదనుచరణేనాఽహముజ్ఘన్విహారం

తస్మాదదేస్త్రినయనవృషోత్థాతకూటాన్నివృత్తః ॥ ౫౫ ॥ (Megha 118b)

var శైలాదాశు త్రినయవృషోత్థాతకూటాన్నివృత్తః

తస్మే దేవ శ్రియముపరిమాం తన్వతీయం త్వదజ్ఞోశ్చ-

ర్భక్తిర్భూయాన్నిఖిలసుఖదా జన్మనీహోఽప్యముత్ర ।

కాన్తాసక్షైరలమఘవశాద్ గృఘ్నతం వర్ధయద్భిః

సాభిజ్ఞానం ప్రహితవచనైస్తత్ర యుక్తైర్మమాఽపి ॥ ౫౬ ॥ (Megha 118c) var

సాభిజ్ఞానప్రహితకుశలైస్తద్వచోభిర్మమాపి

భూయో యాచే సురనుత మునే త్వాముపారూఢభక్తౌ

దైత్యే చాఽస్మిన్ప్రణయమధురాం దేహి దృష్టిం ప్రసీద ।

చిత్తోద్యైగైరనుశయకృతైశ్చాన్య గాత్రాత్ప్రపితున్

ప్రాతః కున్దప్రసవశిథిలం జీవితం ధారయేదమ్ ॥ ౫౭ ॥ (Megha 118d)

స్తుత్యస్తేఽసౌ వ్యరచయదివ చ్ఛత్రముచ్చైః ఫణాలిం

భర్తుర్భక్త్యా దధదధిశిరః స్వాం వితత్య ప్రమోదాత్ ।

వ్యాత్తైర్వక్తైర్మృగవమితి మునిం వక్తుకామస్తదానీం

కచ్చితోన్యమ్య వ్యవసితమిదం బన్ధుకృత్యం త్వయా మే ॥ ౫౮ ॥ (Megha 119a)

దేవీ చాఽన్య ప్రచలదలకా లోలనేత్రేస్తువక్త్రా

దివ్యం ఛత్రం వ్యరచదహో ధైర్యమిత్యాలపన్తి ।

దైత్యస్యాఽద్రేర్యదభిదలనం శక్తియోగేఽపి కర్తుం
ప్రత్యాదేశాన్న ఖలు భవతో ధీరతాం కల్పయామి || ౫౯ || (Megha 119b)

తచ్ఛాయాయాం సమధికరుచిం దేవముత్పన్నబోధం
బద్ధాస్థానం శరణమకృత త్యక్తవైరః స దైత్యః |
శ్రేయోఽస్మభ్యం సమఖిలషితం వారివాహో యథా త్వం
నిఃశబ్దోఽపి ప్రదిశసి జలం యాచితశ్చాతకేభ్యః || ౬౦ || (Megha 119c)

ప్రత్యుత్కీర్ణో యది చ భగవన్నవ్యలోకైకమిత్రాత్
త్వత్తః శ్రేయః ఫలమభిమతం ప్రాప్నుయాదేవ భక్తః |
ప్రత్యుక్తైః కిం ఫలతి జగతే కల్పవృక్షః ఫలాని
ప్రత్యుక్తం హి ప్రణయిషు సతామిప్పితార్థక్రియైవ || ౬౧ || (Megha 119d)

సహీకస్తే కథమపి పురో వర్తితుం సన్ధిఽహం
దూరాద్వక్తుం నికృతిబహులః పాపకృద్వైరదగ్ధః |
సౌజన్యస్య ప్రకటయ పరాం కోటిమాతృన్యసజ్ఞాత్
ఏతత్కృత్వా ప్రియమనుచితం ప్రార్థనాదాత్మనో మే || ౬౨ || (Megha 120a)
var ప్రియమనుచితప్రార్థనావర్తనో

అత్రాణం మామపఘ్నుణమతిప్రౌఢమాయం దురీహం
పశ్చాత్తాపాచ్ఛరణపతితం సర్వసత్త్వానుకమ్మ |
పాపాపేతం కురు సకరుణం త్వాఽద్య యాచే వినమ్రః
సౌహార్దాద్వా విధుర ఇతి వా మయ్యనుక్రోశబుద్ధ్యా || ౬౩ || (Megha 120b)

ఇత్థజ్కారం కమరదనుజః స్వాపకారం ప్రమార్జన్
భూయః స్మాఽహ ప్రకటితమహాభోగభోగీన్ద్రగూఢః |
లోకాహ్లాదీ నవ ఇవ ఘనో దేవ ధర్మామ్బు వర్ష-
న్నిష్టాన్దేశాన్విచర జలద ప్రావృషా సంభృతశ్రీః || ౬౪ || (Megha 120c)

యత్తన్మౌఢ్యాదృపహువిలసితం న్యాయముల్లజ్ఞ్య వాచాం
తన్మే మిథ్యా భవతు చ మునే దుష్కృతం నిన్దితస్వమ్ |
భక్త్యా పాదౌ జిన వినమతః పార్శ్వ మే తత్ప్రసాదాత్
మా భూదేవం క్షణమపి చ తే విద్యుతా విప్రయోగః || ౬౫ || (Megha 120d)

Here ends the SamasyA part from MeghadUtam

అనునయతి సతీథం భక్తినమ్రేణ మూర్ధ్నా

కమరదనుజనాథే నాగరాజన్యసాక్షాత్ |
 ధ్రువమనుశయతప్తాద్వైరబన్ధశ్చిరాత్తః
 స్మ గలతి నిజచిత్తాత్సన్తతాశ్రుచృలేన || ౬౬ ||

అథ సురభిసమీరాన్ధోలితైః కల్పవృక్షైః
 సమమమరనికాయాః పుషపృష్ఠిం వితేనుః |
 అవిరలనిపతద్భిః స్వర్విమానైర్నిరుద్ధా
 నవజలదవిలిప్తేవేక్ష్యతాఽసౌ తదా ద్యౌః || ౬౭ ||

సపది జలదముక్తైః సాన్ద్రగన్ధామ్బుపాతైః
 మధుపగణవికీర్ణైరాశ్వసత్త్వా క్షతోష్ణా-
 వియతి మధురముచైర్ద్రున్దభీనాం చ నాదః
 సురకరతలగూఢాస్ఫలితానాం జజృమ్భే || ౬౮ ||

ఇతి విదితమహార్థిం ధర్మసామ్రాజ్యమిన్ద్రాః
 జినమవనతిభాణో భేజరే నాకభాజామ్ |
 శిథిలితవనవాసాః ప్రాక్తనీం ప్రోజ్య వృత్తిం
 శరణముపయుయుస్తం తాపాసా భక్తీనమ్రాః || ౬౯ ||

ఇతి విరచితమేతత్కావ్యమావేష్ట్య మేఘం
 బహుగుణమపదోషం కాలిదాసస్య కావ్యమ్ |
 మలినితపరకావ్యం తిష్ఠతాదాశశాఙ్కం
 భువనమవతు దేవస్సర్వదా ఘవర్షః || ౭౦ ||

శ్రీవీరసేనమునిపాదపయోజభృంజః
 శ్రీమానభూద్వినయసేనమునిర్గరియాన్ |
 తచ్ఛోదితేన జినసేనమునీశ్వరేణ
 కావ్యం వ్యధాయ పరివేష్టితమేఘదూతమ్ || ౭౧ ||

|| ఇత్యమోఘవర్షపరమేశ్వరపరమగురుశ్రీజినసేనచార్యవిరచితమేఘదూతవేష్టితే
 శ్రీపార్శ్వభ్యుదయే భగవత్కైవల్యవర్ణనో నామ చతుర్థః సర్గః ||

Based on this work, the following is the version of KAlidAsa's MeghadUtam,
 that was vogue during that period. Here, Megha refers to the book:
 Complete Works of Kalidasa, edited by V P Joshi

- కశ్చిత్ కాంతావిరహగురుణా స్వాధికారాత్ప్రమత్తః ॥ ౧ ॥ (Megha 1a)
 శాపేనాస్తజ్జమితమహిమా వర్షభోగ్యేణ భర్తుః ॥ ౨ ॥ (Megha 1b)
 యక్షశ్చక్రే జనకతనయాస్నానపుణ్యోదకేషు ॥ ౩ ॥ (Megha 1c)
 స్నిగ్ధచ్ఛాయాతరుషు వసతిం రామగిర్యాశ్రమేషు ॥ ౪ ॥ (Megha 1d)
 తస్మిన్నద్రౌ కతిచిదబలావిప్రయుక్తః స కామీ ॥ ౫ ॥ (Megha 2a)
 సీత్వా మాసాన్ కనకవలయభ్రంశరిక్తప్రకోష్ఠః ॥ ౬ ॥ (Megha 2b)
 ఆషాఢస్య ప్రథమదివసే మేఘమాశ్శిష్టసానుమ్ ॥ ౭ ॥ (Megha 2c)
 వప్రక్రీడాపరిణతగజప్రేక్షణీయం దదర్శ ॥ ౮ ॥ (Megha 2d)
 తస్య స్థిత్వా కథమపి పురః కౌతుకాధానహేతోః ॥ ౯ ॥ (Megha 3a)
 అన్తరాబ్ధిషుశ్చిరమనుచరో రాజరాజస్య దధ్యౌ ॥ ౧౦ ॥ (Megha 3b)
 మేఘాలోకే భవతి సుఖినోఽప్యన్యథావృత్తి చేతః ॥ ౧౧ ॥ (Megha 3c)
 కణ్ఠాశ్లేషప్రణయిని జనే కిం పునర్దురసంస్థే ॥ ౧౨ ॥ (Megha 3d)
 ప్రత్యాసన్నే నభసి దయితాజీవితాలమ్పనార్థీ ॥ ౧౩ ॥ (Megha 4a)
 జిమూతేన స్వకుశలమయీం హారయిష్యన్ ప్రవృత్తిమ్ ॥ ౧౪ ॥ (Megha 4b)
 స ప్రత్యగ్రైః కుటజకుసుమైః కల్పితార్ఘ్యాయ తస్మై ॥ ౧౫ ॥ (Megha 4c)
 ప్రీతః ప్రీతిప్రముఖవచనం స్వాగతం వ్యాజహార ॥ ౧౬ ॥ (Megha 4d)
 ధూమజ్యోతిః సలిలమరుతాం సన్నిపాతః క్వ మేఘః ॥ ౧౭ ॥ (Megha 5a)
 సన్దేశార్థాః క్వ పటుకరణైః ప్రాణిభిః ప్రాపణీయాః ॥ ౧౮ ॥ (Megha 5b)
 ఇత్యోత్సుక్యాదపరిగణయన్ గుహ్యాకస్తం యయాచే ॥ ౧౯ ॥ (Megha 5c)
 కామార్తా హి ప్రకృతికృపణాశ్చేతనాచేతనేషు ॥ ౨౦ ॥ (Megha 5d)
 జాతం వంశే భువనవిదితే పుష్కరావర్తకానామ్ ॥ ౨౧ ॥ (Megha 6a)
 జానామి త్వాం ప్రకృతిపురుషం కామరూపం మఘానః ॥ ౨౨ ॥ (Megha 6b)
 తేనాఽర్థిత్యం త్వయి విధివశాద్ధూరబన్ధుర్గతోఽహమ్ ॥ ౨౩ ॥ (Megha 6c)
 యాచ్ఛా మోఘా వరమధిగుణే నాధమే లబ్ధికామా ॥ ౨౪ ॥ (Megha 6d)
 సన్తప్తానాం త్వమసి శరణం తత్ పయోదప్రియాయాః ॥ ౨౫ ॥ (Megha 7a)
 సన్దేశం మే హర ధనపతిక్రోధవిశ్లేషితస్య ॥ ౨౬ ॥ (Megha 7b)
 గన్తవ్యా తే వసతిరలకా నామ యక్షేశ్వరాణామ్ ॥ ౨౭ ॥ (Megha 7c)
 బాహ్యోద్యాసస్థితహరశిరశ్చన్దికా ధౌతహర్మ్యా ॥ ౨౮ ॥ (Megha 7d)
 త్వామరూఢం పవనపదవీముద్గుహీతాలకాంతాః ॥ ౨౯ ॥ (Megha 8a)
 ప్రేక్షిష్యన్తే పథికవసితాః ప్రత్యయాదాశ్వసన్త్యః ॥ ౩౦ ॥ (Megha 8b)
 కః సన్నద్ధే విరహవిధురాం త్వయ్యుపేక్షేత జాయామ్ ॥ ౩౧ ॥ (Megha 8c)

న స్వాదన్యోఽప్యహమివ జనో యః పరాధీనవృత్తిః || 3౨ || (Megha 8d)
 తాం చాఽవశ్యం దివసగణనాతత్పరామేకపత్నీమ్ || 33 || (Megha 9a)
 మవ్యాపన్నామవిహతగత్తిర్ధృక్వసి భ్రాతృజాయామ్ || 3౪ || (Megha 9b)
 ఆశాబంధః కుసుమసదృశం ప్రాయశో హ్యఙ్గనానామ్ || 3౫ || (Megha 9c)
 సద్యఃపాతి ప్రణయిహృదయం విప్రయోగే రుణధి ? || 3౬ || (Megha 9d)
 మన్దం మన్దం నుదతి పవనశ్చానుకూలో యథా త్వామ్ || 3౭ || (Megha 10a)
 వామశ్చాయం నదతి మధురం చాతకస్తే సగన్ధః || 3౮ || (Megha 10b)
 ద్గర్భాధానక్షణపరిచయాన్నానమాబద్ధమాలాః || 3౯ || (Megha 10c)
 సేవిష్యన్తే నయనసుభగం ఖే భవన్తం బలాకాః || ౪౦ || (Megha 10d)
 కర్తుం యచ్చ ప్రభవతి మహీముచ్చిలీన్ద్రామవన్ద్యామ్ || ౪౧ || (Megha 11a)
 తచ్చుత్వా తే శ్రవణసుభగం గర్జితం మానసోత్కాః || ౪౨ || (Megha 11b)
 ఆకైలాసాద్భిసకిసలయచ్ఛేదపాథేయవన్తః || ౪3 || (Megha 11c)
 సమృత్స్యన్తే నభసి భవతో రాజహంసాః సహాయాః || ౪౪ || (Megha 11d)
 ఆపృచ్ఛస్వ ప్రియసఖమముం తుఙ్గమాలిఙ్గ్య శైలమ్ || ౪౫ || (Megha 12a)
 వన్త్యైః పుంసాం రఘుపతిపదైరక్కితం మేఖలాసు || ౪౬ || (Megha 12b)
 కాలే కాలే భవతి భవతో యస్య సంయోగమేత్య || ౪౭ || (Megha 12c)
 స్నేహవ్యక్తిశ్చిరవిరహజం ముఞ్చతో బాష్పముష్ణమ్ || ౪౮ || (Megha 12d)
 మార్గం మత్తః శ్రుణు కథయతస్త్వత్ప్రయాణానురూపమ్ || ౪౯ || (Megha 13a)
 సన్దేశం మే తదను జలద శ్రోష్యసి శ్రవ్యబన్ధమ్ || ౫౦ || (Megha 13b)
 ఖిన్నః ఖిన్నః శిఖరిషు పదం న్యస్య గన్తాసి యత్ర || ౫౧ || (Megha 13c)
 క్షీణః క్షీణః పరిలఘుపయః స్రోతసాం చోపభుజ్య || ౫౨ || (Megha 13d)
 రద్రేః శృంగం హరతి పవనః కింస్విదిత్యున్ముఖీభిః || ౫3 || (Megha 14a)
 దృష్టోత్సాహశ్చకితచకితం ముగ్ధసిద్ధాఙ్గనాభిః || ౫౪ || (Megha 14b)
 స్థానాదస్మాత్పరసనిచులాదుత్పతోదజ్ముఖః ఖమ్ || ౫౫ || (Megha 14c)
 దిఙ్నాగానాం పథి పరిహరన్ స్థూలహస్తావలేపాన్ || ౫౬ || (Megha 14d)
 రత్నచ్ఛాపాయావ్యతికర ఇవ ప్రేక్ష్యమేతత్పురస్తాత్ || ౫౭ || (Megha 15a)
 వశ్మీకాగ్రాత్ప్రభవతి ధనుః ఖణ్డమాఖణ్డలస్య || ౫౮ || (Megha 15b)
 యేన శ్యామం వపురతితరాం కాన్తిమాపత్యతే తే || ౫౯ || (Megha 15c)
 బర్హేణేవ స్ఫురితరుచినా గోపవేషస్య విష్టోః || ౬౦ || (Megha 15d)
 త్వయ్యాయత్తం కృషిషలమితి భ్రూవిలాసానభిజ్ఞైః || ౬౧ || (Megha 16a)
 ప్రీతిస్నిగ్ధైరనపదవధూలోచనైః పీయమానః || ౬౨ || (Megha 16b)

సద్యఃసీరోత్కవణసురభిక్షేత్రమారుహ్య మాలమ్ || ౬౩ || (Megha 16c)
 కిచ్చోత్పశాచద్ వ్రజ లఘుగతిర్భూయ ఏవోత్తరేణ || ౬౪ || (Megha 16d)
 త్వామాసారప్రశమితవనోపద్రవం సాధు మూర్ధ్నా || ౬౫ || (Megha 17a)
 వక్ష్యత్యధ్వశ్రమపరిగతం సానుమానాస్తుకూటః || ౬౬ || (Megha 17b)
 న క్షుద్రోఽపి ప్రథమసుకృతాపేక్షయా సంశ్రయాయ || ౬౭ || (Megha 17c)
 ప్రాప్తే మిత్రే భవతి విముఖః కిం పునర్యస్తథోఽచ్యైః || ౬౮ || (Megha 17d)
 ఛన్నోపాస్తః పరిణతఫలద్యోతిభిః కాననామ్నేః || ౬౯ || (Megha 18a)
 త్వయ్యూరూఢే శిఖరమచలః సిద్ధిగవేణీసవర్ణే || ౭౦ || (Megha 18b)
 నూనం యాస్యత్యమరమిథునప్రేక్షణీయామవస్థామ్ || ౭౧ || (Megha 18c)
 మధ్యే శ్యామః స్తన ఇవ భువః శేషవిస్తారపాణ్డుః || ౭౨ || (Megha 18d)
 తస్మిన్ స్థిత్యా వనచరవధూభుక్తకుష్ణే ముహూర్తమ్ || ౭౩ || (Megha 19a)
 తోయోత్సర్గద్రుతతరగతిస్తత్పరం వర్త్య తీర్థః || ౭౪ || (Megha 19b)
 రేవాం ద్రక్ష్యస్యపలవిషమే విన్యపాదే విశీర్ణామ్ || ౭౫ || (Megha 19c)
 భక్తిచేష్టైరివ విరచితాం భూతిమక్లే గజస్య || ౭౬ || (Megha 19d)
 యస్యాస్తికైర్వనగజమదైర్వాసితం వాస్తవృష్టిః || ౭౭ || (Megha 20a)
 జమ్బూకుష్ణప్రతిహతరయం తోయమాదాయ గచ్ఛేః || ౭౮ || (Megha 20b)
 ఆస్తఃసారం ఘన తులయితుం నాఽనిలః శక్ష్యతి త్వామ్ || ౭౯ || (Megha 20c)
 రిక్తః సర్వో భవతి హి లఘుః పూర్ణతా గౌరవాయ || ౮౦ || (Megha 20d)
 నీపం దృష్ట్వా హరితకపిశం కేసరైరర్ధరూఢైః || ౮౧ || (Megha 21a)
 ఆవిర్భూతప్రథమముకులాః కన్దలీశ్చానుకచ్ఛమ్ || ౮౨ || (Megha 21b)
 దగ్ధారణ్యేష్వధికసురభిం గన్ధమాఘ్రాయ చోర్వ్యాః || ౮౩ || (Megha 21c)
 సారఙ్గాస్తే జలలవముచః సూచయిష్యన్తి మార్గమ్ || ౮౪ || (Megha 21d)
 దుత్పశ్యామి ద్రుతమపి సఖే మత్ప్రియార్థం యియాసోః || ౮౫ || (Megha 22a)
 కాలక్షేపం కకుభసురభౌ పర్వతే పర్వతే తే || ౮౬ || (Megha 22b)
 శుక్లాపాక్షైః సజలనయనైః స్వాగతీకృత్య కేకాః || ౮౭ || (Megha 22c)
 ప్రత్యుద్యాతః కథమపి భవాన్ గన్తుమాశు వ్యవస్యేత్ || ౮౮ || (Megha 22d)
 పాణ్డుచ్చాయోపవనవృతయః కేతకైః సూచిభిన్నైః || ౮౯ || (Megha 23a)
 నీడారమ్భైర్గృహబలిభుజామాకులగ్రామచైత్యాః || ౯౦ || (Megha 23b)
 త్వయ్యాసన్నే పరిణతఫలశ్యామజమ్బూవనాంతాః || ౯౧ || (Megha 23c)
 సమృత్స్యన్తే కతిపయదిసన్ధాయహంసా దశార్ణాః || ౯౨ || (Megha 23d)
 తేషాం దిక్షు ప్రథితవిదిశాలక్షణాం రాజధానీమ్ || ౯౩ || (Megha 24a)

గత్వా సద్యః ఫలమపి మహత్కాముకత్వస్య లబ్ధా || ౯౪ || (Megha 24b)
 తీరోపాన్తస్సనితసుభగం పాస్యసి స్వాదు యత్ర || ౯౫ || (Megha 24c)
 సఖ్రూభక్తం ముఖమివ పయో వేత్రవత్యాశ్చలోర్మి || ౯౬ || (Megha 24d)
 నీచైరాఖ్యం గిరిమధివసేస్తత్ర విశ్రాన్తిహేతోః || ౯౭ || (Megha 25a)
 త్వత్సమ్పూర్కాతువులకీతమివ ప్రౌఢపుష్పైః కదమైష్ఠైః || ౯౮ || (Megha 25b)
 యః పణ్యస్తీరతిపరిమలోద్ధారిభిర్నాగరాణామ్ || ౯౯ || (Megha 25c)
 ఉద్ధామాని ప్రథయతి శిలావేశ్మభిర్యోవనాని || ౧౦౦ || (Megha 25d)
 విశ్రాన్తః సన్వృజ వననదీతీరజానాం నిపిళ్ళు- (Megha 26a)
 న్నుద్వ్యానానాం నవజలకణైర్వ్యాధికాజాలకాని || ౧౦౧ || (Megha 26b)
 గణ్డనేద్వాపనయనరుజాక్లాన్తకర్ణోత్పలానాం (Megha 26c)
 ఛాయాదానాత్క్షణపరిచితః పుష్పలావీముఖానామ్ || ౧౦౨ || (Megha 26d)
 వక్రః పథా యదపి భవతః ప్రస్థితస్యోత్తరాశాం (Megha 27a)
 సాధోత్సక్తప్రణయవిముఖో మా స్మ భూరుజ్జయిన్యాః || ౧౦౩ || (Megha 27b)
 విద్యుద్ధామస్ఫురితచకితైర్యత్ర పౌరాణనానాం (Megha 27c)
 లోలాపాక్షైర్వృది న రమసే లోచనైర్వళ్ళితః స్యాః || ౧౦౪ || (Megha 27d)
 విచిక్షోభస్తనితవిహగశ్రేణీకాళ్ళీగుణాయాః (Megha 28a)
 సంసర్పన్త్యాః స్థలితసుభగం దర్శితావర్తనాభేః || ౧౦౫ || (Megha 28b)
 నిర్విన్యాయాః పథి భవ రసాభ్యన్తరః సన్నిపత్య (Megha 28c)
 స్త్రీణామాద్యం ప్రణయవచనం విభ్రమో హి ప్రియేషు || ౧౦౬ || (Megha 28d)
 వేణీభూతప్రతనుసలిలా తామతీతస్య సిన్ధుః (Megha 29a)
 పాణ్డుచ్చాయాతలరుహతరుభ్రంశిభిరీరపరైః || ౧౦౭ || (Megha 29b)
 సౌభాగ్యం తే సుభగ ! విరహావస్థయా వ్యజ్ఞాయస్తీ (Megha 29c)
 కార్మ్యం యేన త్యజతి విధినా స త్వయైవోపపాద్యః || ౧౦౮ || (Megha 29d)
 ప్రాప్యోవస్తీసుదయనకథాకోవిదగ్రామవృద్ధాన్ (Megha 30a)
 పూర్వోద్దిష్టామనుసర పురీం శ్రీవిశాలాం విశాలామ్ || ౧౦౯ || (Megha 30b)
 స్వల్పీభూతే సుచరితఫలే స్వర్గిణాం గాం గతానాం (Megha 30c)
 శేషైః పుణ్యైర్వృత్తమివ దివః కాన్తిమత్థణ్ణమేకమ్ || ౧౧౦ || (Megha 30d)
 దీర్ఘీకుర్వస్వటు మదకలం కూజితం సారసానాం (Megha 31a)
 ప్రత్యూషేషు స్ఫుటితకమలామోదమైత్రికషాయః || ౧౧౧ || (Megha 31b)
 యత్ర స్త్రీణాం హరతి సురతగ్ధానిమక్లగ్నసుకూలః (Megha 31c)
 శిప్రావాతః ప్రియతమ ఇవ ప్రార్థనాచాటుకారః || ౧౧౨ || (Megha 31d)

ప్రద్యోతస్య ప్రియ ! దుహితరం వత్సర్జోఽత్ర జహే | (Megha 33a)
 హైమం తాలద్రుమభవనమభూదత్ర తస్యైవ రాజ్ఞు (Megha 33b)
 అత్రోద్భాస్తిస్తః కిల నలగిరిః స్తమ్భముత్పాట్య దర్షా- (Megha 33c)
 దిత్యాగస్తూన్ రమయతి జనో యత్ర బన్ధనానభిజ్ఞః || ౧౧౪ || (Megha 33d)
 హారాంస్తారాంస్తరలగుటికాన్కోటిశః శక్కుశుక్తిః (Megha 32a)
 శష్యశ్యామాన్మరకతమణీసున్మయాఖప్రోహన్ || ౧౧౫ || (Megha 32b)
 దృష్ట్వా యస్యా విపణీరచితాన్విద్రుమాణాం చ భక్తాన్ (Megha 32c)
 సంలక్ష్యన్తే నలనిధయస్తోయమాత్రావశేషాః || ౧౧౬ || (Megha 32d)
 జాలోద్గిరైరుపచితవపుః కేశసంస్కారధూపై- (Megha 34a)
 ర్భస్మప్రీత్యా భవనశిఖిభిర్దత్తనృత్తోపహారః || ౧౧౭ || (Megha 34b)
 హర్మ్యోష్యస్యాః కుసుమసురభిష్యధ్వఖిన్నాన్తరాత్మా (Megha 34c)
 నీత్వా ఖేదం లలితవనితాపాదరాగాజ్కతేషు || ౧౧౮ || (Megha 34d)
 ద్భర్తుః కణ్ఠచ్ఛిరితి గణైః సాదరం వీక్ష్యమాణః || ౧ || (Megha 35a)
 పుణ్యం యాయాస్త్రిభువనగురోర్ధామ చణ్డిశ్వరస్య || ౨ || (Megha 35b)
 ర్ధూతోద్ధానం కువలయరజోగన్ధిభిర్దన్తవత్యాః || ౩ || (Megha 35c)
 తోయక్రీడానిరతయువతిస్నానతిక్తైర్మరుద్భిః || ౪ || (Megha 35d)
 రప్యన్యస్మిజ్జలధర ! మహాకాలమాసాద్య కాలే || ౫ || (Megha 36a)
 స్థాతవ్యం తే నయనవిషయం యావదత్యేతి భానుః || ౬ || (Megha 36b)
 కుర్వన్ సన్ధ్యాబలివటహతాం శూలినః శ్లాఘనీయామ్ || ౭ || (Megha 36c)
 రామన్యాణాం ఫలమవికలం లప్స్యనే గర్జితానామ్ || ౮ || (Megha 36d)
 పాదన్యాసకృణితరసనాస్తత్ర లీలావధూతై || ౯ || (Megha 37a)
 రత్నచ్ఛాయాఖచితవలిభిశ్చామరైః క్లాన్తహస్తాః || ౧౦ || (Megha 37b)
 వేశ్యాప్యస్తో నఖపదసుఖాన్ ప్రాప్య వర్షాగ్రబిన్దూన్ || ౧౧ || (Megha 37c)
 ఆమోక్ష్యన్తే త్వయి మధుకరశ్రేణీదీర్ఘాన్ కటాక్షాన్ || ౧౨ || (Megha 37d)
 పశ్చాదుచ్చైర్భుజతరవనం మణ్డలేనాఽభి లీనః || ౧౩ || (Megha 38a)
 సాన్యం తేజః ప్రతివజపాపుష్పరక్తం దధానః || ౧౪ || (Megha 38b)
 నృత్యారమ్భే హర పశుపతేరార్ధనాగాజినేచ్ఛామ్ || ౧౫ || (Megha 38c)
 శాన్తోద్వేగస్త్రిమితనయనం దృష్ట్వభక్తిర్భవాన్యా || ౧౬ || (Megha 38d)
 గచ్ఛన్తీనాం రమణవసతిం యోషితాం తత్ర నక్తమ్ || ౧౭ || (Megha 39a)
 రుద్ధాలోకే నరపతిపథే సూచిభేద్వైస్తమోభిః || ౧౮ || (Megha 39b)
 సౌదామిన్యా కనకనికషస్నిగ్ధయా దర్శయోర్వీమ్ || ౧౯ || (Megha 39c)

- తోయోత్సర్గస్తనితముఖరో మా స్మ భూర్విక్లవాస్తాః ॥ ౨౦ ॥ (Megha 39d)
- తాం కస్యాఞ్చిద్భవనవలభౌ సుప్తపారావతాయా (Megha 40a)
- నీత్వా రాత్రీం చిరవిలసనాత్ ఖిన్నవిద్యుత్కలత్రః ॥ ౨౧ ॥ (Megha 40b)
- దృష్టే సూర్యే పునరపి భవాన్ వాహయేదధ్వశిష్టం (Megha 40c)
- మన్దాయస్తే న ఖలు సుహృదామభ్యుపేతార్థకృత్యాః ॥ ౨౨ ॥ (Megha 340d)
- తస్మిన్కాలే నయనసలిలం యోషితాం ఖణ్డితానాం (Megha 41a)
- శాన్తిం నేయం ప్రణయిభిరతో వర్త్య భానోష్ట్యజాశు ॥ ౨౩ ॥ (Megha 41b)
- ప్రాలేయాస్తం కమలవదనాత్సోఽపి హర్తుం నలిన్యాః (Megha 41c)
- ప్రత్యావృత్తస్వయి కరరుధి స్యాదనల్పాభ్యసూయః ॥ ౨౪ ॥ (Megha 41d)
- గమ్భిరాయాః పయసి సరితశ్చేతసీవ ప్రసన్నే (Megha 42a)
- ఛాయాత్మాఽపి ప్రకృతిసుభగో లప్స్యతే తే ప్రవేశమ్ ॥ ౨౫ ॥ (Megha 42b)
- తస్మాదస్యాః కుముదవిశదాన్యర్హసి త్వం న ధైర్యా- (Megha 42c)
- నోఘీకర్తుం చటులశఫరోద్వర్తనప్రేక్షితాని ॥ ౨౬ ॥ (Megha 42d)
- తస్యాః కిఞ్చిత్కరధృతమివ ప్రాప్తవానీరశాఖం (Megha 43a)
- హృత్వా నీలం సలిలవసనం ముక్తరోధోనితమృమ్ ॥ ౨౭ ॥ (Megha 43b)
- ప్రస్థానం తే కథమపి సఖే లమృమానస్య భావి (Megha 43c)
- జ్ఞాతాస్యాదో వివృతజఘనా కో విహతుం సమర్థః ॥ ౨౮ ॥ (Megha 43d)
- త్వన్నిష్యన్తోచ్చసితవసుధాగన్ధసమృర్కరమ్యః (Megha 44a)
- స్తోతోరన్యధ్వనితమధురం దన్తిభిః పీయమానః ॥ ౨౯ ॥ (Megha 44b)
- నీచైర్వాస్యత్యుపజిగమిషోర్ధేవ పూర్వం గిరిం తే (Megha 44c)
- శీతో వాయుః పరిణమయితా కాననోదుమ్బరాణామ్ ॥ ౩౦ ॥ (Megha 44d)
- తత్ర స్కన్దం నియతవసతిం పుష్పమేఘీకృతాత్మా (Megha 45a)
- పుష్పాసారైః స్పృషయతు భవాన్వ్యమగజ్ఞాజలార్ధ్రైః ॥ ౩౧ ॥ (Megha 45b)
- రక్షాహేతోర్నువశశిభృతా వాసవీనాం చమూనా- (Megha 45c)
- మత్స్యాదిత్యం హుతవహముఖే సంభృతం తద్ధి తేజః ॥ ౩౨ ॥ (Megha 45d)
- జ్యోతిర్లేఖావలయి గలితం యస్య బర్హం భవానీ (Megha 46a)
- పుత్రప్రేక్షమా కువలయపదప్రాపి కర్ణే కరోతి ॥ ౩౩ ॥ (Megha 46a)
- ధౌతాపాఙ్గం హరశశిరుచా పావకేస్తం మయూరం (Megha 46c)
- పశ్చాద్దిగ్రహణగురుభిర్గర్జితైర్నర్తయేథాః ॥ ౩౪ ॥ (Megha 46d)
- ఆరధ్యైసం శరవణభవం దేవముల్లజ్జితాధ్వా (Megha 47a)
- సిద్ధద్వన్దైర్జలకణభయాదీవ్వణిభిర్ముక్తమార్గః ॥ ౩౫ ॥ (Megha 47b)

వ్యాలమ్బేథాః సురభితనయాలమ్బుజాం మానయిష్యన్ (Megha 47c)
 స్రోతోమూర్త్యా భువి పరిణతాం రన్తిదేవస్య కీర్తిమ్ || 3౬ || (Megha 47d)
 త్వయ్యాదాతుం జలమవనతే శారిణో వర్ణచారే || 3౭ || (Megha 48a)
 తస్యాః సిన్ధోః పృథుమపి తనుం దూరభావాత్ప్రవాహమ్ || 3౮ || (Megha 48b)
 ప్రేక్షిష్యన్తే గగనగతయో నూనమావర్జ్య దృష్టిః || 3౯ || (Megha 48c)
 ఏకం ముక్తాగుణమివ భువః స్థూలమధ్యేన్ద్రనీలమ్ || ౪౦ || (Megha 48d)
 తాముత్తీర్య ప్రజ పరిచితభ్రూలతావిభ్రమాణామ్ || ౪౧ || (Megha 49a)
 పక్షోత్థేపాదుపరివిలసత్కృష్ణశరప్రభాణామ్ || ౪౨ || (Megha 49b)
 కున్దక్షేపానుగమధుకరశ్రీముషామాతృబిమ్బమ్ || ౪౩ || (Megha 49c)
 పాత్రికుర్వన్దశపురవధూనేత్రకౌతూహలానామ్ || ౪౪ || (Megha 49d)
 బ్రహ్మోవర్తం జనపదమథ చ్ఛాయయా గాహమానః || ౪౫ || (Megha 50a)
 క్షేత్రం క్షత్రప్రధనపిశునం కౌరవం తద్ భజేథాః || ౪౬ || (Megha 50b)
 రాజన్యానాం శితశరశతైర్యత్ర గాణీవధన్వా (Megha 50c)
 ధారాపాతైస్త్యమివ కమలాన్యభ్యవర్షన్ముఖాని || ౪౭ || (Megha 50d)
 హిత్వా హాలామభిమతరసాం రేవతీతోచనాఙ్కామ్ || ౪౮ || (Megha 51a)
 బన్ధస్నేహాత్సమరవిముఖో లాఙ్గలీ యాః సిషేవే || ౪౯ || (Megha 51b)
 కృత్వా తాసామభిగమమపాం సౌమ్య సారస్వతీనాం (Megha 51c)
 అన్తఃశుద్ధస్త్యమపి భవితా వర్ణమాత్రేణ కృష్ణః || ౫౦ || (Megha 51d)
 తస్మాద్గచ్ఛేరనుకనఖలం శైలరాజావతీరామ్ || ౫౧ || (Megha 52a)
 జహ్నోః కన్యాం సగరతనయస్వర్గసోపానపక్షిమ్ || ౫౨ || (Megha 52b)
 గౌరీ వక్త్రభ్రుకుటిరచనాం యా విహస్యేవ ఘేనైః (Megha 52c)
 శమోభిః కేశగ్రహణమకరోద్దిన్దులగ్నోర్మిహస్తా || ౫౩ || (Megha 52d)
 తస్యాః పాతుం సురగజ ఇవ వ్యోమ్ని పూర్వార్థలమీప్తి || ౫౪ || (Megha 53a)
 త్వం చేదచ్చస్పృటికవిశదం తర్కయేస్తీర్కగమ్భః || ౫౫ || (Megha 53b)
 సంసర్పన్త్యా సపది భవతః స్రోతసి చ్ఛాయయా సా (Megha 53c)
 స్యాదస్థానోపగతయమునాసఙ్గమేవాభిరామా || ౫౬ || (Megha 53d)
 న్నాసీనానాం సురభితశిలం నాభిగన్దైర్మృగాణామ్ || ౫౭ || (Megha 54a)
 ప్రస్యా ఏవ ప్రభవమచలం ప్రాప్య గౌరం తుషారైః || ౫౮ || (Megha 54b)
 వక్ష్యన్యధ్యశ్రమవినయనే తస్య శ్శృంగే నిషణ్ణః (Megha 54c)
 శోభాం శుభ్రత్రినయనవృషోత్థాతపజ్కోపమేయామ్ || ౫౯ || (Megha 54d)
 తం చేద్వాయో సరతి సరలస్కన్ధసఙ్ఖట్టజన్మా || ౬౦ || (Megha 55a)

- బాధేతోల్కాక్షపితవమరీబాలభారో దవాగ్నిః || ౬౧ || (Megha 55b)
 అర్హస్యేనం శమయితుమలం వారిధారాసహస్రై- (Megha 55c)
 రాపన్నార్ద్రప్రశమనఫలాః సమృద్ధో హ్యుత్తమానామ్ || ౬౨ || (Megha 55d)
 యే సంరమ్భాత్పతనరభసాస్వాఙ్గభక్తాయ తస్మిన్ (Megha 56a)
 ముక్తాధాన్యం సపది శరభా లఙ్ఘయేయుర్భవన్తమ్ || ౬౩ || (Megha 56b)
 తాన్కుర్వీథాస్తుములకరకావృష్టిహాసావకీర్ణాన్ (Megha 56c)
 కేషాం న స్యుః పరిభవపదం నిష్ఫలారమ్భయత్నాః || ౬౪ || (Megha 56d)
 తత్ర వ్యక్తం దృషదీ చరణన్యాసమధేన్ద్రమాలే- (Megha 57a)
 శశ్వత్సిద్ధైరుపహృతబలిం భక్తినమ్రః పరీయాః (Megha 57b)
 యస్మిన్దృష్టే కరణవిగమాదూర్ధ్వముద్ధూతపాపాః (Megha 57c)
 కల్పిష్యన్తే స్థిరగణపదప్రాప్తయే శ్రద్ధధానాః || ౬౬ || (Megha 57d)
 శబ్దాయన్తే మధురమనిలైః కీచకాః పూర్వమాణాః (Megha 58a)
 సంరక్తాభిస్త్రిపురవిజయో గీయతే కిన్నరీభిః || ౬౭ || (Megha 58b)
 నిర్హ్రాదీ తే మురవ ఇవ చేత్కన్దరీషు ధ్వనిః స్యాత్ (Megha 58c)
 సగ్గీతార్థో నను పశుపతేస్తత్ర భావీ సమస్తః || ౬౮ || (Megha 58d)
 ప్రాలేయాద్రేరుపతటమతిక్రమ్య తాన్స్తాన్ విశేషాన్ (Megha 59a)
 హంసద్వారం భృగుపతియశోవర్త్రయత్ క్రౌఞ్చరన్ధ్రమ్ | (Megha 59b)
 తేనోదీచీం దిశమనుసరేస్త్రిర్యగాయామశోభీ | (Megha 59c)
 శ్యామః పాదో బలినియమనే౭భ్యుద్యతస్యేవ విష్ణోః || ౬౦ || (Megha 59d)
 గత్వా చోర్ధ్వం దశముఖభుజోచ్ఛాస్యసితప్రస్థసన్ధేః | (Megha 60a)
 కైలాసస్య త్రిదశవనితాదర్పణస్యాతిథిః స్యాః || ౬౧ || (Megha 60b)
 శ్చృగ్గోచ్ఛాయైః కుముదవిశదైర్యో వితత్య స్థితః ఖమ్ | (Megha 60c)
 రాశీభూతః ప్రతిదిసమివ త్ర్యమ్బకస్యాట్టహాసః || ౬౨ || (Megha 60d)
 ఉత్పశ్యామి త్వయి తటగతే స్నిగ్ధభిన్నాఙ్గానాభే (Megha 61a)
 సద్యఃకృత్తద్విరదదశనచ్ఛేదగౌరస్య తస్య (Megha 61b)
 లీలామద్రైః స్తిమితనయనప్రేక్షణీయాం భవిత్రీ- (Megha 61c)
 మంసన్యస్తే సతి హలభృతో మేచకే వాససీవ || ౬౪ || (Megha 61d)
 తస్మిన్స్త్విత్వా భుజగవలయం శమ్భునా దత్తహస్తా (Megha 62a)
 క్రీడాశైలే యది చ విహరేత్పాదచారేణ గౌరీ (Megha 62b)
 భగ్గీభక్త్యా విరచితవపుః స్తమ్భితాన్తర్జ్వలౌఘః (Megha 62c)
 సోపానం త్వం కురు మణితటారోహణాయాగ్రచారి || ౬౬ || (Megha 62d)

- తత్రావశ్యం వలయకులిశోద్ధట్టనోద్గీర్ణతోయం (Megha 63a)
నేష్యన్తి త్వాం సురయువతయో యస్తధారాగృహత్యమ్ || ౭౭ || (Megha 63b)
తాభ్యో మోక్షో యది తవ సఖే ఘర్మలబ్ధస్య న స్యాత్ (Megha 53c)
క్రీడాలోలాః శ్రవణపరుషైర్గర్జితైభీషయేస్తాః || ౭౮ || (Megha 63d)
హేమామ్భోజప్రసవి సలిలం మానసస్యాఽఽదదానః (Megha 64)
కుర్వన్కామం క్షణముఖపటప్రీతిమైరావణస్య || ౭౯ || (Megha 64b)
ధున్వన్కల్పద్రుమకిసలయాన్యంశుకాని స్వవతైః (Megha 64c)
నానాచేష్టైర్జలద లలితైర్నిర్విశేస్తం నగేన్ద్రమ్ || ౮౦ || (Megha 64d)
తస్యోత్పన్నే ప్రణయిన ఇవ స్తన్దగ్గ్ణాదుకూలామ్ || ౮౧ || (Megha 65a)
న్న త్వం దృష్ట్వా న పునరలకాం జ్ఞాస్యసే కామచారిన్ || ౮౨ || (Megha 65b)
యా వః కాలే వహతి సలిలోద్ధారముచ్చైర్విమానా || ౮౩ || (Megha 65c)
ముక్తాజాలగ్రథితమలకం కామినీవాభ్రవృన్దమ్ || ౮౪ || (Megha 65d)
విద్యుత్స్వన్నం లలితవనితాః సేన్ద్రవాపం సచిత్రాః || ౮౫ || (Megha 66a)
సగ్గీతాయ ప్రహతమురజాః స్నిగ్ధపర్జన్యఘోషమ్ || ౮౬ || (Megha 66b)
మన్దస్తోయం మణిమయభువన్సుక్రమభ్రంలిహోగ్రాః || ౮౭ || (Megha 66c)
ప్రాసాదాస్వాం తులయితుమలం యత్ర తైస్సైర్విశేషైః || ౮౮ || (Megha 66d)
యత్ర స్త్రీణాం ప్రియతమభుజోచ్ఛాసితాలిగ్గీతానామ్ || ౮౯ || (Megha 75a)
మగ్గ్లానిం సురతజనితాం తన్తుజాలావలమ్భాః || ౯౦ || (Megha 75b)
స్వత్సంరోధాపగమవిశదైశ్చన్ద్రపాదైర్నిశీధే || ౯౧ || (Megha 75c)
వ్యాలుమ్పన్తి స్ఫుటజలలవన్యన్దినశ్చన్ద్రకాన్తాః || ౯౨ || (Megha 75d)
గత్యుత్కమాప్రదలకపతితైర్మత్ర మన్దారపుష్పైః || ౯౩ || (Megha 76a)
క్లుప్తచ్ఛేదైః కనకకమలైః కర్ణవిభ్రంశిభిశ్చ || ౯౪ || (Megha 76b)
ర్ముక్తాజాలైః స్తనపరిసరచ్చిన్నసూత్రైశ్చ హారైః || ౯౫ || (Megha 76c)
నైశో మార్గః సవితురుదయే సూచ్యతే కామినీనామ్ || ౯౬ || (Megha 76d)
మానన్దోత్థం నయనసలిలం యత్ర నాఽన్వైర్నిమిత్తైః || ౯౭ || (Megha 70a)
న్నాన్యస్తాపః కుసుమశరజాదిష్టసంయోగసాధ్యాత్ || ౯౮ || (Megha 70b)
న్నాప్యన్యత్ర ప్రణయకలహోద్విప్రయోగోపపత్తిః || ౯౯ || (Megha 70c)
విత్రేశానాం న చ ఖలు వయో యావనాదన్యదస్తి || ౧౦౦ || (Megha 70d)
యత్రోన్మత్తభ్రమరముఖరాః పాదపా నిత్యపుష్పాః || ౧౦౧ || (Megha 69a)
హంసశ్రేణీరచితరశనా నిత్యపద్మా నలిన్యః || ౧౦౨ || (Megha 69b)
కేకోత్కణ్ఠా భవనశిఖినో నిత్యభాస్వత్కలాపాః || ౧౦౩ || (Megha 69c)

న్నిత్యజ్యోత్స్నాప్రతిహతతమోవృత్తిరమ్యాః ప్రదోషాః ॥ ౧౦౪ ॥ (Megha 69d)
 హస్తే లీలాకమలమలకే బాలకున్దానువిధమ్ ॥ ౧౦౫ ॥ (Megha 68a)
 ర్మీతా లోధ్రప్రసవరజసా పాణ్ణుతామానసశ్రీః ॥ ౧౦౬ ॥ (Megha 68b)
 చూడాపాశే నవకురబకం చారు కర్ణే శిరీషమ్ ॥ ౧౦౭ ॥ (Megha 68c)
 సీమనే చ త్వదుపగమజం యత్ర సేవం వధూనామ్ ॥ ౧౦౮ ॥ (Megha 68d)
 యస్యాం యజ్ఞాః సితమణిమయాన్యేత్య హర్మ్యస్థలాని ॥ ౧౦౯ ॥ (Megha 71a)
 జ్యోతిశ్చాయాకుసుమరచనాన్యత్తమస్త్రీసహాయాః ॥ ౧౧౦ ॥ (Megha 71b)
 మాసేవన్తే మధు రతిఫలం కల్పవృక్షప్రసూతమ్ ॥ ౧౧౧ ॥ (Megha 71c)
 స్త్యధమీర్ధస్వినిషు మధురం పుష్కరేష్వాహతేషు ॥ ౧౧౨ ॥ (Megha 71d)
 నీవీబన్తోచ్ఛ్విసితశిథిలం యత్ర బిమ్బాధరాణామ్ ॥ ౧౧౩ ॥ (Megha 73a)
 క్షేమం రాగాదనిభృతకరేష్వాక్షిపత్సు ప్రియేషు ॥ ౧౧౪ ॥ (Megha 73b)
 అర్చిస్తుజ్ఞానభిముఖమపి ప్రాప్య రత్నప్రదీపాన్ ॥ ౧౧౫ ॥ (Megha 73c)
 ప్రీతామూఢానాం భవతి విఫలప్రేరణా చూర్ణముష్టిః ॥ ౧౧౬ ॥ (Megha 73d)
 నేతా సీతాః సతతగతినా యద్విమానాగ్రభూమీః ॥ ౧౧౭ ॥ (Megha 74a)
 ఆలేఖ్యానాం స్వజలకణికాదోషముత్పాద్య సద్యః ॥ ౧౧౮ ॥ (Megha 74b)
 శక్ష్మాస్పృష్టా ఇవ జలముచస్త్యాదృశా యత్ర జాలైః- (Megha 74c)
 ర్ధూమోద్ధారానుకృతినిపుణా జర్జరా నిష్పతన్తి ॥ ౧ ॥ (Megha 74d)
 మన్దాకిన్యాః సలిలశిశిరైః సేవ్యమానా మరుద్భిః (Megha 72a)
 మన్దారాణాం తటవనరుహం ఛాయయా వారితోష్ణాః ॥ ౨ ॥ (Megha 72b)
 అన్యేష్టవైః కనకసికతముష్టినిక్షేపగూఢైః (Megha 72c)
 సక్ష్మీడన్తే మణిభిరమరప్రార్థితా యత్ర కన్యాః ॥ ౩ ॥ (Megha 72d)
 అక్షయ్యాన్తర్భవననిధయః ప్రత్యహం రక్తకణ్ఠైః- (Megha 77a)
 రుద్గాయద్భిర్ధనపతియశః కిన్సరైర్యత్ర సార్థమ్ ॥ ౪ ॥ (Megha 77b)
 వైభ్రాజాఖ్యం విబుధవనితావారముఖ్యాసహాయాః (Megha 77c)
 బద్ధాలాపా బహిరుపవనం కామినో నిర్విశన్తి ॥ ౫ ॥ (Megha 77d)
 వాసశ్చిత్రం మధు నయనయోర్విభ్రమాదేశదక్షం (Megha 78a)
 పుష్పోద్భేదం సహ కిసలయైర్భూషణానం వికల్పమ్ ॥ ౬ ॥ (Megha 78b)
 లాజ్వాలాగం చరణకమలన్యాసయోగ్యం చ యస్మిన్ (Megha 78c) var యస్యాం
 ఏకః సూతే సకలమబలామణ్ణనం కల్పవృక్షః ॥ ౭ ॥ (Megha 78d)
 పత్రశ్యామా దినకరహయస్పర్ధినో యత్ర వాహాః (Megha 67a)
 తైలోదగ్రాస్త్యమివ కరిణో వృష్టిమన్తః ప్రభేదాత్ ॥ ౮ ॥ (Megha 67b)

- యోధాగ్రణ్యః ప్రతిదశముఖం సంయుగే తస్థివాంసః (Megha 67c)
 ప్రత్యాదిష్టాభరణరుచయశ్చన్ద్రహాసప్రణాక్షైః || ౯ || (Megha 67d)
 మత్వా దేవం ధనపతిసఖం యత్ర సాక్షాద్వసంతం (Megha 79a)
 ప్రాయశ్చాపం న వహతి భయాన్మన్మథః షట్పదజ్యమ్ || ౧౦ || (Megha 79b)
 సభ్రూభక్తప్రహితనయనైః కామిలక్ష్యేష్యమోషై- (Megha 79c)
 స్తస్యాఽఽరమృశ్చతురవనితావిభ్రమైరేవ సిద్ధః || ౧౧ || (Megha 79d)
 తత్రాగారం ధనపతిగృహానుత్తరేణాఽస్మదీయం (Megha 80a)
 దూరాలక్ష్యం సురపతిధనుశ్చారుణా తోరణేన || ౧౨ || (Megha 80b)
 యస్యోద్యానే కృతకతనయో వర్ధితః కాస్తయా మే (Megha 80c)
 హస్తపాప్యస్తబకనమితో బాలమన్దారవృక్షః || ౧౩ || (Megha 80d)
 వాపి చాఽస్మిన్మరకతశిలాబద్ధసోపానమార్గా (Megha 81a)
 హైమైః స్ఫిటా వికచకమల్లైర్ధిర్లవైదూర్యనాలైః || ౧౪ || (Megha 81b)
 తస్యాస్తోయే కృతవసతయో మానసం సన్నికృష్టం (Megha 81c)
 నాధ్యాస్యన్తి వ్యపగతశుచస్వామపి ప్రేక్ష్య హంసాః || ౧౫ || (Megha 81d)
 తస్యాస్తీరే విహిశఖరః పేతలైర్న్యసీలైః (Megha 82a)
 క్రీడాశైలః కనకకదలీవేష్టనప్రేక్షణీయః || ౧౬ || (Megha 82b)
 మద్గేహిన్యా ప్రియ ఇతి సఖే చేతసా కాతరేణ (Megha 82c)
 ప్రేక్ష్యోపాస్తస్ఫురితతడితం త్వాం తమేవ స్మరామి || ౧౭ || (Megha 82d)
 తస్వి శ్యామా శిఖరదశనా పక్కబిమ్బాధరోష్ఠీ || ౧౮ || (Megha 87a)
 మధ్యే జ్ఞామా చకితహరిణీప్రేక్షణా నిమ్ననాభిః || ౧౯ || (Megha 87b)
 శ్రోణీభారాదలసగమనా స్తోకనమ్రా స్తనాభ్యామ్ || ౨౦ || (Megha 87c)
 యా తత్ర స్యాద్యువతివిషయా సృష్టిరాద్యేవ ధాతుః || ౨౧ || (Megha 87d)
 తాం జానీయాః పరిమితకథాం జీవితం మే ద్వితీయమ్ || ౨౨ || (Megha 88a)
 దూరీభూతే మయి సహచరే చక్రవాకీమివైకామ్ || ౨౩ || (Megha 88b)
 గాఢోత్కణ్ఠాగురుషు దివసేష్యేషు గచ్ఛత్సు బాలా || ౨౪ || (Megha 88c)
 జాతా మనేశ్య శిశిరమథితాం పద్మినీవాన్యరూపా || ౨౫ || (Megha 88d)
 నూనం తస్యాః ప్రబలరుదితోచ్ఛాననేత్రం బహూనాం (Megha 89a)
 నిశ్వాసానామశిశిరతయా భిన్నవర్ణాధరోష్ఠమ్ || ౨౬ || (Megha 89b)
 హస్తన్యస్తం ముఖమసకలవ్యక్తి లమ్బాలకత్వా- (Megha 89c)
 ద్విందోరైన్యం త్వదుపసరణక్లిష్టకాన్తేర్భిభర్తి || ౨౭ || (Megha 89d)
 రక్తాశోకశ్చలకిసలయః కేసరశ్చాత్ర కాస్తః (Megha 83a)

- ప్రత్యాసన్నౌ కురబకవృతేర్మాధవీమణ్ణపస్య || ౨౮ || (Megha 83b)
 ఏకః సఖ్యాస్తవ సహ మయా వామపాదాభిలాషీ (Megha 83c)
 కాక్షత్స్యన్యో వదనమదిరాం దోహదచ్చద్మనాఽస్యాః || ౨౯ || (Megha 83d)
 తన్మధ్యే చ స్ఫటికఫలకా కాఞ్చనీ వాసయష్టి- (Megha 84a)
 రూమలే బద్ధా మణిభిరనతిప్రాథవంశప్రకాశైః || ౩౦ || (Megha 84b)
 తాలైః శిఞ్జావలయసుభగైః కాన్తయా నర్తితో మే (Megha 84c)
 యామధ్యాన్తే దివసవిగమే నీలకణః సుహృద్వః || ౩౧ || (Megha 84d)
 ఏభిః సాధో హృదయనిహితైర్లక్షణైర్లక్షయేథాః (Megha 85a)
 ద్వారోపాన్తే లిఖితవపుషౌ శఙ్ఖవద్మౌ చ దృష్ట్యా || ౩౨ || (Megha 85b)
 జ్ఞామచ్ఛాయం భవనమధునా మద్వియోగేన నూనం (Megha 85c)
 సూర్యాపాయే న ఖలు కమలం పుష్యతి స్వామభిఖ్యామ్ || ౩౩ || (Megha 85d)
 గత్వా సద్యః కలభతనుతా శీఘ్రసమ్పాతహేతోః (Megha 86a)
 క్రీడాశైలే ప్రథమకథితే రమ్యసానౌ నిషణ్ణః || ౩౪ || (Megha 86b)
 అర్హస్యస్తర్భవనపతితాం కర్తుమల్పాలపభాసం (Megha 86c)
 ఖద్యోతాలీవిలసితనిభాం విద్యుదున్మేషదృష్టిమ్ || ౩౫ || (Megha 86d)
 ఆలోకే తే నివతతి పురా సా బలివ్యాకులా వా (Megha 90a)
 మత్సాదృశ్యం విరహతను వా భావగమ్యం లిఖన్తీ || ౩౬ || (Megha 90b)
 పృచ్ఛన్తీ వా మధురవచనాం సారికాం పఞ్జరస్థాం (Megha 90c)
 కచ్చిత్పర్తుః స్మరసి రసికే త్వం హి తస్య ప్రియేతి || ౩౭ || (Megha 90d)
 ఉత్సజ్గే వా మలినవసనే సౌమ్య నిక్షిప్య వీణాం (Megha 91a)
 మద్గోత్రాఙ్కం విరచితపదం గేయముద్గాతుకామా | (Megha 91b)
 తస్మిన్సర్వాయ నయనసలితైః సారయిత్యా కథఞ్చత్ (Megha 91c)
 భూయో భూయః స్వయమపి కృతాం మూర్చ్ఛనాం విస్మరన్తీ || ౩౯ || (Megha 91d)
 శేషాన్మాసాన్ విరహాదివసస్థాపితస్యాఽవధేర్వా (Megha 92a)
 ఏన్యస్యన్తీ భువి గణనయా దేహలీముక్తపుష్పైః (Megha 92b)
 సమ్భోగం వా హృదయనిహితారమ్భమాస్వాదయన్తీ | (Megha 92c)
 ప్రాయేణైతే రమణవిరహేష్యఙ్గనానాం వినోదాః || ౪౦ || (Megha 92d)
 సవ్యాపారామహాని న తథా పీడయేద్విప్రయోగః | (Megha 93a)
 శక్యే రాత్రౌ గురుతరశుచం నిర్వినోదాం సఖీం తే || ౪౧ || (Megha 93b)
 ర్మత్సన్దైశ్చైః సుఖయతుమతః పశ్య సాధీవం నిశీధే | (Megha 93c)
 తామున్నిద్రామవనిశయనాం సౌధవతాయనస్థః || ౪౩ || (Megha 93d)

మాధిక్షామాం విరహశయనే సన్నిషణ్ణైకపార్వామ్ | (Megha 94a)
 ప్రాచీమూలే తనుమివ కలామాత్రశేషాం హిమాంశోః || ౪౪ || (Megha 94b)
 సీతా రాత్రిః క్షణ ఇవ మయా సార్థమిచ్చార్తైర్యా | (Megha 94c)
 స్తామేవోష్ఠైర్విరహమహతీమశ్రుభిర్యాపయన్తిమ్ || ౪౫ || (Megha 94d)
 నిఃశ్వాసేనాఽధరకీసలయక్లేశినా విక్షిపన్తిమ్ | (Megha 96a)
 శుద్ధస్నానాత్ పరుషమలకం నూనమాగణ్డలమ్బం (Megha 96b)
 మత్సమ్యోగః కథముపనమేత్ స్వప్నజోఽపీతి నిద్రా- (Megha 96c)
 మాకాఙ్క్షన్తిం నయనసలితోత్పిడరుద్ధావకాశామ్ || ౪౭ || (Megha 96d)
 ఆద్యే బద్ధా విరహదివసే యా శిఖా దామ హిత్యా (Megha 97a)
 శాపస్యాఽస్తే విగలితశుచా తాం మయోద్వేష్టనీయాం (Megha 97b)
 స్పర్శక్లిష్టాయమమితనఖేనాఽసకృత్సారయన్తిం (Megha 97c)
 గణ్డాభోగాత్కఠినవిషమామేకవేణీం కరేణ || ౪౯ || (Megha 97d)
 పాదానిష్ఠోరమృతశిశిరాఙ్గాలమార్గప్రవిష్టా- (Megha 95a)
 పూర్వప్రీత్యా గతమభిముఖం సన్నివృత్తం తథైవ (Megha 95b)
 ఖేదాచక్షుః సలిలగురుభిః పక్ష్యభిశ్చాదయన్తిం (Megha 95c)
 సాభ్రేఽహ్నివ స్థలకమలిసీం నప్రబుద్ధాం నసుప్తామ్ || ౫౦ || (Megha 95d)
 సా సన్యస్తాభరణమబలా పేలవం ధారయన్తి (Megha 98a)
 శయ్యోత్సృజ్గే నిహితమసకృద్ దుఃఖదుఃఖేన గాత్రం (Megha 98b)
 త్వామప్యస్రం నవజలమయం మోచయిష్యత్యవశ్యం (Megha 98c)
 ప్రాయః సర్వో భవతి కరుణావృత్తిరార్ద్రాన్తరాత్మా || ౫౩ || (Megha 98d)
 జానే నఖ్యాస్తవ మయి మనః సంమ్భుతస్నేహమస్మాత్ | (Megha 99a)
 దిట్టమ్భూతాం ప్రథమవిరహే తామహం తర్కయామి || ౫౪ || (Megha 99b)
 వాచాలం మాం న ఖలు సుభగమ్మన్యభావః కరోతి (Megha 99c)
 ప్రత్యక్షం తే నిఖిలమచిరాద్భ్రాతరుక్తం మయా యత్ || ౫౫ || (Megha 99d)
 రుద్ధాపాఙ్గప్రసరమలకైర్రజ్జానస్నేహశూన్యం (Megha 100a)
 ప్రత్యాదేశాదపి చ మధునో విస్మృతభ్రూవిలాసమ్ || ౫౬ || (Megha 100b)
 త్వయ్యాసన్నే నయనముపరిస్పన్ది శక్యే మృగాఙ్గా (Megha 100c)
 మీనక్షోభాచ్చలకువలయశ్రీతులామేష్యతీతి || ౫౭ || (Megha 100d)
 వామశ్చాస్యాః కరరుహపద్మైర్మచ్యమానో మదీయైః || ౬౦ || (Megha 101a)
 ముక్తాజాలం చిరపరిచితం త్యాజితో దైవగత్యా || ౨ || (Megha 101b)
 సమ్భోగాస్తే మమ సముచితో హస్తసంవాహనానామ్ || ౩ || (Megha 101c)

యాస్యత్యూరుః సరసకదలీస్తమ్భగౌరశ్చలత్వమ్ || ౪ || (Megha 101d)
 తస్మిన్కాలే జలద యది సా లబ్ధనిద్రాసుఖా స్యాత్ || ౫ || (Megha 102a)
 న్నావస్యైనాం స్తనితవిముఖో యామమాత్రం సహస్వ || ౬ || (Megha 102b)
 మా భూదస్యాః ప్రణయిని జనే స్వప్నలభ్యే కథఞ్చిత్ || ౭ || (Megha 102c)
 సద్యః కణ్ఠమ్యతభుజలతాగ్రస్థి గాఢోపగూఢమ్ || ౮ || (Megha 102d)
 ప్రోత్థాప్యైనాం స్వజలకణికాశితలేనాఽనిలేన || ౯ || (Megha 103a)
 ప్రత్యాశ్వస్తాం సమమభినవైర్జాలకైర్మాలతీనామ్ || ౧౦ || (Megha 103b)
 విద్యుద్గర్భః స్తిమితనయనాం త్వత్సనాథే గవాక్షే || ౧౧ || (Megha 103c)
 వక్తుం ధీరం స్తనితవచనో మానినీం ప్రక్రమేథాః || ౧౨ || (Megha 103d)
 భర్తుర్మిత్రం ప్రియమభిదధే విధి మామమ్బువాహమ్ || ౧౩ || (Megha 104a)
 తత్సన్నేశైర్మనసి నిహితైరాగతం త్వత్సమీపమ్ || ౧౪ || (Megha 104b)
 యో వృన్దాని త్వరయతి పథి శ్రామ్యతాం ప్రోషితానామ్ || ౧౫ || (Megha 104c)
 మన్ద్రస్మిగ్నేర్ధ్వనిభిరబలావేణిమోక్షోత్సుకాని || ౧౬ || (Megha 104d)
 దిత్యాఖ్యాతే పవనతనయం మైథిలీవోన్ముఖీ సా || ౧౭ || (Megha 105a)
 త్వాముత్కణ్ఠోచ్ఛ్వసితహృదయా వీక్ష్య సమ్భావ్య వైవ || ౧౮ || (Megha 105b)
 శ్రోష్యత్యస్మాత్పరమవహితం సౌమ్య సీమన్తినీనామ్ || ౧౯ || (Megha 105c)
 కాన్తోపాన్తాత్సుహృదుపగమః సజ్గమాత్కిఞ్చిదూనః || ౨౦ || (Megha 105d)
 తామాయుష్మన్తమ చ వచనాదాత్మనశ్చోపకర్తుమ్ || ౨౧ || (Megha 106a)
 బ్రూయాదేవం తవ సహచరో రామగిర్యాశ్రమస్థః || ౨౨ || (Megha 106b)
 అవ్యాపన్నః కుశలమబలే పృచ్ఛతి త్వాం వియుక్తః || ౨౩ || (Megha 106c)
 పూర్వాశాస్యం సులభవిపదాం ప్రాణినామేతదేవ || ౨౪ || (Megha 106d)
 అజ్ఞేనాఙ్గం తను చ తనునా గాఢతప్తేన తప్తం (Megha 107a)
 సాన్త్రేణాస్తద్రవమవిరతోత్కణ్ఠముత్కణ్ఠితేన || ౨౫ || (Megha 107b)
 ఉష్ణోచాఛ్వాసం సమధికతరోచ్ఛ్వాసినా దూరవర్తీ (Megha 107c)
 సజ్కల్పైస్తైర్విశతి విధినా వైరిణా రుద్ధమార్గః || ౨౬ || (Megha 107d)
 శబ్దాభ్యేయం యదపి కిల తే యః సఖీనాం పురస్తాత్ (Megha 108a)
 కర్ణే లోలః కథయితుమభూదానసస్పర్శలోభాత్ || ౨౭ || (Megha 108b)
 సోఽతిక్రావ్తః శ్రవణవిషయం లోచనాభ్యామదృష్ట- (Megha 108c)
 స్త్యాముత్కణ్ఠావిరచితపదం మన్ముఖేనేదమాహ || ౨౮ || (Megha 108d)
 శ్యామాస్వఙ్గం చకితహరిణీప్రేక్షణే దృష్టిపాతం (Megha 109a)
 వక్త్రచ్ఛాయా శశిని శిఖినాం బర్హభారేషు కేశాన్ || ౨౯ || (Megha 109b)

ముత్పశ్యామి ప్రతనుషు నదీవీచిషు భూచిలాసాన్ || 30 || (Megha 109c)
హనైకస్థం క్వచిదపి న తే చణ్ణి సాదృభ్యమస్తి || 30 || (Megha 109d)
త్వామాలిఖ్య ప్రణయకుపితాం ధాతురాగైః శిలాయామ్ || 31 || (Megha 110a)
ఆత్మానం తే వరణపతితం యావదిచ్ఛామి కర్తుమ్ || 33 || (Megha 110b)
రస్యైస్తావన్ముహురుపచితైర్దృష్టిరాలుప్యతే మే || 34 || (Megha 110c)
క్రూరస్తిస్మిన్నపి న సహతే సజమం నౌ కృతాన్తః || 35 || (Megha 110d)
మామాకాశప్రణిహితభుజం నిర్దయాశ్లేషహేతో - (Megha 111a)
ర్లభాయాస్తే కథమపి మయా స్వప్నసన్దర్శనేషు (Megha 111b)
పశ్యన్తీనాం న ఖలు బహుశో న స్థలీదేవతానాం (Megha 111c)
ముక్తాస్థూలాస్తరుకిసలయేష్యశ్రులేశాః పతన్తి || 36 || (Megha 111d)
సజ్జ్యేత క్షణమివ కథం దీర్ఘయామా త్రియామా (Megha 113a)
సర్వావస్థాస్వహరపి కథం మన్దమన్దాతపం స్యాత్ | (Megha 113b)
ఇత్థం చేతశ్చటులనయనే దుర్లభప్రార్థనం మే (Megha 113c)
గాఢోష్ణాభిః కృతమశరణం త్వద్వియోగవ్యథాభిః || 40 || (Megha 113d)
భిత్వా సద్యః కిసలయపుటాన్దేవదారుద్రుమాణాం (Megha 112a)
యే తత్త్వీరస్రతిసురభయో దక్షిణేన ప్రవృత్తాః || 41 || (Megha 112b)
ఆలిక్యస్తే గుణవతి మయా తే తుషారాద్రివాతాః (Megha 112c)
పూర్వం స్పృష్టం యది కిల భవేదఙ్గమేభిస్తవేతి || 43 || (Megha 112d)
నన్యాత్మానం బహు విగణయన్నాత్మనైవాఽవలమ్భే (Megha 114a)
తత్కల్యాణి త్వమపి నితరాం మా గమః కాతరత్వమ్ || 44 || (Megha 114b)
కస్యైకాన్తం సుఖముపనతం దుఃఖమేకాన్తతో వా (Megha 114c)
సీచైర్గచ్ఛత్సుపరి చ దశా చక్రనేమిక్రమేణ || 45 || (Megha 114d)
శాపాన్తో మే భుజగశయనాదుత్థితే శార్ఙ్గపాణౌ || 46 || (Megha 115a)
మాసానన్యాన్లమయ చతురో లోచనే మీలయిత్వా || 47 || (Megha 115b)
పశ్చాదావాం విరహగుణితం తం తమాత్మాభిలాషం (Megha 115c)
నిర్వేష్యావః పరిణతశరచ్ఛన్త్రికాసు క్షపాసు || 48 || (Megha 115d)
భూయశ్చాహ త్వమపి శయనే కణ్ఠలగ్నా పురా మే (Megha 116a)
నిద్రాం గత్వా కిమపి రుదతీ సస్వనం విప్రబుద్ధా || 49 || (Megha 116b)
సాన్దర్శానం కథితమసకృతృచ్ఛతోఽసి త్వయా మే (Megha 116c)
ద్భుః స్వప్నే కితవ రమయన్కామపి త్వం మయేతి || 50 || (Megha 116d)
దేతస్మాన్మాం కుశలినమభిజ్ఞానదానాద్విదిత్వా || 51 || (Megha 117a)

మా కౌలీనాదసితనయనే మయ్యవిశ్వాసినీ భూః || ౫౨ || (Megha 117b)
 స్నేహానాహుః కిమపి విరహా హ్రాసినస్తైః ప్యభోగా- (Megha 117c)
 దిష్టే వస్తున్యూపచితరసాః ప్రేమరాశిభవన్తి || ౫౩ || (Megha 117d)
 మాశ్వాస్యైనాం ప్రథమవిరహా శోకదష్టం సఖీం తే || ౫౪ || (Megha 118a)
 తస్మాదద్రేస్త్రినయనవృషోత్థాతకూటాన్నివృత్తః || ౫౫ || (Megha 118b)
 సాభిజ్ఞానం ప్రహితవచనైస్తత్ర యుక్తైర్మమాపి || ౫౬ || (Megha 118c) var
 ప్రాతః కున్దప్రసవశిథిలం జీవితం ధారయేదమ్ || ౫౭ || (Megha 118d)
 కచ్చితోమ్యు వ్యవసితమిదం బన్ధకృత్యం త్వయా మే || ౫౮ || (Megha 119a)
 ప్రత్యాదేశాన్న ఖలు భవతో ధీరతాం కల్పయామి || ౫౯ || (Megha 119b)
 నిశభోపి ప్రదిశసి జలం యాచితశ్చాతకేభ్యః || ౬౦ || (Megha 119c)
 ప్రత్యుక్తం హి ప్రణయిషు సతామీప్సితార్థక్రియైవ || ౬౧ || (Megha 119d)
 ఏతత్కృత్వా ప్రియమనుచితం ప్రార్థనాదాత్మనో మే || ౬౨ || (Megha 120a)
 సౌహార్దాద్వా విధుర ఇతి వా మయ్యనుక్రోశబుద్ధ్యా || ౬౩ || (Megha 120b)
 న్నిష్ఠాన్దేశాన్విచర జలద ప్రావృషా సంభృతశ్రీః || ౬౪ || (Megha 120c)
 మా భూదేవం క్షణమపి చ తే విద్యుతా విప్రయోగః || ౬౫ || (Megha 120d)

Encoded and proofread by Pallasena Narayanaswami ppnswami at gmail.com

pArshvAbhyudayam

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

